

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ Κ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

“ Γυναικεία απασχόληση και γυναικείοι συνεταιρισμοί .

Συνεταιρισμός Αιγείρας ”



ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

ΝΟΥΛΑ ΑΘΑΝΑΣΙΑ

ΝΟΥΛΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:

Κα ΝΕΝΔΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

Πτυχιακή για τη λήψη του πτυχίου στην Κοινωνική Εργασία από το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελματών Υγείας και Πρόνοιας του Ανώτατου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Πάτρας.

ΠΑΤΡΑ 2009

Η επιτροπή για την έγκριση της πτυχιακής εργασίας

Υπογραφή

Υπογραφή

Υπογραφή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες	vii
Περίληψη	viii
Εισαγωγή	1
1.αναγκαιότητα μελέτης.....	1
2.σκοπός μελέτης.....	2
3.ορισμοί.....	2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ιστορική αναδρομή	4
--------------------------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ-ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

2.1 Γυναικεία απασχόληση	7
2.1.1 Μορφές απασχόλησης.....	8
2.1.2 Κίνητρα γυναικείας απασχόλησης.....	9
2.1.3 Διακρίσεις στον εργασιακό χώρο.....	10
2.2 Γυναικεία επιχειρηματικότητα	11
2.2.1 Φορείς υποστήριξης της γυναικείας επιχειρηματικότητας.....	12
2.3 Γυναικείοι συνεταιρισμοί στην Ελλάδα	16
2.3.1 Γυναικείος Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγ. Αντωνίου Θεσσαλονίκης.....	17
2.3.2 Αγροτικός Βιοτεχνικός Γυναικείος Συνεταιρισμός Βελβεντού Κοζάνης.....	18
2.3.3 Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Τριγώνου Έβρου «ΓΑΙΑ».....	19
2.3.4 Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Μεσοτόπου Λέσβου.....	19
2.3.5 Γυναικείος Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Ζαγοράς.....	20
2.3.6 Γυναικείος Αγροτικός Συνεταιρισμός Πτελεού Μαγνησίας «Φτελιά».....	21
2.3.7 Αγροβιοτεχνικός Συνεταιρισμός «Η Κρουσανιώτισσα».....	21
2.3.8 Γυναικείος Συνεταιρισμός Ασιστών Ηρακλείου Κρήτης	22
2.3.9 Αγροτικός Συνεταιρισμός Γυναικών Κοιλιομένου Ζακύνθου	22
2.4 Συνεταιριστικές αρχές-είδη συνεταιρισμού	22

2.5 Η κατάσταση των γυναικών στην ύπαιθρο.....	24
2.6 Παράγοντες που συνέβαλαν στη δημιουργία γυναικείων συνεταιρισμών-κίνητρα.....	26
2.7 Παράγοντες που εμποδίζουν την συμμετοχή των γυναικών στους συνεταιρισμούς.....	27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΙΓΕΙΡΑΣ

3.1 Δημιουργία συνεταιρισμού Αιγείρας.....	28
3.2 Φορείς υλοποίησης του συνεταιρισμού.....	29
3.3 Σχέδιο Δράσης « Εγρήγορση ».....	34
3.4 Γ Κοινοτικό πλαίσιο στήριξης.....	40
3.5 Πρόγραμμα LEADER+.....	42
3.5.1 Καθορισμός περιοχής εφαρμογής του Leader+.....	42
3.5.2 Γενικοί στόχοι	43
3.5.3 Ειδικόί στόχοι.....	43
3.5.4 Περιεχόμενο.....	44
3.5.5 Φορείς υλοποίησης τοπικών προγραμμάτων.....	54
3.5.6 Κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής τοπικών προγραμμάτων και φορέων....	56
υλοποίησης	
3.5.7 Έγκριση τοπικών προγραμμάτων.....	60
3.6 Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού.....	63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

4.1 Είδος έρευνας.....	66
4.2 Ερευνητικά ερωτήματα.....	67
4.3 Πληθυσμός-δείγμα.....	67
4.4 Επιλογή εργαλείων έρευνας.....	68
4.5 Τόπος και χρόνος έρευνας.....	68
4.6 Συλλογή δεδομένων.....	68
4.7 Κριτήρια εισαγωγής και αποκλεισμού δεδομένων.....	69
4.8 Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας.....	69

4.9 Περιορισμοί έρευνας.....	71
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	
5.1 Ανάλυση ποιοτικής έρευνας.....	71
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	
Παρουσίαση αποτελεσμάτων έρευνας –Συζήτηση.....	72
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	
Συμπεράσματα κ προτάσεις για μελλοντικές έρευνες.....	74
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	79
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	84

«Οι γυναίκες έχουν το δικαίωμα της απόλυτης ένταξης στη διαδικασία ανάπτυξης της χώρας, ιδιαίτερα μέσα από την ίση συμμετοχή στην εκπαιδευτική, κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή. Συνεπώς πρέπει να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να γίνει δυνατή η συμμετοχή αυτή παράλληλα με τις οικογενειακές υποχρεώσεις, που θα πρέπει να επωμισθούν εξίσου και οι δύο σύζυγοι.»

ΜΑΡΓΚΑΡΕΤ ΜΗΝΤ
(Διάσημη ανθρωπολόγος)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε για την συνεργασία που είχε μαζί μας, την υπεύθυνη της πτυχιακής μας την κυρία Νένδου. Η βοήθεια της ήταν πολύτιμη για την ολοκλήρωση της εργασίας μας.

Επίσης ευχαριστούμε την πρόεδρο του συνεταιρισμού Αιγείρας την κυρία Τομαρά Γεωργία καθώς και τα υπόλοιπα μέλη του συνεταιρισμού για τις πληροφορίες που μας παρείχαν σχετικά με το έργο τους.

Ευχαριστούμε ακόμα την κυρία Μαγκλάρα, κοινωνική λειτουργό του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» του δήμου Συμπολιτείας, η οποία μεσολάβησε για την επαφή μας με τα μέλη του συνεταιρισμού.

Τέλος ,θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την κυρία Κοντογεώργη ,κοινωνική λειτουργό του ΚΕΘΙ Πάτρας και την κυρία Μπέτση Έλλη ,κοινωνική λειτουργό της Ν.Ε.Λ.Ε. Αχαΐας για το χρήσιμο υλικό που μας διέθεσαν. Η βοήθεια τους ήταν σημαντική.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι γυναίκες στη Ελλάδα ζώντας σε μια συντηρητική και προκατειλημμένη απέναντί τους κοινωνία, έκαναν αρκετούς αγώνες ώστε να γίνουν αποδεκτές και να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους στον εργασιακό χώρο.

Στην παρούσα εργασία μελετάται βιβλιογραφικά η γυναικεία απασχόληση και πιο συγκεκριμένα η απασχόληση των γυναικών σε συνεταιρισμούς.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια ιστορική αναδρομή στο ρόλο της γυναίκας στον Ελλαδικό χώρο.

Στο δεύτερο κεφάλαιο πραγματοποιείται μια προσπάθεια προσδιορισμού της έννοιας της απασχόλησης αναφέροντας τις μορφές και τα κίνητρα τα οποία οδήγησαν τη γυναίκα στην απασχόληση. Στη συνέχεια γίνεται λόγος για την γυναικεία επιχειρηματικότητα, η οποία αποτελεί παρακλάδι της γυναικείας απασχόλησης. Μέσω της γυναικείας επιχειρηματικότητας προωθείται η εμπλοκή των γυναικών στη δημιουργία δικών τους επιχειρήσεων, όπως είναι οι συνεταιρισμοί. Ακολουθεί μια παρουσίαση διάφορων γυναικείων συνεταιρισμών και υπογραμμίζονται τόσο οι παράγοντες που συνέβαλαν στη δημιουργία γυναικείων συνεταιρισμών όσο και τα εμπόδια που προέκυπταν.

Στο τρίτο κεφάλαιο μελετάται ο γυναικείος συνεταιρισμός Αιγείρας τόσο βιβλιογραφικά όσο και με έρευνα, η οποία έχει σκοπό να διερευνήσει τη διαδικασία σύστασης ενός συνεταιρισμού, καθώς και το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού σε αυτήν.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία της έρευνας, αναλύοντας το κάθε βήμα ξεχωριστά.

Η πτυχιακή εργασία ολοκληρώνεται με τη παρουσίαση της συζήτησης των συμπερασμάτων της μελέτης και των συσχετισμών με την υπάρχουσα βιβλιογραφία, όπως επίσης και τις προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

ABSTRACT

Women in Greece living in a conservative and biased towards the society have several matches to be taken up and claim their rights in the workplace .

This paper studied literature female employment and in particular the employment of women in cooperatives .

The first chapter is a history to the role of women in Greece .

The second chapter made an effort to define the concept of employment stating the forms and motives that led women to employment .Then talk to female entrepreneurship , which is an offshoot of female employment . By promoting female entrepreneurship and the involvement of women in creating their own enterprises such as cooperatives . Below is a presentation of various women 's cooperatives and highlights both factors contributed to creating women's cooperatives and the obstacles as they arose .

The third chapter considering the women's cooperative of Aigeira both literature and a survey ,which aims to explore the process of establishing a cooperative , and the role of social worker there .

The fourth chapter presents the research methodology's analyzing each step separately .

The thesis concludes with a presentation discussing the findings of the study and the correlations with the existing literature , as well as suggestions for further research .

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ενώ η έξοδος των γυναικών από το σπίτι υπαγορεύεται από οικονομικές ανάγκες και συγχρόνως τους προσφέρει τη δυνατότητα οικονομικής αυτοδυναμίας, οι αποδοχές τους δεν αναγνωρίζονται ποτέ περισσότερο από «βοηθητικός μισθός», συμπληρωματικός του οικογενειακού εισοδήματος. Βασικός προορισμός παραμένει για όλους και για τις ίδιες τις γυναίκες ο γάμος και η μητρότητα και ιδανική κοινωνική κατάσταση η αφοσίωση στα οικιακά. Στην πραγματικότητα, οι συνθήκες που συναντούν οι γυναίκες στις μισθωτές σχέσεις συνδέονται άμεσα με τη θέση τους στην κοινωνία των πολιτών. Τα προαναφερθέντα αποτέλεσαν το κίνητρο για να μελετηθεί το θέμα της γυναικείας απασχόλησης και πιο συγκεκριμένα την απασχόληση των γυναικών σε συνεταιρισμούς. Θεωρήθηκε απαραίτητο να ερευνηθεί η εξέλιξη του ρόλου της γυναίκας στην Ελλάδα από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας. Επίσης, θεωρήθηκε ενδιαφέρουσα η αναφορά στα κίνητρα τα οποία οδήγησαν τη γυναίκα στην αναζήτηση εργασίας, στην επιχειρηματικότητα και ιδιαίτερα στη συμμετοχή τους σε γυναικείους συνεταιρισμούς. Ακόμη, κρίθηκε σκόπιμο να διερευνηθούν οι βασικές αρχές στις οποίες στηρίζεται η δημιουργία ενός συνεταιρισμού και να αναφερθούν ορισμένα είδη συνεταιρισμού. Επιπλέον, έγινε μια παρουσίαση διάφορων συνεταιρισμών. Αφού ολοκληρώθηκε η θεωρητική προσέγγιση του θέματος προέκυψαν ερευνητικά ερωτήματα όπως, ποιοι παράγοντες οδήγησαν τη γυναίκα στην αναζήτηση εργασίας, ποια ήταν τα κίνητρα που ώθησαν τις γυναίκες να συμμετάσχουν στην δημιουργία των γυναικείων συνεταιρισμών, καθώς και τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν και τέλος ποιος ήταν ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στην όλη διαδικασία. Για να απαντηθούν τα παραπάνω ερωτήματα πραγματοποιήθηκαν τέσσερις συνεντεύξεις.

1.Αναγκαιότητα μελέτης

Είναι φανερό ότι τα τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες στήριξης των γυναικών στον εργασιακό χώρο, χωρίς ωστόσο να έχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα

για τις ίδιες . Ο ρόλος της γυναίκας είναι πολυδιάστατος και είναι απαραίτητη η αφύπνιση του κρατικού μηχανισμού για τη προστασία της στην αγορά εργασίας .

Επιθυμητό αποτέλεσμα αυτής της εργασίας είναι να αποτελέσει αφορμή για προβληματισμό που θα έχει ως αποτέλεσμα τη καλύτερη αντιμετώπιση των γυναικών στην εργασία και να αποτελέσει αφορμή για περαιτέρω μελέτες με σκοπό τη μετάδοση γνώσεων .

2. Σκοπός μελέτης

Στην παρούσα μελέτη επιδίωξη μας είναι να αναδειχθεί η συμβολή της γυναίκας στην απασχόληση και στον τομέα της επιχειρηματικότητας, ενισχύοντας έτσι την επαγγελματική της κινητικότητα. Επιπλέον, η εργασία αυτή μελετά τα κίνητρα συμμετοχής των γυναικών στους συνεταιρισμούς καθώς και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν.

Επίσης σκοπός της μελέτης είναι να γίνει κατανοητή η διαδικασία σύστασης γυναικείου συνεταιρισμού και τέλος να διερευνηθεί ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού ως βασικό μέλος της όλης διαδικασίας.

Ορισμοί όρων

Απασχόληση: 1)η δραστηριότητα που αναπτύσσει κανείς σε σχέση με κάποιο αντικείμενο , ο τρόπος με τον οποίο περνά την ώρα του

2) η συστηματική (επαγγελματική) δραστηριότητα ,το επάγγελμα ,η εργασία (Μπαμπινιώτης ,1998)

Γυναίκα : 1)πρόσωπο θηλυκού φύλου σε αντιδιαστολή προς τον άντρα

2) το θηλυκό πρόσωπο ,που με τη συμπεριφορά του και τις επιλογές του ανταποκρίνεται στο ρόλο ή στο στερεότυπο που η κάθε κοινωνία αναγνωρίζει ως κατεξοχήν γυναικείο.(Μπαμπινιώτης, 1998)

Επιχειρηματικότητα : κάθε προσπάθεια για δημιουργία νέας επιχείρησης ή νέας δραστηριότητας ,όπως το ελεύθερο επάγγελμα ,η δημιουργία ενός νέου επιχειρηματικού οργανισμού ή η επέκταση ήδη υπάρχουσας επιχείρησης ,που γίνεται από έναν ιδιώτη ,από ομάδες ιδιωτών ή από επιχειρήσεις που ήδη λειτουργούν .(Ιωαννίδης ,2004)

Συνεργασία : μια μορφή εργασίας ,όπου τα άτομα δουλεύουν από κοινού στα πλαίσια της ίδιας παραγωγικής διαδικασίας , έτσι όπως αυτή διαμορφώνεται από τον εκάστοτε ισχύοντα τρόπο παραγωγής (Δροσοπούλου ,1989)

Συνεταιρισμός : μια συγκεκριμένη μορφή συνεργασίας , διαφόρων κατηγοριών ατόμων ,που άμεσα ή έμμεσα συσπειρώνονται γύρω από έναν τουλάχιστον σκοπό που επιδιώκει συνειδητά ,συστηματικά και μέσα από την κοινή προσπάθεια ,την προάσπιση και προαγωγή των συμφερόντων των συγκεκριμένων ατόμων ,στα πλαίσια μιας αυτοπροσδιοριζόμενης συνεργασίας .(Δροσοπούλου , 1989)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ.

Από τους αρχαίους χρόνους μέχρι σήμερα, το γυναικείο φύλο πέρασε από αρκετές δυσκολίες εξαιτίας της πατριαρχικής κοινωνίας, η οποία όχι μόνο καταπίεζε αλλά και εξευτέλιζε τη γυναίκα στην καθημερινότητά της. Στην αρχαιότητα, κυριαρχεί η ιδέα του θεού-πατέρα Δία, ενώ η γυναίκα –θεά, ταυτίζεται με τις καταστροφικές δυνάμεις. Ο άντρας είναι ο κύριος και αφέντης με εξουσίες, τις οποίες ουσιαστικά όρισε ο ίδιος, ενώ αντιθέτως οι γυναίκες θεωρούνται σκλάβοι των αντρών.

Σύμφωνα με τον Ησίοδο, ο μύθος της Πανδώρας αποτελεί το πειστήριο, πως οι γυναίκες είναι εκείνες που φέρνουν την καταστροφή στην ανθρωπότητα. (Ησίοδος, 2003)

Κατά τον 6^ο αιώνα π.Χ. όχι μόνο δεν επικρατούν ευνοϊκές συνθήκες για την γυναίκα αλλά ακόμα την περιφρονούν. Στην Αθήνα, η κατάσταση είναι πιο δύσκολη. Περιορισμένη από το νόμο, ταπεινωμένη από τα έθιμα, ασχολείται κυρίως με τα οικιακά και τη λατρεία των θεών, φυλακισμένη στο γυναικωνίτη. Όπως υποστήριζε ο Σόλων, η γυναίκα είναι ένα «κατώτερο ον». Ωστόσο, ο περιορισμός της ελευθερίας δεν ίσχυε για τις χωρικές, οι οποίες δούλευαν στους αγρούς για να βελτιώσουν τον οικογενειακό προϋπολογισμό και στη συνέχεια στην αγορά για να πουλήσουν τα προϊόντα τους. Σε κάθε περίπτωση όμως, το εμπόριο αποτελούσε ευτελές επάγγελμα, ειδικά όταν το ασκούσε γυναίκα. Προφανές παράδειγμα για τη θέση της γυναίκας εκείνη την εποχή, είναι η περίπτωση της Αγνοδίκης. Ήταν η πρώτη επαγγελματίας μαία στην Αθήνα, η οποία για να σπουδάσει είχε μεταμφιεστεί σε άντρα, καθώς και για να επισκέπτεται τις γυναίκες. Ωσπου αποκαλύφθηκε και καταδικάστηκε από τον Άρειο Πάγο με βαριά ποινή. (Middleton, 2003)

Ο Αισχύλος, ένας από τους τρεις τραγικούς ποιητές της αρχαιότητας, είναι από τους αμετανόητους κατηγορούς της γυναίκας. Όπως αναφέρει: «Είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα της γυναίκας να πετά το μυαλό της. Εύκολα ξεχνιέται κάτι που βγαίνει από το γυναικείο στόμα».

Οι κωμωδιογράφοι συνέβαλαν σημαντικά στον υποβιβασμό της γυναίκας . Χαρακτηριστική είναι η φράση του Μενάνδρου : « Υπάρχουν πολλά τέρατα στη γη και τη θάλασσα μα το μεγαλύτερο είναι η γυναίκα » . Ο Αριστοφάνης πολλές φορές μεταχειρίστηκε τη γυναίκα στα έργα του , φθάνοντας ως τη γελοιοποίηση της προκειμένου να χαρίσει το γέλιο στους ανθρώπους .

Κατά τη περίοδο της τουρκοκρατίας , η Ελλάδα δέχθηκε μεγάλο πλήγμα και όπως ήταν αναμενόμενο , δεν ήταν ευνοϊκή περίοδος για την εξέλιξη της Ελληνίδας ,αφού προείχε η Ελευθερία . (Χατζηφώτης ,2002) .Το 1914 ιδρύεται ο «Πατριωτικός Σύλλογος Ελληνίδων » για την κοινωνικοιατρική περίθαλψη των προσφύγων και των στρατιωτών των πολέμων . Το 1919 , ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός επιφορτίζεται με όλες τις κοινωνικές ευθύνες και μέριμνες .

Το 1920 , όλοι οι ελληνικοί γυναικείοι σύλλογοι συμμετείχαν στο διεθνές συνέδριο των γυναικών στη Γενεύη και συζήτησαν για την ισότητα των δύο φύλων . Ακόμα ,το 1920 ιδρύθηκε και ο « Σύλλογος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας » (ΣΔΓ) , με σκοπό τη βελτίωση της θέσης της γυναίκας μέσα στην οικογένεια , την εργασία και την κοινωνία , με βάση τη θεμελιακή του αρχή « ίσα δικαιώματα ,ίσες υποχρεώσεις » . Η πρώτη πρόεδρος του συλλόγου ,Μαρία Νεγρεπόντη , υποστήριξε: « Οι γυναίκες δεν επιδιώκουν την καταστροφή της οικογένειας ,αλλά τη συγκρότησή της πάνω σε βάσεις πιο ανθρώπινες , δίκαιες ή ηθικές .

Το 1921 , γίνεται στην Αθήνα το πρώτο Γυναικείο Συνέδριο με συμμετοχή όλων των γυναικείων συλλόγων , με πρόεδρο την Κ. Παρέν , με θέματα : Διεκδίκηση των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων της γυναίκας με βάση την αρχή της ισότητας των φύλων .

Ο Δ. Γούναρης στην Γ' Εθνοσυνέλευση του 1922 , προτείνει να γίνει η « αφομοίωσις » των φύλων , με ειδικό άρθρο του Συντάγματος , γιατί το να θεωρείται η γυναίκα κατώτερη από τον άντρα όπως ο ίδιος αναφέρει « είναι μια απλή πρόληψις » .

Το 1923 ,συστήνεται η « Χριστιανική Ένωση Νέων »(XEN). Μεριμνούσε γενικά για τη βελτίωση της θέσης της γυναίκας μέσα στους παραδοσιακούς της ρόλους . Το 1924 , ιδρύεται ο « Σύλλογος Επιστημονισσών Ελληνίδων » , με απώτερο σκοπό , ίσα δικαιώματα αντρών και γυναικών στην οικογένεια ,στην εργασία ,στην κοινωνία . Το 1925 , δίνεται με νόμο το δικαίωμα ψήφου στις Ελληνίδες , ηλικίας άνω των 30 ετών που γνωρίζουν να διαβάζουν και να γράφουν .

Η πρώτη συμμετοχή των γυναικών σε απεργιακούς αγώνες ήταν το 1927 , στις απεργιακές κινητοποιήσεις των κλωστοϋφαντουργικών σωματίων όπου τα

περισσότερα μέλη ήταν γυναίκες . Το 1936 η δικτατορία του Μεταξά ακινητοποίησε όλες τις αγωνιστικές προσπάθειες των γυναικών ,για διάφορες διεκδικήσεις . Η ακινητοποίηση παρατείνεται με την κήρυξη του Ελληνο-Αλβανικού πολέμου (1940-1941) και τη μετέπειτα Ιταλο-Γερμανική κατοχή (1941-1944) . Στην 1^η Σύνοδο του Εθνικού Συμβουλίου της Πολιτικής Επιτροπής Εθνικής Απελευθέρωσης (Π.Ε.Ε.Α) στις 24/05/1944 , κατοχυρώνεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα και διακηρύσσεται η ισότητα των δύο φύλων . Το Μάιο του 1946 γίνεται στην Αθήνα το πρώτο Πανελλαδικό Συνέδριο Γυναικών που αποφάσισε τη μόνιμη συνεργασία των γυναικείων συλλόγων και την ίδρυση της Πανελλαδικής Ομοσπονδίας Γυναικών (ΠΟΓ) . Σκοποί της ΠΟΓ: 1) Ισοπολιτεία των γυναικών , 2) Προστασία της γυναίκας και του παιδιού , 3) Άμυνα κατά του φασισμού και η εμπέδωση της ειρήνης .

Το 1950 , η ελληνική κυβέρνηση προχώρησε στην τμηματική χορήγηση δικαιωμάτων στις γυναίκες .Με το Νόμο 949/49 , σε πρώτη φάση ,αναγνωρίζεται το δικαίωμα στις γυναίκες να εκλέγουν στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές όσες έχουν συμπληρώσει το 21^ο έτος της ηλικίας και να εκλέγονται όσες έχουν συμπληρώσει το 25^ο έτος.. Ακολούθησαν Νομοθετικά Διατάγματα με τα οποία ,θεωρητικά, καταργούνται όλες οι διακρίσεις σε βάρος της γυναίκας και της δίνεται το δικαίωμα για την κατάληψη υψηλών ιδιωτικών και δημόσιων θέσεων και αξιωμάτων .

Στα τέλη της δεκαετίας του 1960 ξέσπασε σε ολόκληρο τον κόσμο κίνημα διαμαρτυρίας των γυναικών . Το 1965 , συγκροτείται η «Συντονιστική Επιτροπή Εργαζόμενων Γυναικών» , που αγωνίζεται για « ίση αμοιβή ,για ίσης αξίας εργασία » ,για τη βελτίωση των όρων εργασίας και για την προστασία της εργαζόμενης γυναίκας και μητέρας . Το 1967 , πολλές γυναικείες προοδευτικές οργανώσεις διαλύονται από τη Χούντα των Συνταγματαρχών και μια ακόμα φορά ανακόπτεται η ανοδική πορεία του ελληνικού γυναικείου κινήματος . Στα τέλη της δεκαετίας του 70 και καθόλη τη δεκαετία του 80 ,ζήσαμε στη χώρα μας μια έντονη δραστηριοποίηση των γυναικών στα πλαίσια του αυτόνομου φεμινιστικού κινήματος .Όλη αυτή η κίνηση έμοιαζε πραγματικά με έκρηξη ,ενάντια στην καταπίεση και τον υποβιβασμό της γυναίκας .

Με τις κρατικές παρεμβάσεις , τις κοινωνικές εξελίξεις ,την τεχνολογική πρόοδο , η Ελληνίδα του 21^{ου} αιώνα ,ορθώνει το ανάστημά της μπροστά στην πατριαρχική κοινωνία , το οποίο είχε ως συνέπεια να γίνει πιο δημιουργική , να διευρύνει τους

ορίζοντες της ,να παίρνει πρωτοβουλίες και να εισβάλλει σε επαγγέλματα τα οποία κάποτε « άρμοζαν » μόνο σε άντρες .

Επομένως αποκτά έναν ρόλο πολύπλοκο και απαιτητικό ,αφού παρόλο το γεγονός ότι έχει κατοχυρώσει την παρουσία της στην αγορά εργασίας ,δεν παύει να ασχολείται σε μεγάλο βαθμό και με την οικογένειά της .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα οι γυναίκες ήταν σχεδόν αποκλεισμένες από τη μισθωτή εργασία. Ο διαχωρισμός του τόπου κατοικίας από το χώρο δουλειάς, θα οδηγήσει στην απομάκρυνση των γυναικών από την παραγωγή, θα συντελέσει στο κλείσιμό τους στο σπίτι και στην υποτίμηση της κοινωνικής τους προσφοράς , θα θεωρηθούν άεργες, αφού ούτε αυτή η οικιακή εργασία τους δεν αναγνωρίζεται. Η οικονομική τους εξάρτηση καθορίζει την υποδεέστερη κοινωνική θέση τους: «μη παραγωγικές», αμόρφωτες και «οπισθοδρομικές», μέσα σε μια κοινωνία που αρχίζει να προβάλλει τις αντίθετες ακριβώς αξίες, όπου προσδιορίζονται αρνητικά σε σχέση με το άλλο φύλο.<http://www.xarisi.gr/?cat:8>

Η αστική τάξη θεωρούσε «ντροπή» την αμειβόμενη εργασία εκτός σπιτιού ,ενώ από την άλλη πλευρά ,οι γυναίκες της εργατικής τάξης εργάζονταν σε άθλιες συνθήκες ,λόγω της ανάγκης που είχαν για επιβίωση .(Στρατηγάκη ,2006)

Ο κυριότερος απ' τους μύθους που επικρατούν σήμερα είναι ότι η επαγγελματική απασχόληση είναι υπόθεση αντρική και ότι οι γυναίκες δεν έχουν ούτε την επιθυμία, αλλά ούτε και τις ικανότητες γι' αυτήν. Αυτός επομένως που φροντίζει για την οικονομική συντήρηση της οικογένειας είναι πάντα ο άνδρας, ενώ η γυναίκα με επαγγελματικές φιλοδοξίες και επιτυχίες δεν «είναι γυναίκα».Στη βάση αυτή, τα οικιακά αποτελούν σταδιοδρομία και μάλιστα τέτοια που προσιδιάζει στη φύση της γυναίκας. Απέναντι βέβαια σ' αυτή τη μυθολογία που αποθαρρύνει την γυναικεία απασχόληση αντιπαρατίθεται η ίδια η πραγματικότητα της αύξησης της γυναικείας απασχόλησης. Η αύξηση αυτή οφείλεται στη συγκυρία πολλαπλασιασμού των ευκαιριών, των δυνατοτήτων και των κινήτρων για απασχόληση των γυναικών και επομένως δεν είναι καθόλου συμπτωματική.

Η μαζική παραγωγή προϊόντων ευρείας κατανάλωσης αλλά και οι κοινωνικοί αγώνες των γυναικών για χειραφέτηση και η οικονομική ανεξαρτησία είχαν αποτέλεσμα την ραγδαία αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας .(Στρατηγάκη , 2006)

Η συμμετοχή τους βέβαια στην ελεύθερη αγορά της εργασίας συντελέστηκε κάτω από δυσμενείς και άνισους όρους. Ακόμη και όταν η εργασία τους θεωρήθηκε απαραίτητη για την ανάπτυξη της οικονομίας τα επαγγέλματα που κοινωνικά τους επιτρέπονταν ήταν τα λεγόμενα «γυναικεία επαγγέλματα», αυτά δηλαδή που αποτελούσαν μια προέκταση του παραδοσιακού ρόλου των γυναικών μέσα στην οικογένεια. Περιορισμένες οι γυναίκες σε εργασίες μονότονες και δίχως δυνατότητα επαγγελματικής εξέλιξης, αλλά ιδιαίτερα κοπιαστικές και ανθυγιεινές (υφαντουργεία, καπνεργοστάσια) αποθαρρύνονταν και αποκλείονταν από εκείνες που απαιτούσαν τεχνική κατάρτιση, μόρφωση και υπευθυνότητα. Ήταν για χρόνια το εφεδρικό εργατικό δυναμικό, τα φτηνά εργατικά χέρια. Το σύστημα των οικονομικών και πολιτισμικών αξιολογήσεων ,κατασκευάζει το γυναικείο φύλο ως φύλο φροντίδας και οικιακής εργασίας . Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τον διαχωρισμό της ανθρώπινης εργασίας ,τον χώρο και τον χρόνο της σε ιδιωτικό (τόπος κατοικίας-μη αμειβόμενη εργασία) και δημόσιο (εργασιακός χώρος –αμειβόμενη εργασία) και αντίστοιχα τα εργασιακά καθήκοντα σε γυναικεία και αντρικά .(Στρατηγάκη ,2006)

Επομένως , η διάκριση αυτή παραπέμπει στη διχοτόμηση της αγοράς εργασίας , η οποία συνδέεται με την ιεράρχηση των δύο τμημάτων της αγοράς αυτής όπου ως ανώτερες χαρακτηρίζονται οι αντρικές εργασίες και ως κατώτερες οι γυναικείες . (Μουσούρου,2005)

Οι κοινωνικές πολιτικές αναγνωρίζουν την υπεροχή της επαγγελματικής εργασίας των ανδρών. Η εργασία κατά διαστήματα, ή η μερική απασχόληση θεωρείται ως η ιδανική λύση για τις μητέρες της οικογένειας, οι οποίες μπορούν έτσι να συνδυάσουν την οικογενειακή και επαγγελματική τους ζωή .

2.1.1 ΜΟΡΦΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Η πορεία προς τη κοινωνία της πληροφορίας επιφέρει ριζικές αλλαγές στα υποδείγματα εργασίας και απασχόλησης . Μια τέτοια αλλαγή είναι η εμφάνιση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης όπου ευέλικτες μορφές εννοούμε τις μορφές εκείνες

που αποκλίνουν από το κανονικό μοντέλο εργασίας το οποίο λέγεται πλήρη απασχόληση .Αυτές είναι :

α)μερική απασχόληση

β) προσωρινή απασχόληση

γ)εργασία με βάρδιες ή εργασία τη νύχτα

δ) συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου και μίσθωσης έργου

ε) εργασία στο σπίτι

στ) εργασία το Σαββατοκύριακο

(http://lib.unipi.gr/epeaekIsotitaFulon/files/paper_kostantakou.pdf)

Πλήρης απασχόληση είναι η καθημερινή και σε πλήρες ωράριο παροχή εργασίας .Μερική απασχόληση είναι η παροχή εργασίας μικρότερη σε χρόνο από τη πλήρη με καταβολή μειωμένου μισθού . Η μερική απασχόληση εμφανίζεται με διάφορες μορφές όπως :

-καθημερινή απασχόληση με μειωμένο ωράριο

-απασχόληση για λιγότερες από πέντε ή έξι ημέρες την εβδομάδα με μειωμένο ωράριο

-απασχόληση για λιγότερες από πέντε ή έξι ημέρες την εβδομάδα με πλήρες ωράριο

Προσωρινή απασχόληση είναι ένας συνδυασμός μερικής και πλήρους απασχόλησης . Πρόκειται για πλήρες ωράριο εργασίας (8ωρο) αλλά για περιορισμένο χρονικό διάστημα .

2.1.2 ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Η σύγχρονη γυναικεία απασχόληση δεν αυξήθηκε μόνο επειδή αυξήθηκαν οι ευκαιρίες και οι δυνατότητες των γυναικών να μπουν και να παραμείνουν στην αγορά εργασίας. Αυξήθηκε επίσης γιατί πλήθυναν και έγιναν σημαντικότερα τα κίνητρα για γυναικεία απασχόληση. Τα κυριότερα είναι τα παρακάτω:

- 1) Οι αυξημένες καταναλωτικές ανάγκες της σύγχρονης οικογένειας
- 2) Η επιθυμία της γυναίκας να είναι και να παραμείνει οικονομικά ανεξάρτητη
- 3) Η επιθυμία της γυναίκας να ξεφύγει από την οικιακή ρουτίνα
- 4) Η ανάγκη για συντροφιά, που δημιουργεί η απομόνωση στο χώρο του σπιτιού
- 5) Η επιθυμία της γυναίκας για βελτίωση της κοινωνικής της θέσης
- 6) Η αύξηση του ενδιαφέροντος των γυναικών για την εργασία που κάνουν.
(Μουσούρου, 2005)

2.1.3 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΧΩΡΟ

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης του 2007 για τη ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών οι γυναίκες συμβάλλουν ουσιαστικά στη βελτίωση της απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή ένωση όμως αντιμετωπίζουν ακόμα εμπόδια ως προς την ισότητα. Στην πλειοψηφία τους τα εμπόδια αυτά οφείλονται στις έμφυλες διακρίσεις που βασίζονται σε στερεοτυπικές αντιλήψεις και συμπεριφορές οι οποίες αποτελούν καθοριστικό παράγοντα τόσο για την ύπαρξη ανισοτήτων ως προς το φύλο, όσο και την άνιση συμμετοχή σε όλους τους τομείς της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς εργασίας. (http://europa.eu/legislation_summaries/employment_and_social_policy/equality_between_men_and_women/index_el.htm)

Πρόσφατα δεδομένα δείχνουν ότι το ποσοστό της γυναικείας απασχόλησης έχει αυξηθεί. Ωστόσο οι γυναίκες συνεχίζουν να είναι υποαπασχολούμενες και να αμείβονται λιγότερο από τους άνδρες. Η Ευρωπαϊκή επιτροπή αναγνωρίζει τις τρέχουσες ανισότητες ανάμεσα στα δύο φύλλα και τις αντιμετωπίζει ως προκλήσεις, οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά, προκειμένου να προωθηθεί η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και να εξαλειφθούν οι ανισότητες .

Επίσης παρά το γεγονός ότι η γυναικεία επιχειρηματικότητα έχει αυξηθεί σημαντικά, το ποσοστό των γυναικών επιχειρηματιών παραμένει χαμηλό σε σύγκριση

με το ποσοστό των ανδρών. Η δημιουργική και επιχειρηματική δυνατότητα των γυναικών αποτελεί ακόμα άδηλη πηγή οικονομικής ανάπτυξης. Ειδικότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι στατιστικές μελέτες και αναλύσεις τονίζουν το ανησυχητικό δεδομένο ότι το ποσοστό των ανδρών επιχειρηματιών είναι δυσαναλόγως υψηλότερο από αυτό των γυναικών.

Τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα εφαρμόζονται προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των γυναικών και δίνουν την ευκαιρία σε χιλιάδες γυναίκες να ξεκινήσουν μια επιχειρηματική δραστηριότητα και είναι σημαντικό να συνεχιστούν.

Σε αυτό το πλαίσιο και προς την κατεύθυνση άρσης των ανισοτήτων το ΚΕΘΙ στηρίζει την γυναικεία απασχόληση καθώς και την επιχειρηματική δράση των γυναικών. Μια σειρά μέτρων, πολιτικών και δράσεων προωθούν την ισότητα των φύλων στην απασχόληση και την ανάπτυξη ενισχύοντας ιδιαίτερα τη γυναικεία απασχόληση και την επιχειρηματικότητα και συγχρόνως στηρίζοντας τις οικογενειακές υποχρεώσεις. (www.kethi.gr)

2.2 ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ο ρόλος των γυναικών επιχειρηματιών στην ανάπτυξη του κλάδου των μικρομεσαίων κυρίως επιχειρήσεων ,οι οποίες αποτελούν ένα σημαντικό τροχό ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας αλλά και μία από τις κυριότερες πηγές προσφοράς νέων θέσεων εργασίας ,αρχίζει να αναδεικνύεται καθώς όλο και περισσότερες γυναίκες αναπτύσσουν τις δικές τους επιχειρήσεις . Οι περισσότερες από τις γυναίκες επιχειρηματίες στρέφονται σε επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα με κυρίαρχη την παροχή υπηρεσιών και το λιανικό εμπόριο .Οι γυναίκες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης επιλέγουν κυρίως επιχειρήσεις που έχουν παραδοσιακή σχέση με την εργασία των γυναικών στο σπίτι ,όπως για παράδειγμα τη δημιουργία παραδοσιακών γλυκών , ενδυμάτων κλπ. Σύμφωνα με τον Loscocco (1991) , οι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου και υπηρεσιών ,χαρακτηρίζονται «γυναικείου τύπου» και οι κατασκευαστικές , οικοδομικές ,υψηλής τεχνολογίας επιχειρήσεις «αντρικού τύπου» . Σε μια έρευνα των Χασσιδ και Καραγιάννη (1999) βρέθηκε ότι οι περισσότερες Ελληνίδες αρχίζουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα ,συνήθως με τη δημιουργία μικρών επιχειρήσεων ,ανάμεσα στα 40-55 έτη .Αυτό αποδίδεται στο

γεγονός ότι σε αυτήν την ηλικία μειώνονται οι οικογενειακές υποχρεώσεις και επομένως οι απαιτήσεις από πλευράς χρόνου και προσωπικής προσπάθειας . Ένας βασικός περιορισμός που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες επιχειρηματίες είναι η έλλειψη χρηματοδότησης εφόσον οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί παρουσιάζονται αρκετά επιφυλακτικοί στη δανειοδότηση γυναικείων επιχειρήσεων .(Σαλαμούρης ,Χάλκος 2001) .

Οι γυναίκες χρησιμοποιούν στις περισσότερες περιπτώσεις προσωπικά κεφάλαια , οικονομική βοήθεια από την οικογένεια και σε πολύ μικρότερο βαθμό τραπεζικά δάνεια .Ιδιαίτερα στον χώρο των επιχειρήσεων οι γυναίκες φαίνεται ότι είναι λιγότερο πρόθυμες από τους άντρες συναδέλφους τους να εμπλακούν σε καταστάσεις με αβέβαια αποτελέσματα ,ενώ επιλέγουν συχνότερα στρατηγικές αποφυγής επικίνδυνων καταστάσεων .(Sexton ,Bowman –Upton1990)

Τα τελευταία χρόνια ,αναδεικνύεται ο ρόλος των γυναικών επιχειρηματιών στον αγροτικό τομέα ιδίως μέσω της συνεταιριστικής οργάνωσης .Οι λόγοι που οδήγησαν σε αυτή την ανάπτυξη είναι αφενός η αναζήτηση διεξόδων απασχόλησης σε έναν ανεκμετάλλετο τομέα ,αλλά και η υποστήριξη που παρέχεται τα τελευταία χρόνια σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο .

Η παγκόσμια τάση για ολοένα και αυξανόμενη δημιουργία επιχειρήσεων από γυναίκες φαίνεται να παρατηρείται και στη χώρα μας προσφέροντας απασχόληση και εισόδημα στις ίδιες αλλά και θέσεις εργασίας και ανάπτυξης στη χώρα ,ιδιαίτερα στον τριτογενή κλάδο και σε τομείς που παραδοσιακά σχετίζονται με τη γυναικεία εργασία . Ιδιαίτερα στον αγροτικό τομέα , τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια έντονη ανάδειξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας μέσα από τους συνεταιρισμούς . Προκειμένου όμως να διατηρηθεί η δυναμικότητα και να συνεχιστεί η ανάπτυξη ,απαιτούνται πολιτικές υποστήριξης ,όπως παροχή εξειδικευμένης κατάρτισης και συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα οργάνωσης και ανάπτυξης επιχειρήσεων .

2.2.1 Φορείς υποστήριξης της Γυναικείας Επιχειρηματικότητας

α. Σύνδεσμος Επιχειρηματιών Γυναικών Ελλάδος

Ο Σύνδεσμος Επιχειρηματιών Γυναικών Ελλάδος (ΣΕΓΕ) είναι ένας μη κυβερνητικός και μη κερδοσκοπικός οργανισμός για γυναίκες που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Είναι μέλος της Επιτροπής Εμπορίου & Ανάπτυξης του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ), του Συνδέσμου Γυναικών Επιχειρηματιών της Μεσογείου (FAEME), ενώ αρκετά μέλη του συμμετέχουν στις διοικήσεις Επιμελητηρίων. Συνεργάζεται με υπουργεία, κοινωνικούς φορείς, επαγγελματικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις σε τοπικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για την προώθηση των συμφερόντων των γυναικών που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Ο ΣΕΓΕ παρέχει στις γυναίκες επιχειρηματίες της Ελλάδας το περιβάλλον για να αναπτύξουν τις επιχειρήσεις τους, προάγει τη νεανική επιχειρηματικότητα, βελτιώνει την αναγνωρισιμότητα των επιτευγμάτων τους στις επιχειρήσεις τους και προωθεί την ανάπτυξη των γυναικείων επιχειρήσεων μέσα από την έρευνα και τη πληροφόρηση. Γενικότερα, ο ΣΕΓΕ δημιουργήθηκε με στόχο τη δικτύωση όλων των γυναικών επιχειρηματιών. Τη συλλογική αντιμετώπιση των δυσκολιών και εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες-επιχειρηματίες σήμερα, τις εμπορικές συνεργασίες και τη δικτύωση με άλλους φορείς, έτσι ώστε να έχουν μια σφαιρική προσέγγιση στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και ακόμη, για να είναι περισσότερο οργανωμένες και να αντεπεξέρχονται στον ανταγωνισμό και στις ανάγκες του επαγγελματικού και κοινωνικού εκσυγχρονισμού.

β. Σύνδεσμος Επιχειρηματιών Γυναικών της Μεσογείου

Σκοπός του συνδέσμου αυτού είναι να συνδέσει τις Ενώσεις και τους Συνδέσμους των γυναικών επιχειρηματιών και στελεχών των μεσογειακών χωρών και να τις εκπροσωπήσει στην προσπάθειά τους να προωθήσουν και να συντονίσουν τις δραστηριότητές τους με κοινό σκοπό σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

γ. Portal ενημέρωσης για τη γυναίκα επιχειρηματία

Το **businesswoman.gr** είναι το πρώτο ελληνικό ηλεκτρονικό περιοδικό για τη γυναικεία επιχειρηματικότητα με στόχο την άμεση ενημέρωση και αξιόπιστη πληροφόρηση όλων των ενδιαφερομένων επαγγελματιών, στελεχών και

επιχειρηματιών γυναικών. Δημιουργήθηκε από μια ομάδα γυναικών επιχειρηματιών, με στόχο την εξοικείωση της σύγχρονης γυναίκας επιχειρηματία με τη συνεχώς εξελισσόμενη τεχνολογία. Πρόθεσή του είναι να φέρει σε επαφή τις επιχειρηματίες με καταξιωμένους επιστήμονες και ειδικούς στο χώρο των επιχειρήσεων και παράλληλα, να τις ενημερώσουν υπεύθυνα και λεπτομερειακά για προγράμματα, υπηρεσίες και πηγές που θα δώσουν τη δυνατότητα να εξοικονομήσουν χρόνο και χρήμα. Το **businesswoman.gr** είναι ένα εργαλείο επικοινωνίας μέσω του οποίου συζητούνται θέματα κοινού ενδιαφέροντος και ανταλλάσσονται απόψεις με γυναίκες-επιχειρηματίες στην Ελλάδα και σε όλο τον κόσμο. Καλύπτει πολύπλευρα τις ανάγκες πληροφόρησης της σύγχρονης γυναίκας επιχειρηματία χωρίς να είναι εξαρτημένο από συλλόγους, ομάδες ειδικών συμφερόντων ή άλλους φορείς. Στα περιεχόμενά του θα βρείτε έρευνες, απόψεις και συμβουλές ειδικών, ενημέρωση σχετικά με προγράμματα, σεμινάρια και εκθέσεις, χρηστικά θέματα που αφορούν στην επιχειρηματική καθημερινότητα, παρουσιάσεις βιβλίων σχετικών με τον κόσμο των business και της επιτυχίας, τα τελευταία νέα της τεχνολογίας, νέα και δημοσιεύσεις επιχειρήσεων.

δ. Portal ενημέρωσης για τη γυναίκα επιχειρηματία από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Η πύλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη γυναικεία επιχειρηματικότητα στοχεύει στην παροχή κατάλληλων διαδικτυακών συνδέσεων με οργανώσεις, προγράμματα και αντιπροσωπευτικές εκδηλώσεις γυναικών επιχειρηματιών που αφορούν την προώθηση και τη στήριξη του γυναικείου επιχειρηματικού πνεύματος.

ε. Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας και προώθησης γυναικείας επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα

Το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.) λειτουργεί υπό την εποπτεία και χρηματοδότηση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Μερικοί από τους βασικούς στόχους ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του Κ.Ε.Θ.Ι. είναι η διεξαγωγή κοινωνικής έρευνας

σε θέματα ισότητας των φύλων, η τεκμηρίωση και παροχή πληροφόρησης στην απασχόληση, επιχειρηματικότητα και κοινωνική ένταξη, η υποστήριξη γυναικών για την προώθηση στην αγορά εργασίας, κ.ά. Γενικότερα στο Κ.Ε.Θ.Ι. λειτουργούν Κέντρα Πληροφόρησης και Συμβουλευτικής Γυναικών για την απασχόληση, την επιχειρηματικότητα και την κοινωνική ένταξη στην Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο και Βόλο.

στ. Εθνικό Επιμελητηριακό Δίκτυο Ελληνίδων Γυναικών Επιχειρηματιών (Ε.Ε.Δ.Ε.Γ.Ε.)

Το Εθνικό Επιμελητηριακό Δίκτυο Ελληνίδων Γυναικών Επιχειρηματιών είναι ένα κίνημα γυναικών επαγγελματιών που ξεκίνησε πριν δύο χρόνια στις Βρυξέλλες και απλώνεται σε ολόκληρη την Ευρώπη με στόχο την ανάπτυξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας και την υλοποίηση των αποφάσεων της Λισσαβόνας. Το Δίκτυο τίθεται στη διάθεση των γυναικών επιχειρηματιών, μελών των Ελληνικών Επιμελητηρίων, καθώς και εκείνων που θέλουν να ενταχθούν στην παραγωγή και κηρύσσει τον πόλεμο κατά της γυναικείας ανεργίας, της απαξίωσης και της ένταξης των γυναικών στις εφεδρείες των παραγωγικών τάξεων.

Στόχοι του Δικτύου είναι:

- Η ευαισθητοποίηση των Επιμελητηρίων και των επιχειρηματιών-μελών τους σχετικά με τα οφέλη της πλήρους ενσωμάτωσης των γυναικών στην οικονομία.
- Ο προσδιορισμός των εμποδίων, που αποτρέπουν τις γυναίκες από την πλήρη ένταξη τους στο εργατικό δυναμικό.
- Η συμμετοχή των γυναικών στις παραγωγικές μονάδες και στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

2.3 ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι γυναίκες, αξιοποιώντας τα αγνά και ποιοτικά προϊόντα της ελληνικής γης, αναβιώνουν το διατροφικό μας πολιτισμό και με παραδοσιακούς τρόπους παράγουν τρόφιμα υψηλής θρεπτικής αξίας, ασφαλή και υγιεινά .

142 γυναικείοι αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί λειτουργούν σήμερα, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση τοπικών προϊόντων, στην παραγωγή ειδών οικοτεχνίας και στην προσφορά υπηρεσιών αγροτουρισμού

Πριν από 25 χρόνια, συστήνεται με την ένθερμη υποστήριξη της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, του υπουργείου Εσωτερικών, στην Πέτρα Μυτιλήνης, ο πρώτος ελληνικός, γυναικείος αγροτουριστικός συνεταιρισμός.

Λίγα χρόνια μετά, γι' αυτές τις τολμηρές γυναίκες έρχεται η επιβράβευση: Με τη θαυμάσια δουλειά και το μεράκι τους κατακτούν ένα από τα πέντε βραβεία του ΟΗΕ, για τη γυναικεία επιχειρηματικότητα.

Το εγχείρημα της Πέτρας έδωσε το εναρκτήριο λάκτισμα για τη σύσταση και άλλων συνεταιρισμών σε όλη την επικράτεια. Και όχι τυχαία. Γίνεται διακριτή η αλλαγή αντίληψης σε ό,τι αφορά στη συμβολή των γυναικών στην τοπική ανάπτυξη. Πράγματι ο πρωταρχικός στόχος ήταν να κατακτήσουν οι συνεταιρισμένες γυναίκες την οικονομική και κοινωνική τους αυτοδυναμία, καθώς παρά τη συμμετοχή τους στις γεωργικές εργασίες στερούνταν προσωπικού εισοδήματος. (Δροσοπούλου , 1989)

Σε σύντομο χρονικό διάστημα όμως αποδεικνύεται ότι οι γυναικείοι συνεταιρισμοί, με την αγροτική, βιοτεχνική, οικοτεχνική παραγωγή, την κατασκευή και εμπορία προϊόντων πολιτιστικής κληρονομιάς, τη βιολογική γεωργία καταφέρνουν να θέσουν σε κίνηση τις τοπικές πηγές πλούτου, διαδραματίζοντας παράλληλα καθοριστικό ρόλο στην συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στην ύπαιθρο.

Την ίδια ώρα, ορατή είναι η αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των πολιτών ως προς τα περιβαλλοντικά ζητήματα και θέματα διατροφής. Το καταναλωτικό κοινό όλο και περισσότερο αναζητεί αγνά και ποιοτικά παραδοσιακά προϊόντα, καθώς και ήπιες μορφές εναλλακτικού τουρισμού.

Η αναγνώριση της επιτυχίας των γυναικείων συνεταιρισμών φάνηκε αφενός από την ιδιαιτερότητα των προϊόντων τους που προσδιορίζονται από την τοπικότητα τους, δηλαδή ότι είναι χαρακτηριστικά κάποιας συγκεκριμένης περιοχής και αφετέρου από

την παραδοσιακότητά τους. Ο τρόπος δηλαδή της παρασκευής τους που γίνεται με παραδοσιακό τρόπο και χωρίς τη χρήση συντηρητικών.

Αρκετοί γυναικείοι συνεταιρισμοί έχουν εισέλθει δυναμικά και στον τομέα των βιολογικών προϊόντων συνεργαζόμενοι με βιοκαλλιεργητές λαμβάνοντας παράλληλα την αντίστοιχη πιστοποίηση των προϊόντων τους. Το βέβαιο είναι ότι οι γυναίκες των συνεταιρισμών λαμβάνουν τα μηνύματα των καιρών και συνιστούν σοβαρή και αξιόπιστη αντιπρόταση ως προς τη διατροφική μας αντίληψη. Παράλληλα σε αρκετές περιπτώσεις έχουν επιτύχει να γίνουν πρότυπα επιχειρηματικής δραστηριότητας.

2.3.1 Γυναικείος Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγ. Αντωνίου Θεσσαλονίκης

Ποιος θα ενδιαφερθεί για τα «φαγητά της πείνας»; Ρωτούσαν με επιφύλαξη οι γυναίκες του χωριού Άγιος Αντώνιος αναφερόμενες στις ποντιακές συνταγές. Εκεί στις νότιες πλαγιές του όρους Κάλαυρος, 35 χιλιόμετρα από το κέντρο της Θεσσαλονίκης, τα περιθώρια είχαν αρχίσει να στενεύουν. Το συνεχώς μειούμενο αγροτικό εισόδημα του χωριού ώθησε τις γυναίκες, να πάρουν την κατάσταση στα χέρια τους. Η αρχή έγινε το 1999, με δύο τσουβάλια αλεύρι. Σήμερα οι επενδύσεις στο συνεταιρισμό ξεπερνούν τα 200.000 ευρώ. Ο συνεταιρισμός παράγει χειροποίητα παραδοσιακά προϊόντα υψηλής ποιότητας με συνταγές που αντανakλούν την πολιτισμική κληρονομιά του τόπου. Περέκ με χειροποίητα φύλλα πίτας ψημένα στο τζάκι με ξύλα, συρόν, ιβριστό, μακαρίνα (ποντιακά προϊόντα), χυλοπίτες, τραχανά, μαρμελάδες και γλυκά του κουταλιού από φρέσκα φρούτα εποχής χωρίς καθόλου συντηρητικά.

Στο πλαίσιο του ΟΠΑΑΧ ο συνεταιρισμός εκσυγχρόνισε τις εγκαταστάσεις του εργαστηρίου του, πιστοποίησε την παραγωγική διαδικασία και ίδρυσε το καφεγλυκοπωλείο στην είσοδο του χωριού σε έκταση πέντε στρεμμάτων, που του παραχώρησε ο Δήμος Βασιλικών. Όπως επισημαίνουν οι ίδιες: «Στο ωραιότερο σημείο του χωριού, με θέα τον Όλυμπο, μπορείτε να ανακαλύψετε τα χρώματα κάθε εποχής απολαμβάνοντας καφέ στη χόβολη, γλυκό του κουταλιού γεμάτο αρώματα, πίτα με αυθεντική συνταγή ή γαλακτομπούρεκο. Γεύσεις και μυρουδιές ξεχασμένες αναβιώνουν και προσφέρονται σε σας, στα παιδιά και στην παρέα σας, ενώ απολαμβάνετε την ηρεμία που προσφέρει η άπλετη θέα και το φυσικό περιβάλλον».

«Σκοπός του συνεταιρισμού μας» τονίζουν «είναι η απασχόληση των αγροτισσών γυναικών, η ενίσχυση του οικογενειακού εισοδήματός τους, η ανάπτυξη του τόπου, η διατήρηση και η διάδοση της παράδοσης μέσα από την παραγωγή και τη διάθεση μιας σειράς υγιεινών, ποιοτικών χειροποίητων προϊόντων φτιαγμένων με μεράκι. Καθώς φεύγετε από το χωριό μας πέρα από την απόλαυση που σας χαρίζει ο χώρος και η αγορά των προϊόντων έχετε και την ηθική ικανοποίηση ότι συμβάλλετε στην οικονομική ενίσχυση των γυναικών της υπαίθρου, που αποτελούν ένα παράδειγμα καλής πρακτικής για να ζωντανέψουν τα χωριά μας».

2.3.2 Αγροτικός Βιοτεχνικός Γυναικείος Συνεταιρισμός Βελβεντού Κοζάνης

Στο Βελβεντό Κοζάνης, δημιουργήθηκε το 1985, από τις γυναίκες της περιοχής ο Συνεταιρισμός. Αφετηρία για την σύσταση του η μεγάλη διαθέσιμη ποσότητα άριστης ποιότητας φρούτων στην περιοχή, καθώς και η έλλειψη θέσεων εργασίας για τις γυναίκες.

Ο συνεταιρισμός, ο οποίος στεγάζεται σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις 1.000 τ.μ., επικεντρώνεται στη μεταποίηση νωπών φρούτων σε μαρμελάδες, γλυκά και κομπόστες αξιοποιώντας την πλούσια και ποιοτική παραγωγή του Βελβεντού, σε ροδάκινα, μήλα, αχλάδια κ.λπ.

Τα προϊόντα που παράγει ο Αγροτικός Βιοτεχνικός Συνεταιρισμός Βελβεντού έχουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: είναι χειροποίητα, είναι φτιαγμένα από παραδοσιακές συνταγές, δεν περιέχουν συντηρητικές και χρωστικές ουσίες και παρασκευάζονται από νωπά φρούτα. Βασικό χαρακτηριστικό τους είναι το έντονο άρωμα, το φυσικό χρώμα και τα ολόκληρα κομμάτια φρούτων που περιέχουν. Σήμερα, που η ανάγκη για υγιεινή φυσική διατροφή γίνεται ολοένα μεγαλύτερη, τα σπιτικά προϊόντα του Βελβεντού καλύπτουν τις απαιτήσεις του σύγχρονου καταναλωτή με τη μεγάλη ποικιλία των γεύσεων τους, τα αγνά υλικά και την εξαιρετική γεύση τους.

Η παραγωγή ξεκινά το Μάιο και διαρκεί μέχρι τον Οκτώβριο. Η παραγωγική δυναμικότητά του εργοστασίου ανέρχεται στα 450.000-500.000 βάζα. Τα τελευταία χρόνια η παραγωγή είναι σταθερή και προσδιορίζεται σε 80.000-100.000 βάζα ετησίως (μαρμελάδα - γλυκά - κομπόστα), ή αλλιώς, σε 2.000 βάζα ημερησίως, ανάλογα με το φρούτο. Το βατόμυρο, για παράδειγμα, θεωρείται σχετικά εύκολο

φρούτο, επειδή δεν έχει κουκούτσι, ενώ το κυδώνι, απαιτεί χρονοβόρα διαδικασία καθαρίσματος. Ειδικότερα ο συνεταιρισμό παράγει:

- Γλυκά του κουταλιού: Κολοκύθι, σύκο, πορτοκάλι, δαμάσκηνο
- Μαρμελάδες: Φράουλα, κεράσι, βατόμουρο, αχλάδι, σύκο, μανταρίνι, πορτοκάλι, κυδώνι με μέλι, καρότο με μέλι
- Βιολογικές μαρμελάδες: Βερίκοκο, κυδώνι, ροδάκινο, κεράσι, μήλο
- Παραδοσιακή κομπόστα ροδάκινο.

Τα προϊόντα του ο Συνεταιρισμός τα διαθέτει στο μεγαλύτερο μέρος της Ελλάδας, όπως Αθήνα, Κεντροδυτική Ελλάδα, Θεσσαλία, Κεντροδυτική Μακεδονία, Θράκη.

2.3.3 Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Τριγώνου Έβρου «ΓΑΙΑ»

Στο βόρειο τμήμα του ακριτικού Έβρου, στο χωριό Καναδάς, οι γυναίκες παρασκευάζουν παραδοσιακά ζυμαρικά, πιστοποιημένα ως βιολογικά (όπως τραχανά κόκκινο, γλυκό, καυτερό ή με λαχανικά κους-κους, ουμάτς, ιφκάδια), διάφορες πίτες (σπανακοπρασόπιτα, τυρόπιτα, κολοκυθόπιτα, σουσαμόπιτα), προψημένα φύλλα για πίτες, γλυκά κουταλιού (το περιώνυμο ριτσέλι), μαρμελάδες και λικέρ (τσάπουρνο, κράνο, σπαθόχορτο).

2.3.4 Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Μεσοτόπου Λέσβου

Κοντά στο ηφαιστειογενές Σίγρι, οι δραστήριες γυναίκες του συνεταιρισμού με παραδοσιακές συνταγές ξαναζωντανεύουν ξεχασμένες γεύσεις. Ο συνεταιρισμός ιδρύθηκε από 25 γυναίκες το 1998. Σήμερα αριθμεί τριάντα τρία μέλη σε έναν συνεταιρισμό ο οποίος ανθεί, έχει βραβευθεί και διαθέτει σύγχρονες εγκαταστάσεις. Υπό κατασκευή βρίσκεται ένα τριώροφο κτίριο έκτασης 860 τ.μ. στο οποίο θα συστεγαστούν τα πολλαπλά εργαστήρια, οι αποθηκευτικοί χώροι, τα εκθετήρια καθώς και χώροι φιλοξενίας για περιορισμένες ομάδες ατόμων που ενδιαφέρονται να παρακολουθήσουν τον τρόπο εργασίας της συνεταιριστικής μονάδας.

Ο συνεταιρισμός παράγει ποιοτικά προϊόντα όπως γλυκά του κουταλιού και

μαρμελάδες (βύσσινο, σταφύλι, καρπούζι, σύκο, κολοκύθι, μήλο, κυδώνι, νεράντζι), γλυκά ταψιού, αμυγδαλωτά, παστέλια, κυδωνόπαστα, συκόπαστα, ζυμαρικά (μακαρονάκι κοφτό, τραχανά, χυλοπίτες), αρτοσκευάσματα (κουλουράκια ,παξιμάδια), υπέροχα ηδύποτα (βανίλια, βατόμουρο, βύσσινο, βερίκοκο, δυόσμο, ρόδι, φράουλα, πικραμύδαλα, μαστίχα). Σε συνεργασία με βιοκαλλιεργητές παρασκευάζουν λιαστή τομάτα και άλλα λαχανικά, ενώ διατηρούν λαδοτύρι, ελιές (πράσινες, μαύρες) και αμπελόφυλλα.

Το 2006 μαζί με άλλους έξι γυναικείους συνεταιρισμούς της Μυτιλήνης εντάχθηκαν στη Lesvos Shop A.E., η οποία μεριμνά για την αποθήκευση, συσκευασία, τυποποίηση και την προώθηση των προϊόντων.

2.3.5 Γυναικείος Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Ζαγοράς

Στη Ζαγορά, το κεφαλοχώρι του Πηλίου, οι 90 πλέον γυναίκες του συνεταιρισμού, αξιοποιώντας τον πλούτο της περιοχής σε φρούτα, βότανα και λουλούδια, παρασκευάζουν και προωθούν στην αγορά μεγάλη ποικιλία παραδοσιακών προϊόντων, όπως γλυκά ταψιού, κουταλιού, μαρμελάδες, λικέρ, αρωματικό λάδι και ξύδι καθώς και το ονομαστό τουρσί τσιτσιράουλα. Στο εργαστήριο του συνεταιρισμού παρασκευάζονται τα πιστοποιημένα προϊόντα τους από φρούτα και βότανα χωρίς τη χρήση συντηρητικών. Στην κεντρική πλατεία του χωριού λειτουργεί το καφεγλυκοπωλείο του Συνεταιρισμού ενώ στις δραστηριότητες των γυναικών περιλαμβάνεται η παροχή υπηρεσιών εστίασης (catering), καθώς και η παροχή φιλοξενίας στο ανακαινισμένο αρχοντικό Δρακοπούλου, όπου οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν ένα πλούσιο πρωινό με προϊόντα του συνεταιρισμού. Στα άμεσα σχέδια του ανθηρού συνεταιρισμού είναι η ενεργότερη εμπλοκή τους με τις βιολογικές καλλιέργειες.

2.3.6 Γυναικείος Αγροτικός Συνεταιρισμός Πτελεού Μαγνησίας «Φτελιά»

Στο γνωστό από τη μυκηναϊκή εποχή χωριό του Πτελεού, δραστηριοποιείται από το 2000 με ιδιαίτερη επιτυχία ο γυναικείος συνεταιρισμός «Φτελιά». Οι γυναίκες, αξιοποιώντας τη μεγάλη ποικιλία των τοπικών προϊόντων, σε ένα σύγχρονο εργαστήριο, του οποίου η παραγωγική διαδικασία είναι πιστοποιημένη, παρασκευάζουν και συσκευάζουν μαρμελάδες και λικέρ από τοπικά φρούτα, γλυκά του κουταλιού και του ταψιού, αρτοσκευάσματα, εύγευστες πίτες, νοστιμότητα βουτήματα, ζυμαρικά (τραχανά, χυλοπίτες), αρωματικό λάδι και ξύδι, πίτες με χειροποίητο φύλλο ενώ συλλέγουν και συσκευάζουν αρωματικά φυτά.

Κάνοντας χρήση των τοπικών παραδοσιακών συνταγών, συντηρούν σε ελαιόλαδο φιλέτο γαύρου, προσφέροντας στους λάτρεις του τσίπουρου έναν υπέροχο μεζέ. Παρέχουν παράλληλα υπηρεσίες catering σε ιδιώτες και φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα.

2.3.7 Αγροτοβιοτεχνικός Συνεταιρισμός «Η Κρουσανιώτισσα»

Στο Νομό Ηρακλείου στην Κρήτη, οι δραστήριες γυναίκες του συνεταιρισμού, σε έναν καλαίσθητο ιδιόκτητο χώρο, παρασκευάζουν παραδοσιακά προϊόντα με βάση το παρθένο κρητικό κρουσανιώτικο ελαιόλαδο, τη σταφίδα, το κρασί, το μέλι, τα αμύγδαλα, τα καρύδια και τα διάφορα φρούτα της περιοχής. Στα προϊόντα τους περιλαμβάνονται, το ανεβατό καλτσούνι, το ανεβατό τσιμπιτό κουλούρι, τα αμυγδαλωτά, τα κρασάτα, το ξεροτήγανο, τα παξιμάδια, οι χυλοπίτες, τα γλυκά του κουταλιού και του ταψιού (γαλακτομπούρεκο, κανταΐφι, μπακλαβάς). Ο Συνεταιρισμός προωθεί με επιτυχία τα προϊόντα του σε πολλές μεγάλες πόλεις της χώρας καθώς και στο εξωτερικό, κάνοντας γνωστή στον κόσμο την παραδοσιακή κρητική διατροφή.

2.3.8 Γυναικείος Συνεταιρισμός Ασιτών Ηρακλείου Κρήτης

Οι γυναίκες του συνεταιρισμού με τις σπιτικές συνταγές, ξεκίνησαν με μια σκάφη, την παρασκευή τοπικών προϊόντων, όπως αρτοσκευάσματα (ψωμί με προζύμι, κουλουράκια, ποικιλία παξιμαδιών), λυχναράκια, ξεροτήγανα κ.λπ. Σήμερα έχοντας στην διάθεση τους πλέον, έναν οργανωμένο φούρνο σε συνεργασία με την εταιρεία Βιοφόρμ διαθέτουν τα προϊόντα τους και εκτός Κρήτης. Παράλληλα παρασκευάζουν γλυκά του κουταλιού, λιαστή τομάτα και χυμό τομάτας, χωρίς συντηρητικά.

2.3.9 Αγροτικός Συνεταιρισμός Γυναικών Κοιλιωμένου Ζακύνθου

Στο ορεινό χωριό του Κοιλιωμένου στη Ζάκυνθο οι γυναίκες αξιοποιούν τα αγαθά που παρέχονται αφειδώς από τη φύση. Μεταποιούν πρωτογενή αγροτικά προϊόντα προωθώντας στην αγορά παραδοσιακά προϊόντα υψηλής ποιότητας, όπως λάδι, κρασί, μέλι, ξύδι, σαπούνι από ελαιόλαδο, τυριά (τοπικό λαδοτύρι) και γλυκά κουταλιού, ενώ από τα γύρω βουνά συλλέγουν και προωθούν στην αγορά αρωματικά φυτά όπως χαμομήλι, φασκόμηλο, τσάι του βουνού, δάφνη, δενδρολίβανο και ρίγανη. Μια άλλη ενασχόλησή τους είναι η οικοτεχνία-χειροτεχνία καθώς στους παραδοσιακούς αργαλειούς τους κατασκευάζουν εργόχειρα και υφαντά.

2.4 ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ-ΕΙΔΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Για την υποβοήθηση της εξέλιξης και της λειτουργίας του συνεταιριστικού κινήματος έχουν τεθεί κατά περιόδους ορισμένες βασικές αρχές :

- Η προαιρετικότητα ,δηλαδή η εκούσια συμμετοχή
- Η αυτοβοήθεια ,δηλαδή ο καθένας πρέπει πρώτα να στηρίζεται στις δικές του δυνάμεις και μετά να ζητάει την βοήθεια των άλλων

- Η αυτουπευθυνότητα ,δηλαδή ο καθένας να είναι υπεύθυνος για την προσφορά του και τις υποχρεώσεις του απέναντι στον συνεταιρισμό χωρίς καταναγκασμό
- Η αυτοδιαχείριση δηλαδή η διοίκηση του συνεταιρισμού μόνο από τα μέλη του (Δροσοπούλου ,1989)

Στη συνέχεια με την ίδρυση το 1985 της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης δημιουργήθηκε επιτακτική ανάγκη καθορισμού των βασικών συνεταιριστικών αρχών οι οποίες θα αποτελούσαν κύριο άξονα της λειτουργίας των σύγχρονων συνεταιριστικών κινήσεων. Στη συνέχεια καθορίστηκαν στο 23^ο συνέδριο το 1966 στη Βιέννη οι ακόλουθες αρχές:

- Η ελεύθερη και εθελοντική συμμετοχή
- Η δημοκρατική λειτουργία και διοίκηση
- Η αρχή περιορισμένου τόκου στο κεφάλαιο
- Η αρχή της μη κερδοσκοπικής λειτουργίας
- Η εκπαιδευτική λειτουργία του συνεταιρισμού
- Η διασυνεταιριστική συνεργασία σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Η συνεργασία αυτή βοηθά στην επίλυση προβλημάτων που οι μικροί συνεταιρισμοί δεν μπορούν να επιλύσουν.(Δροσοπούλου ,1989)

ΕΙΔΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Σύμφωνα με τη Σόνια Δροσοπούλου στις μέρες μας δίνεται ιδιαίτερα μεγάλη σημασία στους αγροτικούς συνεταιρισμούς . Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

A)στους ελεύθερους συνεταιρισμούς και

B)στους αναγκαστικούς συνεταιρισμούς

Οι ελεύθερη συνεταιρισμοί δημιουργούνται από τους αγρότες με την ελεύθερη συγκατάθεση σ' αυτούς. Ανάλογα με τις ανάγκες των μελών και την παραγωγή της περιφέρειας οι ελεύθεροι συνεταιρισμοί διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Ø στους πιστωτικούς συνεταιρισμούς οι οποίοι έχουν για σκοπό την ικανοποίηση των πιστωτικών αναγκών των μελών τους διανέμοντας τα

δάνεια που χορηγεί η αγροτική τράπεζα Ελλάδος στους αγρότες και την προμήθεια των μελών τους με είδη γεωργικής και οικιακής χρήσης.

Ø Στους παραγωγικούς συνεταιρισμούς οι οποίοι ανάλογα με το κύριο προϊόν που παράγεται στην περιφέρειά τους διακρίνονται σε:

- Ελαιουργικούς
- Γαλακτοκομικούς
- Οινοποιητικούς
- Μελισσοκομικούς
- Ριζοπαραγωγικούς
- Συνεταιρισμούς εκμετάλλευσης δασών
- Συνεταιρισμούς καλλιέργειας κτημάτων
- Συνεταιρισμούς κοινής εκμετάλλευσης γεωργικών μηχανημάτων

Το κύριο βέβαια αντικείμενο των συνεταιρισμών αυτών είναι η επεξεργασία των αγροτικών προϊόντων

Γ)Στους προμηθευτικούς συνεταιρισμούς οι οποίοι έχουν σαν σκοπό τους την από κοινού προμήθεια και διανομή στα μέλη τους προϊόντων γεωργικής χρήσης.

Δ)στους συνεταιρισμούς πώλησης αγροτικών προϊόντων οι οποίοι συγκεντρώνουν και πουλούν για λογαριασμό των μελών τους τα προϊόντα τους και διακρίνονται σε συνεταιρισμούς πώλησης ελαιολάδου, καπνού κ.τ.λ.

Ε)στους διάφορους άλλους συνεταιρισμούς όπως για παράδειγμα στους έγγειο-βελτιωτικούς, στους υγειονομικούς και στους χειροτεχνικούς.

Μια άλλη μεγάλη κατηγορία όπως αναφέρθηκε πριν είναι οι αναγκαστικοί συνεταιρισμοί οι οποίοι όμως δεν αποτελούν μορφή γνήσιου συνεταιρισμού .

2.5 Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ

Οι Ελληνίδες αγρότισσες οι οποίες αποτελούν σημαντικό ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα στη ζωή τους και στην εργασία τους. Τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν ακόμα και στις μέρες μας οι Ελληνίδες αγρότισσες σχετίζονται με:

- την μη συμμετοχή της γυναίκας στην πολιτική ζωή, στους συνεταιρισμούς κ.τ.λ.
- την έλλειψη προσωπικού εισοδήματος της αγρότισσας ενώ αντίθετα συμμετέχει στη γεωργική παραγωγή.
- την ανισότητα στην ευθύνη και στη διαχείριση της αγροτικής εκμετάλλευσης
- τις διακρίσεις στον καταμερισμό της εργασίας διότι ενώ η επαγγελματική ασχολία του άνδρα αγρότη περιστρέφεται στις καλλιέργειες και στην κτηνοτροφία ενώ η αγρότισσα απασχολείται στην περιορισμένη γεωργική παραγωγή με το αγροτικό σπίτι. (Δροσοπούλου ,1989)

Επιπλέον η Ελληνίδα αγρότισσα στερείται στοιχειωδών διευκολύνσεων οι οποίες θα της δημιουργούσαν προϋποθέσεις να ανεβάσει το πνευματικό της επίπεδο καθώς και το επίπεδο της επαγγελματικής της εξέλιξης.

Από πρόσφατα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος φαίνεται ότι το 14,5% των γυναικών που ασχολούνται με την γεωργία δεν έχει πάει καθόλου σχολείο, ενώ το 23,7% έχει παρακολουθήσει μόνο μια τάξη του δημοτικού. (www.ekke.gr)

Η Ελληνίδα αγρότισσα καταπονείται διαθέτοντας ατελείωτες ώρες που υπερβαίνουν κατά πολύ τον μέσο όρο εργασίας στην αγροτική παραγωγή στο νοικοκυριό και στην ανατροφή των παιδιών χωρίς να υπάρχει κάποιο αντίκρισμα για την προσφορά της αυτή.

Το αποτέλεσμα αυτής της υποβάθμισης της αγρότισσας σε όλους τους τομείς της σύγχρονης κοινωνικής ζωής στον κοινωνικό, στον οικονομικό, στον εκπαιδευτικό κ.τ.λ. είναι η έλλειψη ενδιαφέροντος για τη σωστή ενασχόλησή τους με την αγροτική οικονομία και την εκπαίδευση στις σύγχρονες τεχνολογίες ειδικά από την πλευρά των νέων αγροτισσών καθώς και η διαίωνιση ενός παραδοσιακού τύπου γυναίκας και επαγγελματία που πιέζεται από τις υπάρχουσες κοινωνικές προκαταλήψεις.(Γιδαράκου ,1999)

2.6 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΕΒΑΛΑΝ ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ-ΚΙΝΗΤΡΑ

Οι βασικότεροι παράγοντες που εξηγούν τα κίνητρα των γυναικών για την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι η επιχειρηματικότητα «ευκαιρίας» και η επιχειρηματικότητα «ανάγκης» με την τελευταία να καταλαμβάνει σημαντικό ποσοστό στη χώρα μας.

Η επιχειρηματικότητα «ανάγκης» περιλαμβάνει παράγοντες όπως: ανεπαρκές οικογενειακό εισόδημα, μη ικανοποιητικές αποδοχές από τη μισθωτή εργασία, δυσκολία πρόσβασης στην αγορά εργασίας, και η ανάγκη εύρεσης εργασίας με ευέλικτο ωράριο που να εξυπηρετεί τη γυναίκα ως προς τις οικογενειακές της υποχρεώσεις.

Από την άλλη μεριά η επιχειρηματικότητα <ευκαιρίας> περιλαμβάνει παράγοντες όπως η ανεξαρτησία, η εκπλήρωση προσωπικών στόχων και προσδοκιών και η έλξη για πλούτο, κοινωνική ανέλιξη και απόκτηση εξουσίας.

Άλλες αιτίες που συμβάλλουν στην αύξηση αριθμού εργαζομένων γυναικών και στην δημιουργία συνεταιρισμών είναι οι εξής:

- οι τεχνολογικές αλλαγές καθώς γίνονται πιο εύκολες οι οικιακές εργασίες, εξοικονομείται χρόνος για τις γυναίκες και η μηχανοποίηση διευκολύνει και την συμμετοχή των ανδρών .
- οι αυξανόμενες κοινωνικές παροχές από το κράτος όπως η αύξηση παιδικών σταθμών και νηπιαγωγείων για την διευκόλυνση των παντρεμένων-εργαζομένων γυναικών.
- Η επιλογή αριθμού και χρονικής περιόδου τεκνογονίας καθώς και η έγκαιρη απελευθέρωση από τις υποχρεώσεις των παιδιών με την βοήθεια των παιδικών σταθμών.
- Αλλαγή των αντιλήψεων για την θέση του άντρα μέσα στο σπίτι και ουσιαστικότερη συμμετοχή του συζύγου στις δουλειές του σπιτιού.
- Η ένταξη της γυναίκας στη σύγχρονη παραγωγική διαδικασία
- Η δυνατότητα να εισπράττει με την συμμετοχή της στο συνεταιρισμό η ίδια την αμοιβή της
- Η δυνατότητα πολιτικοποίησης της αγρότισσας

- Η ανάπτυξη της κοινωνικότητας των γυναικών με την διερεύνηση των στενών τοπικών τους σχέσεων.
- Η αναγκαιότητα ανάπτυξης νέων μορφών τουρισμού όπως του αγροτουρισμού ο οποίος βρίσκει γόνιμο έδαφος ανάπτυξης στη χώρα μας. (Δροσοπούλου 1989)

Σύμφωνα με την Παζαρζή (2008) υπάρχει όμως και ένας πρόσθετος λόγος που βοήθησε στην ανάπτυξη της γυναικείας συμμετοχής στις συνεταιριστικές οργανώσεις : η ελληνική κοινωνία ,μια κοινωνία αρκετά συντηρητική ,ιδιαίτερα στις μικρές αγροτικές περιοχές μπορούσε πιο εύκολα να αποδεχτεί μια γυναίκα που ασκούσε επιχειρηματική δραστηριότητα στα πλαίσια μιας συνεταιριστικής οργάνωσης παρά αναλαμβάνοντας ατομικές πρωτοβουλίες .

2.7 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΟΥΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

Οι κύριοι παράγοντες που εμποδίζουν την συμμετοχή των γυναικών στους συνεταιρισμούς είναι οι ακόλουθοι:

- Η έλλειψη χρόνου διότι οι γυναίκες εκτός από το σπίτι και τα παιδιά ασχολούνται και με τις αγροτικές δουλείες
- Η ύπαρξη νομικών εμποδίων. Πολλές χώρες έχουν νόμους οι οποίοι δημιουργούν ανισότητες σε βάρος των γυναικών σε πολλά επίπεδα όπως στο μισθολογικό, στο ιδιοκτησιακό και στα προσωπικά τους δικαιώματα.
- Η ύπαρξη παραδοσιακών εμποδίων. Οι παραδοσιακοί ρόλοι τα ήθη και τα έθιμα και οι θρησκευτικές πεποιθήσεις καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό και την κοινωνική συμπεριφορά σε ότι αφορά το ρόλο τα γυναίκας
- Η έλλειψη εκπαίδευσης. Στις αναπτυσσόμενες χώρες υπάρχει σημαντική διαφορά στη μόρφωση ανδρών και γυναικών. Οι γυναίκες δεν μπορούν να παρακολουθήσουν προγράμματα για τη σύγχρονη τεχνολογία και οργάνωση των συνεταιρισμών.(Δροσοπούλου ,1989)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΑΙΓΕΙΡΑΣ

Ο Γυναικείος Συνεταιρισμός Δήμου Αιγείρας ξεκίνησε από την συλλογική προσπάθεια μιας ομάδας γυναικών που θέλοντας να διαφυλάξουν ξεχασμένες γεύσεις και παραδόσεις , και παράλληλα να απασχοληθούν άνεργες γυναίκες της περιοχής παράγουν αγνά σπιτικά προϊόντα υλοποιώντας παλιές συνταγές . Ο Συνεταιρισμός ιδρύθηκε με την απόφαση 19/14-03-2003 του Ειρηνοδικείου Ακράτας και στις 18 Μαΐου 2004 εντάσσεται στο επενδυτικό πρόγραμμα Leader+. Συμμετέχουν σε αυτό 10 γυναίκες με πρόεδρο την κ. Τομαρά Γεωργία . Η περιφέρεια του συνεταιρισμού είναι η γεωγραφική περιοχή ,η οποία ορίζεται από τα διοικητικά όρια του Δήμου Αιγείρας όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη του . Ο συνεταιρισμός αποσκοπεί στην ισότιμη συνεργασία και την αμοιβαία βοήθεια των συνεταίρων μελών του ,στην οικονομική , κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη τους ,μέσω μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης .

Δραστηριότητες του συνεταιρισμού:

- Η επεξεργασία ,μεταποίηση και εμπορία προϊόντων (παραδοσιακών γλυκών ,μαρμελάδων ,ηδύποτων ,αφεψημάτων κλπ.)
- Η παροχή συνεταιριστικής εκπαίδευσης καθώς και η εξειδίκευση των μελών του στους σκοπούς του συνεταιρισμού .
- Η ίδρυση και η λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων , η ανάπτυξη του αγροτουρισμού ,του κοινωνικού τουρισμού και αγροτουριστικών εργασιών . Γενικά και ενδεικτικά η εκμετάλλευση καταλυμάτων που σκοπό έχουν την ανάπτυξη του αγροτουρισμού .
- Κάθε δραστηριότητα για τη βελτίωση της κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης των μελών του και του βιοτικού της επιπέδου .
- Η διατήρηση και η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος καθώς και η διαχείριση του .
- Ανάλυση και ξενάγηση της τοπικής ιστορίας του Δήμου Αιγείρας .

Ο Γυναικείος Συνεταιρισμός Αιγείρας έχει ενταχθεί στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα επιχορήγησης LEADER+ με την υποστήριξη της Αναπτυξιακής Επιχείρησης Καλαβρύτων ΑΧΑΙΑ Α.Ε.. Το γεγονός αυτό εδραιώνει τη θέση τους ως βιώσιμη επιχείρηση . Στις προσπάθειες ανάπτυξης και εξέλιξης τους έχουν την αμέριστη συμπαράσταση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλων φορέων (Κ.Ε.Θ.Ι.,ΚΕΜΟΠ , Ν.Ε.Λ.Ε. ΑΧΑΙΑΣ)

3.2 ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

ΑΧΑΙΑ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.

Η ΑΧΑΙΑ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε. είναι Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α , ιδρύθηκε το Δεκέμβριο του 1997 μετά από συνεργασία των φορέων του Ν.Αχαΐας με αρχικό στόχο την υλοποίηση της Κ.Π. LEADER II (Liaisons Entre Actions de Developpement de l' Economie Rurale) στο Ν. Αχαΐας . Έδρα της εταιρείας είναι ο Δήμος Καλαβρύτων .

Σκοπός της εταιρείας είναι η συμβολή στην αξιοποίηση ,ανάπτυξη , διαχείριση , συντήρηση και προστασία των φυσικών πόρων και γενικότερα στην ανάπτυξη της περιοχής του Νομού Αχαΐας και την ευρύτερη γεωγραφική περιοχή και εφ' όσον αυτό ζητηθεί και άλλων περιοχών σε όλη την επικράτεια της Ελλάδας . Πιο συγκεκριμένα :

- Η προαγωγή , υποβοήθηση και υλοποίηση αναπτυξιακών δραστηριοτήτων του δημοσίου ,κοινωνικού και ιδιωτικού τομέα στη μορφή επενδυτικών έργων ,επιχειρηματικών εκμεταλλεύσεων , ενεργειών ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και της αγοράς εργασίας και η ανάπτυξη καινοτομιών στην περιοχή του Νομού Αχαΐας και την ευρύτερη γεωγραφική περιοχή εφόσον αυτό είναι σύμφωνο προς τους σκοπούς της Επιχείρησης και είναι προς όφελος των κατοίκων του Νομού Αχαΐας και την ευρύτερη γεωγραφική περιοχή .

- Η δημιουργία προϋποθέσεων για τη σύμμετρη και αναλογική ανάπτυξη των περιοχών δραστηριότητας της εταιρείας κατά εδαφική περιφέρεια του Νομού Αχαΐας και την ευρύτερη γεωγραφική περιοχή ,από οικονομική ,κοινωνική και πολιτιστική άποψη ,με βάση τις τοπικές δυνάμεις και πόρους ιδιωτικούς και δημόσιους καθώς και με πόρους και μέσα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Ελληνικού Δημοσίου
- Ο συντονισμός των δραστηριοτήτων και του αναπτυξιακού σχεδιασμού ,φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και εταιρειών τους (Συμβούλια Περιοχής ,Δήμοι ,Κοινότητες , Δημοτικές Επιχειρήσεις , Σύνδεσμοι κλπ)
- Η εφαρμογή και αξιοποίηση κάθε προγράμματος της πολιτείας που αφορά την τοπική ανάπτυξη , την προστασία και τη διαχείριση του περιβάλλοντος σε συνεργασία με τα Υπουργεία, φορείς του Δημοσίου και με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης .
- Ο σχεδιασμός ,η κατάρτιση προγραμμάτων και η μελέτη για την ανάπτυξη των περιοχών του Νομού Αχαΐας και την ευρύτερη γεωγραφική περιοχή .
- Η αξιοποίηση – εκμετάλλευση πολιτιστικών , τουριστικών και φυσικών πόρων των περιοχών με την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων .

Κ.Ε.Θ.Ι.(Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας)

Το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας εκτελεί χρέη επιστημονικού συμβούλου στη Γενική Γραμματεία Ισότητας για τις Δράσεις παροχής Υπηρεσιών Εξειδικευμένης Πληροφόρησης ,Συμβουλευτικής και Κοινωνικής Στήριξης , Προκατάρτισης και Κατάρτισης υπέρ του γυναικείου πληθυσμού που θα υλοποιηθούν από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας . Στα πλαίσια της επιστημονικής υποστήριξης , το Κ.Ε.Θ.Ι. αναλαμβάνει το σχεδιασμό κατευθυντήριων γραμμών για την υλοποίηση των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων υπέρ του γυναικείου πληθυσμού και την ευθύνη για την παρακολούθηση της

εφαρμογής τους , κυρίως ως προς την μεθοδολογία προσέγγισης των γυναικών . Επιπλέον , αναλαμβάνει την εκπόνηση μεθοδολογικών εργαλείων , την μεταφορά εμπειρίας και τεχνογνωσίας προς τους φορείς υλοποίησης των Σχεδίων Δράσης ολοκληρωμένων παρεμβάσεων υπέρ των γυναικών , όπως και τον προσδιορισμό του προφίλ του εξειδικευμένου προσωπικού που θα απασχοληθεί κατά την υλοποίηση των παρεμβάσεων .

Στο πλαίσιο αυτό οι ανάδοχοι των Σχεδίων Δράσης :

- Χρησιμοποιούν τα μεθοδολογικά εργαλεία (Οδηγοί Συμβουλευτικής για την Απασχόληση , εξεύρεση εργασίας , καλών πρακτικών ολοκληρωμένων παρεμβάσεων) που έχει εκπονήσει το Κ.Ε.Θ.Ι.
- Αποδέχονται το ρόλο του Κ.Ε.Θ.Ι. ως Επιστημονικού Συμβούλου για τον σκοπό του συντονισμού των σύνθετων ενεργειών που απαιτούνται προκειμένου να διασφαλιστεί η « ολοκληρωμένη παρέμβαση » .

Κ.Ε.Μ.Ο.Π (Κέντρο Εκπαίδευσης και Μέριμνας Οικογένειας και Παιδιού)

Το Κέντρο Εκπαίδευσης και Μέριμνας Οικογένειας και Παιδιού « Ο ΠΛΑΤΩΝ » Ναυπάκτου είναι φιλανθρωπικό σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα , και ως προς τη νομική του μορφή είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου . Το 1998 πιστοποιήθηκε σαν Κέντρο Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (ΚΕΣΥΥ) . Παρέχει από το 1993 υποστηρικτικές ευρύτερης περιοχής της Ν.Δ. Ελλάδας με στόχο :

- την διευκόλυνση της κοινωνικής ένταξης και προσαρμογής ευάλωτων ομάδων πληθυσμού
- την υποστήριξη της επαγγελματικής αποκατάστασης ατόμων που βρίσκονται αποκλεισμένοι από την αγορά εργασίας
- την καταπολέμηση του κοινωνικού ρατσισμού και της περιθωριοποίησης ευπαθών ομάδων

- την συμβουλευτική υποστήριξη στις οικογένειες και τα παιδιά που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα

Κατά το διάστημα υλοποίησης του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης ,το Κ.Ε.Μ.Ο.Π είχε τον ρόλο του συντονιστή :

Στο Σχέδιο Δράσης « ΠΛΑΤΩΝ » στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας , στα πλαίσια του Προγράμματος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με τίτλο: « Κοινωνική Ενσωμάτωση Ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων »2002 . Απευθύνθηκε σε 200 άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες .

Στο Σχέδιο Δράσης Ολοκληρωμένης Παρέμβασης « ΕΓΡΗΓΟΡΣΗ » με εταιρικό σχήμα 12 εταιρους στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας με στόχο την κοινωνική ενσωμάτωση και προώθηση στην αγορά εργασίας 505 γυναικών ανέργων και εργαζομένων . Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από την Γενική Γραμματεία Ισότητας . Η υλοποίηση του έργου ολοκληρώθηκε στις 30.06.07. Παρασχέθηκαν Συμβουλευτικές Υπηρεσίες σε όλες τις ωφελούμενες γυναίκες εκ των οποίων 300 εντάχθηκαν στην αγορά εργασίας και 90 σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης .

Ν.Ε.Λ.Ε. ΑΧΑΪΑΣ (Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης)

Σύμφωνα με τον κανονισμό Λαϊκής Επιμόρφωσης που ψηφίστηκε το 1985 : «Λαϊκή Επιμόρφωση είναι η κάθε μορφής οργανωμένη εκπαίδευση έξω από το σχολικό σύστημα , με σκοπό την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας του καθένα , ανεξάρτητα από εκπαιδευτικό επίπεδο ,ηλικία ,φύλο καθώς και την ενεργητική του συμμετοχή στην κοινωνική ,οικονομική και πολιτιστική ζωή του τόπου » .

Η Ν.Ε.Λ.Ε. Αχαΐας συγκροτείται από εκπροσώπους των παραγωγικών ,συνδικαλιστικών ,εκπαιδευτικών ,κρατικών κ.α. φορέων του Νομού .Έχει μόνιμους υπαλλήλους που εργάζονται 20 χρόνια στην εκπαίδευση ενηλίκων και συνεργάζεται με επιμορφωτές που διδάσκουν σε τμήματα μάθησης . Σκοπός της Ν.Ε.Λ.Ε. είναι η εκπαίδευση του ενήλικου πληθυσμού του Νομού ,των Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων (Τσιγγάνοι , Μονοτονικές οικογένειες ,Α.Μ.Ε.Α ., Κάτοικοι ορεινών και απόμακρων περιοχών , Φυλακισμένοι , Αποφυλακισμένοι ,Μετανάστες , Παλιννοστούντες κ.α.)

Η Ν.Ε.Λ.Ε υλοποιεί :

- Δράσεις Συμβουλευτικής ή Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών
- Προγράμματα Κοινωνικής ένταξης και ένταξης στην αγορά εργασίας ομάδων και περιοχών με υψηλά ποσοστά αναλφαβητισμού και ανεργίας
- Προγράμματα για την εκμάθηση των Ελληνικών ως δεύτερης γλώσσας
- Τμήματα Αλφαβητισμού ,Επαγγελματικής κατάρτισης και ενέργειες κοινωνικού και πολιτιστικού περιεχομένου
- Διοργανώνει συνέδρια , σεμινάρια ,μεμονωμένες εκδηλώσεις ,ημερίδες

Σήμερα ,παράλληλα με το έργο της ,δραστηριοποιείται μέσω του Νομαρχιακού Κ.Ε.Κ. Αχαΐας – Ν.Ε.Λ.Ε. σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης .Οι νέες ανάγκες της αγοράς εργασίας και η υψηλή ανεργία στο Νομό , καθορίζουν την λειτουργία του Νομαρχιακού Κ.Ε.Κ. Αχαΐας . Το Νομαρχιακό Κ.Ε.Κ Αχαΐας- Ν.Ε.Λ.Ε. με τα υψηλού επιπέδου προγράμματα και τις αυστηρά προδιαγραμμένες λειτουργίες του (υλικοτεχνική υποδομή ,εκπαιδευτικά βοηθήματα ,εκπαιδευτική μεθοδολογία ,συστήματα αξιολόγησης , επιστημονική και διοικητική υποστήριξη ,σύστημα σύνδεσης των καταρτιζόμενων με την αγορά εργασίας) υλοποιεί και παρέχει αποτελεσματικά προγράμματα και ωθεί τον ανταγωνισμό σε υψηλά επίπεδα παρεχόμενων υπηρεσιών .

Το Κ.Ε.Κ. δραστηριοποιείται :

- Σε προγράμματα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.)
- Καταπολέμησης του Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας
- Κοινοτικές Πρωτοβουλίες
- Προγράμματα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης και κατάρτισης εργαζομένων
- Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά ,διακρατικά και άλλα επιχειρησιακά προγράμματα και δίκτυα
- Διασύνδεση του Κ.Ε.Κ. με Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας ή του εξωτερικού ,λειτουργία τμημάτων και παροχή εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θεματικά πεδία αντίστοιχα με αυτά που δραστηριοποιείται το Κ.Ε.Κ και η Ν.Ε.Λ.Ε.
- Προώθηση στην Απασχόληση των καταρτιζόμενων από τα προγράμματα κατάρτισης
- Έρευνες και μελέτες των τάσεων της αγοράς εργασίας κ.α.

Η χρηματοδότηση της λειτουργίας του Κ.Ε.Κ. προέρχεται κατά 80% από Κοινοτικούς πόρους και 20% από Εθνική συμμετοχή που καταβάλλεται από την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή και από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αχαΐας

3.3 ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ «ΕΓΡΗΓΟΡΣΗ»

Τα τελευταία χρόνια η θεώρηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών στο επίπεδο της Ε.Ε. γίνεται και από τη σκοπιά του οικονομικού της ενδιαφέροντος ,ως παραγωγικού συντελεστή , όπως προκύπτει από τη σύνδεση της με το δημογραφικό ζήτημα και την αγορά εργασίας αφενός ,με τη κοινωνική συνοχή αφετέρου και ,τέλος, με την αναγωγή της οικογένειας σε παραγωγική μονάδα . Ήδη από το 1997 , οπότε υιοθετήθηκε η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση ,και κατόπιν με τους στόχους που έθεσε η Διαδικασία της Λισσαβόνας το 2000 ,η ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών άρχισε να καθίσταται και οικονομικό ζήτημα από τη παράμετρο της προσωπικής βελτίωσης της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση και την αγορά εργασίας , ως στοιχείο της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής και κατ' επέκταση των εθνικών οικονομιών των κρατών μελών .

Καθώς το πλαίσιο των νέων δημογραφικών δεδομένων ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ε.Ε. διαρκώς συρρικνώνεται ,έγινε αντιληπτό ότι ,εάν θέλει να παραμείνει ανταγωνιστική η Ε.Ε. ,πρέπει να αξιοποιήσει πλήρως όλο το εργατικό δυναμικό της με πολιτικές που θα διευκολύνουν ιδιαίτερα τις κατηγορίες εκείνες που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες στην ένταξη τους στην αγορά εργασίας . Με το στόχο του ποσοστού της γυναικείας απασχόλησης σε 60% για το 2010 , όπως αποφασίστηκε στη Λισσαβόνα ,κρίθηκε ότι θα υπάρξει αποφασιστική συμβολή στην ανάπτυξη της συνολικής απασχόλησης που χρειάζεται η Ε.Ε. για να εξασφαλίσει το αναπτυξιακό της μέλλον , να διατηρήσει την ευημερία της και τα κοινωνικά της συστήματα .

Οι γυναίκες που κατοικούν στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι «πρωταθλήτριες» στην ανεργία ,με ποσοστό υπερδιπλάσιο έναντι των ανδρών . Τεράστιο πρόβλημα, όπως επιβεβαιώνει σχετική μελέτη ,υπάρχει και για την κατηγορία των νέων , καθώς η ανεργία στους νέους της Περιφέρειας Δυτικής

Ελλάδας μετά από αρκετά χρόνια πτωτικής πορείας , αυξήθηκε και έφθασε στο 31,2% .

Όσο για τις νέες γυναίκες ,εκεί το πρόβλημα μοιάζει απογοητευτικό ,αφού το ποσοστό ανεργίας των νέων γυναικών της περιοχής κυμάνθηκε το 2006 στο 49,8% .

Η Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υλοποίηση Σχεδίων Δράσεων προς εξασφάλιση Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων υπέρ των Γυναικών με Τελικό Δικαιούχο την Γενική Γραμματεία της Ισότητας ,ήταν η αφορμή για την κατάθεση του σχεδίου δράσης «ΕΓΡΗΓΟΡΣΗ» .

Αιτία ήταν τα παραπάνω αναφερόμενα στοιχεία και η ευαισθησία των φορέων του εταιρικού σχήματος , οι οποίοι αναζητούσαν ευκαιρίες για την ανάπτυξη παρεμβάσεων ,που θα επέφεραν τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα αποτελέσματα .

Το Νοέμβριο του 2004 , μετά την έγκριση του Σχεδίου Δράσης από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας ,ξεκίνησε η υλοποίηση . Οι φορείς καθόρισαν άμεσα τις στρατηγικές συμβουλευτικής , δικτύωσης και δημοσιότητας ,καθώς και τις μεταξύ των δράσεων συνεργίες ,προκειμένου να επιτευχθούν οι φιλόδοξοι βραχυπρόθεσμοι στόχοι .Επίσης , έλαβαν υπόψη τους μακροπρόθεσμους στόχους που έθεταν για συνεχή συνεργασία και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών , επηρεάζοντας σημαντικά την οργάνωση της παρέμβασης . Έτσι , στο Σχέδιο εντάχθηκαν 505 γυναίκες (45 εργαζόμενες και 460 άνεργες) οι οποίες προέρχονταν από τους τρεις Νομούς της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας .

Οι στόχοι είναι :

- Η προετοιμασία των συμμετεχουσών στο πρόγραμμα ανέργων γυναικών για την ένταξη τους στην αγορά εργασίας
- Η υποστήριξη τους για την ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών
- Η προώθηση τους σε θέσεις απασχόλησης ,σε μια ή περισσότερες παρεμβάσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης
- Η υποστήριξη των συμμετεχουσών στο πρόγραμμα αυτοαπασχολούμενων γυναικών ώστε να διατηρήσουν ,να επεκτείνουν ,ή να τροποποιήσουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα
- Η εξασφάλιση ότι κάθε γυναίκα παράλληλα με τις ενέργειες εξειδικευμένης πληροφόρησης , συμβουλευτικής και κοινωνικής

στήριξης να επωφελείται και άλλων ενεργειών όπως για παράδειγμα κατάρτισης ,εναλλασσόμενης κατάρτισης ,ή να συμμετέχει σε προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ή/και σε ενέργειες προώθησης της απασχόλησης (προγράμματα επιχορήγησης νέων θέσεων εργασίας και νέων ελεύθερων επαγγελματιών του ΟΑΕΔ) ή/και σε ενέργειες που στοχεύουν σε προώθηση των γυναικών στην απασχόληση μέσω άλλων επιχειρησιακών προγραμμάτων ή κοινοτικών πρωτοβουλιών (π.χ. EQUAL , LEADER+)

Ο όρος ολοκληρωμένη παρέμβαση προϋποθέτει τη παροχή δράσεων συμβουλευτικής υποστήριξης παράλληλα με την υλοποίηση δράσεων εξειδικευμένης πληροφόρησης ,δράσεων προώθησης στην απασχόληση ,δράσεων κατάρτισης αλλά και δράσεων ευαισθητοποίησης του κοινωνικού συνόλου .Έτσι οι ενέργειες που υλοποιήθηκαν στα πλαίσια του Σχεδίου Δράσης «ΕΓΡΗΓΟΡΣΗ» ήταν ενέργειες συμβουλευτικής και ενέργειες δημοσιότητας .

Οι ενέργειες συμβουλευτικής αποτέλεσαν τον κορμό του Σχεδίου Δράσης και τον βασικότερο άξονα επίτευξης των στόχων του .Υποστηρίχθηκαν από τις ενέργειες δημοσιότητας ,πλην όμως οι ενέργειες συμβουλευτικής ήταν αυτές που άσκησαν άμεση επιρροή στις ωφελούμενες και που τα αποτελέσματά τους είχαν άμεσο αντίκτυπο σε αυτές.

Με τις δράσεις συμβουλευτικής το σχέδιο δράσης επεδίωξε να ανιχνεύσει τους κοινωνικούς ,οικονομικούς ,οικογενειακούς κλπ παράγοντες που περιβάλλουν την ωφελούμενη , ώστε να ενθαρρυνθεί και να ενεργοποιηθεί με στόχο να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες που την οδηγούν στον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας .Ο σκοπός αυτών των δράσεων ήταν η ενίσχυση της αυτοεικόνας και η καλλιέργεια νέων δεξιοτήτων των ωφελουμένων , ώστε να αναλάβουν νέες πρωτοβουλίες που θα βελτιώσουν τη ζωή τους .Έτσι μέσα από τη διαδικασία της συμβουλευτικής και της στήριξης σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο , οι ωφελούμενες υποστηρίχθηκαν από τα στελέχη ώστε να επιλέξουν αποτελεσματικότερους τρόπους αντίληψης και αντιμετώπισης της πραγματικότητας .

Τα στελέχη συμβουλευτικής προέρχονται από επιστημονικούς με αντικείμενο συναφές με τη θεματολογία των συνεδριών .Έτσι σε κάθε ομάδα ωφελουμένων παρέχονται υπηρεσίες στήριξης από κοινωνικό λειτουργό ,ψυχολόγο, κοινωνιολόγο , νομικό ,οικονομολόγο και ειδικό σε εργασιακά θέματα .

Το περιεχόμενο των ενεργειών συμβουλευτικής κινήθηκε γύρω από τις εξής θεματικές ενότητες:

1. Προσέγγιση-ενημέρωση-ευαισθητοποίηση-ενεργοποίηση ωφελούμενων
2. Συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη
3. Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων
4. Επαγγελματικός προσανατολισμός
5. Καλλιέργεια και ανάπτυξη τυχόν επαγγελματικών δεξιοτήτων
6. Πληροφόρηση για θεσμικά – εργασιακά θέματα
7. Τεχνικές ανεύρεσης εργασίας
8. Σύνταξη βιογραφικού , παρουσίαση εαυτού , προετοιμασία για συνέντευξη με εργοδότη , προσομοίωση σε εργασιακό περιβάλλον
9. Υποστήριξη της επιχειρηματικότητας

Πιο αναλυτικά :

1. Με το σκεπτικό ότι η συγκεκριμένη παρέμβαση απευθύνεται κυρίως σε άνεργες γυναίκες οι οποίες είναι πιθανόν να αντιμετωπίζουν προσωπικές ή και οικογενειακές δυσκολίες εξαιτίας της χρόνιας ανεργίας τους δόθηκε έμφαση κατά τη διαδικασία επιλογής στην αναζήτηση γυναικών με αυτά τα χαρακτηριστικά , δηλαδή γυναικών χρόνια ανέργων ,με ιδιαίτερες δυσκολίες στην προσέγγιση της αγοράς εργασίας και με μειωμένη ή μη ανεπτυγμένη ικανότητα αναζήτησης εργασίας . Οι δράσεις δημοσιότητας και προβολής που προηγήθηκαν της επιλογής σε κάθε πόλη έδωσαν τη δυνατότητα για μια πρώτη προσέγγιση των ενδιαφερόμενων γυναικών και για μια πρώτη άλλα κρίσιμη επικοινωνία μεταξύ των στελεχών συμβουλευτικής και των υποψηφίων για ένταξη στο σχέδιο δράσης γυναικών. Επίσης η συμμετοχή στην επιτροπή επιλογής εκπροσώπων του ΟΑΕΔ συνέβαλε στην προσέλκυση γυναικών που πράγματι είχαν ανάγκη στήριξης αλλά και στη μεταγενέστερη ενίσχυση των προσπαθειών για ένταξη των συμμετεχουσών στην αγορά εργασίας .

2. Στο στάδιο αυτό πραγματοποιείται καταρχήν καταγραφή των ατομικών στοιχείων και του κοινωνικού ιστορικού των ωφελουμένων και παράλληλα επιχειρείται ανίχνευση των αναγκών τους , ώστε να οργανωθεί το ατομικό σχέδιο υποστήριξης τους βάση των ιδιαίτερων αναγκών και χαρακτηριστικών τους . Ακολούθως πραγματοποιούνται οι συνεδρίες ,όπως έχουν προβλεφθεί στο ατομικό σχέδιο υποστήριξης ,το οποίο μετά τη δέκατη-ενδέκατη συνεδρία αναπροσαρμόζεται

,αν προκύψει σχετική ανάγκη .Στη συμβουλευτική ψυχοκοινωνικής υποστήριξης σκοπός είναι η ενίσχυση της αυτοεικόνας της ωφελούμενης , η τόνωση της αυτοπεποίθησης ,η στήριξη και η ενθάρρυνση της ώστε να αντιμετωπίσει παράγοντες οικογενειακού και προσωπικού τύπου ,που την αποθαρρύνουν και την εμποδίζουν στη πορεία της προς την εργασία .

3. Ακολουθεί ένα σύνολο συνεδριών ,στις οποίες επιχειρείται να δοθεί η δυνατότητα στις ωφελούμενες γυναίκες να εκφράσουν τις δυσκολίες που σχετίζονται με τις προσωπικές και κοινωνικές δεξιότητες τους ,να συνδέσουν τις δυσκολίες αυτές με την προσπάθεια εύρεσης εργασίας και στη συνέχεια να αναδείξουν τις δυνατότητες που έχουν να βελτιώσουν τις δεξιότητες αυτές και να βρουν εργασία . Η παρέμβαση δίνει έμφαση στην αναγνώριση , από την πλευρά των ωφελουμένων ,δεξιοτήτων που οι ίδιες δεν θεωρούν σημαντικές και δεν τις αναγνωρίζουν καθώς και στην επισήμανση της σημαντικότητας των δεξιοτήτων αυτών στην εύρεση εργασίας . Στόχος της συμβουλευτικής παρέμβασης είναι να βελτιώσουν δεξιότητες τους που θα τις στηρίξουν στη διαδικασία εύρεσης εργασίας .

Στην ενέργεια αυτή το ΚΕΜΟΠ προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της παρέμβασης πραγματοποιεί συνεδρίες ατομικές και ομαδικές .Στις ατομικές συνεδρίες διερευνώνται απόψεις και προσανατολισμοί και συζητούνται θέματα που προκύπτουν κατά περίπτωση , ενώ στις ομαδικές συναντήσεις γίνεται προσπάθεια να επεξεργαστούν οι ωφελούμενες θέματα που συζητήθηκαν και στις ατομικές μέσα από διαφορετικές όμως , διαδικασίες, όπως π.χ. μέσα από έκφραση απόψεων σε μικρές ομάδες ώστε να αντιληφθούν οι ωφελούμενες ότι αντιμετωπίζουν κοινά προβλήματα και κοινά εμπόδια και δυσκολίες ,που δεν οφείλονται στις ίδιες προσωπικά αλλά σε συνθήκες που δημιουργεί εκ των πραγμάτων η χρόνια ανεργία ή οι ποικίλοι περιορισμοί της συγκεκριμένης αγοράς εργασίας στην οποία απευθύνονται . Αυτό επιτυγχάνεται με την χρήση εργαλείων του ΚΕΘΙ (εργαλεία συμβουλευτικής ΚΕΘΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ) και συγκεκριμένα τα ακόλουθα:

- Εργαλείο γενικών ικανοτήτων με έμφαση στις σελίδες που αφορούν στις δεξιότητες επικοινωνίας και στη συλλογικότητα
- Εργαλείο «επικοινωνιακές δεξιότητες που χρειάζονται βελτίωση»

4. Μέσα από μία αποτίμηση του προσωπικού και του επαγγελματικού παρελθόντος της ωφελούμενης οι συνεδρίες επαγγελματικού προσανατολισμού αποσκοπούσαν

στην υποστήριξη της ώστε να επανακαθορίσει τους επαγγελματικούς της στόχους και να επαναπροσδιορίσει τις επαγγελματικές της επιλογές ,λαμβάνοντας υπόψη τις προοπτικές ,που προσφέρει η συγκεκριμένη αγορά εργασίας στην οποία απευθύνεται ,καθώς επίσης και τις εναλλακτικές λύσεις που ενδεχόμενα υπάρχουν και ανταποκρίνονται στις δεξιότητες , τα προσόντα ,τις ικανότητες ,τις κλίσεις αλλά και τις επιθυμίες και τις ανάγκες της .Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην υποστήριξη της γυναίκας να αναγνωρίσει τον βαθμό ανάγκης της για απασχόληση ,σε συνδυασμό με τα αίτια που την ωθούν να αναζητήσει ή όχι εργασία.

5. Στην ενότητα αυτή επιδιώκεται η προετοιμασία της ωφελούμενης για εργασία , η οποία είναι αναγκαία προκειμένου να πετύχει τους στόχους της :να βρει εργασία αλλά και να παραμείνει σε αυτή για μεγάλο διάστημα .Έμφαση δίνεται στην απόκτηση επαγγελματικής συμπεριφοράς και στην αναγνώριση των στοιχείων που την συνιστούν ,όπως για παράδειγμα η συνέπεια , η υπευθυνότητα , η ικανότητα να ακολουθεί κανείς οδηγίες , να εργάζεται μαζί με άλλους , να εργάζεται με ικανοποιητικό ρυθμό και ποιοτικά , η αξιοπιστία κλπ .

6. Εξειδικευμένα στελέχη με νομική κατάρτιση προσέφεραν ενημέρωση σε θέματα γύρω από τα εργασιακά δικαιώματα και υποχρεώσεις και στήριξαν την ενεργοποίηση όσων ωφελούμενων στράφηκαν προς την επιχειρηματικότητα .

7. Με το δεδομένο ότι η ικανότητα αναζήτησης εργασίας είναι μια μεθοδολογική ικανότητα , που ασκείται ,αναπτύσσεται και υποστηρίζεται , τα στελέχη στην ενότητα αυτή επεδίωξαν να εκπαιδεύσουν τις συμμετέχουσες στην ανάπτυξη αυτής της ικανότητας .Ειδικότερα αφιερώθηκε χρόνος στην καλλιέργεια των ειδικών τεχνικών και δεξιοτήτων που θα τους επιτρέψουν να εκμεταλλευτούν όλους τους δυνατούς τρόπους εξεύρεσης εργασίας .

9. Με το δεδομένο ότι η επιχειρηματικότητα δημιουργεί συνθήκες μακροβιότερης απασχόλησης ,στόχος του ΚΕΜΟΠ ήταν να αναπτύξει και να καλλιεργήσει επιχειρηματικές ιδέες των ωφελούμενων , ώστε με τη λήξη της συμβουλευτικής να μπορέσουν να στήσουν τις δικές τους επιχειρήσεις και να εκμεταλλευτούν τα χρηματοδοτικά προγράμματα επιδότησης ανέργων γυναικών του ΟΑΕΔ . Πράγματι ένας σημαντικός αριθμός συμμετεχουσών στράφηκε στην επιχειρηματικότητα , με αποτέλεσμα να καλυφθούν όλες οι διαθέσιμες θέσεις επιδότησης του ΟΑΕΔ . Τα στελέχη προσέφεραν σημαντική πρακτική υποστήριξη στις ωφελούμενες και οι συνεδρίες είχαν χαρακτήρα εξατομικευμένης προσέγγισης . Εκτός από την υποστήριξη με την παροχή εξειδικευμένων συμβούλων σχετικά με την ίδρυση της

νέας επιχείρησης και τον τρόπο αντιμετώπισης των πρακτικών θεμάτων , παρασχέθηκε σημαντική πληροφόρηση για το επιχειρηματικό περιβάλλον στο οποίο σκόπευε να ενταχθεί ως νέο μέλος η ωφελούμενη του προγράμματος. Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν από τους οικονομολόγους συμβούλους ήταν η «λήψη επαγγελματικής απόφασης» του ΚΕΘΙ και το «Σχέδιο Δράσης Επιχείρησης» από τα έντυπα του ΟΑΕΔ .

3.4 ΤΟ Γ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης αποτελούν προγράμματα χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα οποία διαθέτει στα κράτη-μέλη της με στόχο την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή μέσα από πολιτικές κυρίως καταπολέμησης της ανεργίας και των κοινωνικών ανισοτήτων. Οι πολιτικές αυτές αφορούν και στο θέμα της ισότητας των δύο φύλων διάσταση υποχρεωτική στην εφαρμογή των επιχειρησιακών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το Γ Κ.Π.Σ.. Το Γ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης υποστηρίζει τη στρατηγική για την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Επιπλέον, προβλέπεται ότι μια συγκεκριμένη προτεραιότητα του επιχειρησιακού προγράμματος << Επαγγελματική Κατάρτιση και Απασχόληση>> αφορά στη βελτίωση της πρόσβασης και της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας καθώς και στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και των προοπτικών επαγγελματικής τους ανέλιξης με την εφαρμογή ειδικών μέτρων που στοχεύουν στην

ανάπτυξη ολοκληρωμένης προσέγγισης για την αντιμετώπιση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες όσο αφορά στην πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας. Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος δίνεται προτεραιότητα:

- Στην ανάπτυξη ειδικών υπηρεσιών παροχής συμβουλών και εξατομικευμένης υποστήριξης ώστε να διευκολυνθεί η ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένης και της πρόσβασης σε θέσης εργασίας, την υποστήριξη εντός της εργασίας και της προαγωγής της γυναικείας επιχειρηματικότητας.

- Στη δημιουργία επιχειρήσεων από γυναίκες, καθώς και στην αυτό-απασχόληση.
- Στη βελτίωση των υπηρεσιών πρόνοιας και διευκόλυνσης για την φροντίδα των παιδιών, προκειμένου να διευκολυνθούν οι γυναίκες σε επαγγελματικό επίπεδο.
- Σε συγκεκριμένες δράσεις με στόχο την βελτίωση των συνθηκών εργασίας και των προοπτικών επαγγελματικής ανέλιξης των γυναικών.
- Σε μέτρα με στόχο την ενημέρωση και την αύξηση της ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης σε θέματα ισότητας των φύλων.

Παράλληλα προβλέπεται και η προσαρμογή του νομοθετικού πλαισίου με σκοπό την ελαχιστοποίηση των εμποδίων που συναντούν οι γυναίκες κατά την ένταξη τους στην αγορά εργασίας.

Στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» του υπουργείου Ανάπτυξης μεταξύ άλλων ενθαρρύνεται η δημιουργία νέων επιχειρήσεων από γυναίκες και λαμβάνονται μέτρα ώστε να διευκολυνθούν εγγυήσεις για δάνεια σε γυναίκες-επιχειρηματίες.

Η διάσταση της ισότητας των δύο φύλων είναι ένα στοιχείο που έχει ληφθεί υπόψη σε όλα τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και εξειδικεύεται στις θετικές δράσεις υπέρ των γυναικών με τις ακόλουθες παρεμβάσεις:

- Ανάπτυξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας και απασχόλησης και προώθηση της ισότητας των δύο φύλων.
- Υποστήριξη της λειτουργίας δομών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών (όπως βρεφονηπιακή σταθμοί),
- Παροχή κινήτρων για τη δημιουργία και τη στήριξη γυναικείων επιχειρήσεων και συνεταιρισμών με την παροχή τεχνογνωσίας σε θέματα σχεδιασμού και δημιουργία και υποστήριξη δικτύων γυναικείων επιχειρήσεων.
- Δράσεις για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό μικρών μονάδων παραδοσιακής βιοτεχνίας,

Οι παραπάνω κατηγορίες παρέμβασης φαίνεται ότι έχουν θετική συμβολή στην απασχόληση των γυναικών.

3.5 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER +

Το Leader+ είναι μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία έχει ως βασικό σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου μέσα από μία συνεχή ανάπτυξη. Η ανάπτυξη αυτή επιτυγχάνεται μέσα από δραστηριότητες των κατοίκων, που αξιοποιούν τους φυσικούς, ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους του τόπου τους, αναδεικνύουν τις ομορφιές του, ανακαλύπτουν νέες πηγές εισοδήματος και παράλληλα προστατεύουν τη φυσική και πολιτιστική ομορφιά.

Στα πλαίσια του Leader+ , οι άνθρωποι της υπαίθρου:

- συμμετέχουν ενεργά και αποφασίζουν οι ίδιοι για την αναπτυξιακή προσπάθεια που γίνεται στην περιοχή τους,
- προβαίνουν σε μικρές επενδύσεις που δημιουργούν, όμως , έναν ίδιο παραγωγικό ιστό και
- κάνουν οι ίδιοι πράξη όσα οραματίζονται για την περιοχή τους

3.5.1 Καθορισμός περιοχής εφαρμογής LEADER +

Ως περιοχή εφαρμογής του επιχειρησιακού προγράμματος LEADER + ,επιλέχθηκαν να αποτελέσουν οι ορεινές περιοχές της χώρας , νησιωτικές περιοχές καθώς και περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές .

Σε αιτιολογημένες περιπτώσεις είναι δυνατή η επέκταση της περιοχής εφαρμογής σε μειονεκτικές περιοχές της χώρας , εφόσον αυτές :

- Είναι γεωγραφικά εφαιπόμενες με τις ορεινές περιοχές
- Αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα
- Παρουσιάζουν αναπτυξιακή προοπτική και
- Συμβάλλουν στην αναπτυξιακή προοπτική της ορεινής περιοχής , αποτελώντας πόλο έλξης και ανάπτυξης αυτής .

3.5.2 Γενικοί στόχοι LEADER +

Ο πρώτος στόχος είναι η « Ολοκληρωμένη , Υψηλής ποιότητας , Αειφόρος Ανάπτυξη της Υπαίθρου μέσω πιλοτικών εφαρμογών» .

Ο στόχος αυτός βρίσκεται σε πλήρη αντιστοιχία με τις προτεραιότητες της Ε.Ε. για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών περιοχών μέσω της διαφοροποίησης της οικονομικής βάσης ,της παροχής υπηρεσιών που σχετίζονται με τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και της μείωσης των διαφορών και ανισοτήτων μεταξύ των κατοίκων των αγροτικών και αστικών περιοχών ,καθώς και τη διατήρηση του περιβάλλοντος και της Ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς .

Με το στόχο αυτό , επιδιώκεται η ενσωμάτωση των περιοχών εφαρμογής σε μια ολοκληρωμένη προσπάθεια δημιουργίας μιας ζωντανής και εξελισσόμενης υπαίθρου με προοπτικές ανάπτυξης ,η συμβολή στην προσπάθεια αναστροφής των δυσμενών δημογραφικών εξελίξεων , η δημιουργία συνθηκών πολυαπασχόλησης , η προώθηση ίσων ευκαιριών μεταξύ των δύο φύλων , η βελτίωση της ποιότητας ζωής , η δημιουργία δυνατοτήτων αξιοποίησης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων με ρυθμούς που θα επιτρέψουν τη διατήρηση του φυσικού χώρου και τη διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος .

Ο δεύτερος είναι η « Ενίσχυση της προσπάθειας για άρση της απομόνωσης των περιοχών σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής » .

Ο στόχος αυτός σχετίζεται άμεσα με τις προτεραιότητες της Ε.Ε για ανάπτυξη του ενδογενούς δυναμικού των αγροτικών περιοχών , διατήρηση και ενίσχυση ενός βιώσιμου κοινωνικού ιστού , βελτίωση των όρων εργασίας και εισαγωγή νέων τεχνολογιών , μέσω της εφαρμογής κατάλληλων ενεργειών για άρση απομόνωσης των αγροτικών περιοχών .

3.5.3 Ειδικό στόχοι LEADER +

Η επίτευξη των προαναφερθέντων γενικών στόχων θα επιδιωχθεί μέσω των ακόλουθων ειδικών στόχων :

Σε ό,τι αφορά τον πρώτο γενικό αναπτυξιακό στόχο:

- Διαφοροποίηση του οικονομικού περιβάλλοντος για τη διατήρηση και βελτίωση του κοινωνικοοικονομικού ιστού των περιοχών παρέμβασης .

- Προώθηση ίσων ευκαιριών σε νέους , γυναίκες και σε ομάδες κοινωνικού αποκλεισμού .
- Ευαισθητοποίηση του πληθυσμού για τη διατήρηση και ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς .
- Βελτίωση των υπηρεσιών και της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων με την αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας και τη χρήση ειδικών αναπτυξιακών τεχνικών.
- Ενίσχυση της τοπικής εταιρικής σχέσης .

Σε ό,τι αφορά το δεύτερο γενικό αναπτυξιακό στόχο :

- Ενδυνάμωση των διακλαδικών και διατομεακών σχέσεων της τοπικής οικονομίας
- Χρήση νέας τεχνολογίας για την καλύτερη πρόσβαση των προϊόντων στην αγορά.
- Ενίσχυση της ικανότητας δικτύωσης και συνεργασιών .

3.5.4 Περιεχόμενο LEADER +

Η πρωτοβουλία LEADER + , χωρίζεται σε τέσσερα μέρη , τα οποία αποτελούν τους άξονες προτεραιότητας του προγράμματος .

- ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1 : «Ολοκληρωμένες , πιλοτικού χαρακτήρα στρατηγικές αγροτικής ανάπτυξης »
- ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2 : « Στήριξη συνεργασίας μεταξύ αγροτικών περιοχών»
- ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: «Δικτύωση»
- ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: « Διαχείριση – Παρακολούθηση – Αξιολόγηση του Προγράμματος »

Κάθε άξονας προτεραιότητας εξυπηρετείται από μέτρα και κάθε μέτρο από δράσεις , οι οποίες εξειδικεύονται σε συγκεκριμένα έργα που συνδράμουν στους γενικούς και ειδικούς στόχους .

Άξονας προτεραιότητας 1: «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΠΙΛΟΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ»

Στόχος του άξονα αυτού είναι η εφαρμογή αναπτυξιακού σχεδίου ,το οποίο :

- Στηρίζεται σε συγκεκριμένη αναπτυξιακή στρατηγική , η οποία θα πρέπει να είναι ολοκληρωμένη , βιώσιμη και πιλοτική

- Βασίζεται σε μια αντιπροσωπευτική εταιρική σχέση
- Αρθρώνεται γύρω από ένα σημαντικό θέμα , χαρακτηριστικό για την ταυτότητα ή και τους πόρους και τις τεχνογνωσίες της περιοχής , το οποίο μπορεί να συσπειρώσει το σύνολο των φορέων και των σχεδίων διαφόρων τομέων που συντελούν στην αναπτυξιακή στρατηγική

Το σκέλος αυτό εξυπηρετείται από μέτρα , τα οποία παρουσιάζουν υψηλό βαθμό συνοχής ,ώστε να εξυπηρετηθούν οι στόχοι και η στρατηγική του προγράμματος . Αυτό συνεπάγεται ότι ο βαθμός επιτυχίας των αποτελεσμάτων του κάθε μέτρου εξαρτάται σε σημαντικό ποσοστό από την προώθηση και την πορεία εφαρμογής των άλλων μέτρων .

Τα μέτρα , που εξυπηρετούν αυτόν τον άξονα προτεραιότητας , καθορίζονται ως εξής :

ΜΕΤΡΟ 1 : « Τεχνική στήριξη φορέων υλοποίησης» (Ομάδων Τοπικής Δράσης)

Ενδεικτικές Δράσεις :

- Στελέχωση και λειτουργία της Ο.Τ.Δ. με βάση συγκεκριμένο οργανόγραμμα .
- Αξιολόγηση του προγράμματος
- Εξοπλισμός-μηχανοργάνωση της Ο.Τ.Δ.

ΜΕΤΡΟ 2 : «Ενισχύσεις σε επενδύσεις- Στήριξη στην επιχειρηματικότητα»

Ενδεικτικές Δράσεις :

- Δημιουργία και βελτίωση των υποδομών διανυκτέρευσης για τη συμπλήρωση της δυναμικότητας της περιοχής .
- Δημιουργία και βελτίωση των υποδομών εστίασης για τη συμπλήρωση της δυναμικότητας της περιοχής .
- Ανάπτυξη αγροτουρισμού (επισκέψιμα αγροκτήματα με πρόβλεψη υποδομής διανυκτέρευσης)
- Ανάπτυξη εναλλακτικών και ειδικών μορφών αγροτικού τουρισμού (ιαματικός ,ορεινός ,κατασκηνωτικός)
- Τοπικά κέντρα οργάνωσης , πληροφόρησης και προώθησης αγροτικού τουρισμού
- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού τουρισμού (παραδοσιακά καφενεία ,κέντρα δημιουργικής απασχόλησης επισκεπτών)

- Βελτιώσεις επιχειρήσεων αγροτικού τουρισμού για προσαρμογή στις ανάγκες πιστοποίησης ή δικτύωσης
- Βιοτεχνικές μονάδες (οικοτεχνία , χειροτεχνία , παραγωγή ειδών παραδοσιακής τέχνης)
- Επιχειρηματική αξιοποίηση τοπικών φυσικών πόρων .
- Επιχειρήσεις μεταποίησης τυποποίησης προϊόντων φυτικής και ζωικής παραγωγής
- Επιχειρήσεις αξιοποίησης αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών σε πρωτότυπες εφαρμογές
- Επιχειρήσεις παραγωγής ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση
- Αξιοποίηση παραδοσιακών τεχνικών και χώρων
- Επιχειρήσεις αξιοποίησης ήπιων και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών για την υποστήριξη της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής εξυπηρέτησης (παιδικοί σταθμοί κλπ)

ΜΕΤΡΟ 3 : « Υποστηρικτικές Ενέργειες »

Στο μέτρο αυτό εντάσσονται δράσεις και ενέργειες που δρουν υποστηρικτικά και συμπληρωματικά στις παρεμβάσεις των λοιπών μέτρων του προγράμματος . Ως υποστηρικτικές ενέργειες θεωρούνται :

Η αναβάθμιση δεξιοτήτων και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού – κατάρτιση ,σε θέματα που δρουν συνοδευτικά στα επενδυτικά σχέδια του προγράμματος . Μέσω της κατάρτισης επιχειρείται , εκτός των άλλων και η μορφοποίηση και συστηματική διάδοση των εμπειριών , των μεθόδων και των διαθέσιμων εργαλείων στα πλαίσια των δικτύων και των πολιτικών τοπικής ανάπτυξης .

Η υλοποίηση των καταρτίσεων προϋποθέτει το σχεδιασμό συγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου , το οποίο θα περιλαμβάνει τουλάχιστον ανάλυση αναγκών και συσχέτιση με το περιεχόμενο του προγράμματος , ορισμό των στόχων και της στρατηγικής , κανόνες εφαρμογής ,φορείς υλοποίησης , πιθανούς αποδέκτες . Οι καταρτίσεις θα γίνονται , από αναγνωρισμένες από το κράτος δομές και θα δρουν συμπληρωματικά με εκείνες που γίνονται στην ευρύτερη περιοχή από άλλα

προγράμματα . Για το λόγο αυτό , οι φορείς υλοποίησης θα πρέπει να είναι σε συνεχή επαφή και συνεργασία με τους υπόλοιπους φορείς (δημόσιους ή ιδιωτικούς) που υλοποιούν προγράμματα κατάρτισης στην ευρύτερη περιοχή , ώστε να αποφεύγονται οι επικαλύψεις .

Μελέτες εξειδίκευσης τομεακών στρατηγικών του τοπικού προγράμματος , τομεακές μελέτες και έρευνες αγοράς , μελέτες σχεδιασμού νέων προϊόντων , μελέτες διαχείρισης και αξιοποίησης των τοπικών φυσικών και πολιτιστικών πόρων , μελέτες για την υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών στην παραγωγή προϊόντων ή υπηρεσιών του τριτογενή τομέα κλπ , οι οποίες κρίνονται αναγκαίες για την υλοποίηση συγκεκριμένων παρεμβάσεων των λοιπών μέτρων του τοπικού προγράμματος .

Προβολή – προώθηση - ευαισθητοποίηση : αφορά προβολή και προώθηση τομέων και περιοχών από συλλογικούς φορείς . Η προβολή – προώθηση συμβάλλει στην εξωστρέφεια της περιοχής , η οποία είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες βελτίωσης της βιωσιμότητας της .

Ενδεικτικές δράσεις :

Ø Αναβάθμιση δεξιοτήτων και εξειδίκευση ανθρώπινου δυναμικού .

Προγράμματα κατάρτισης σε θέματα :

1. Οργάνωσης και διαχείρισης τουριστικών μονάδων
2. Οργάνωσης και διοίκησης μικρών μονάδων στους τομείς της βιοτεχνίας , του τουρισμού και των λοιπών υπηρεσιών
3. Διαχείρισης φυσικών πόρων
4. Ανάδειξης και προβολής πολιτιστικών πόρων
5. Σχετικά με τη διατήρηση παραδοσιακών επαγγελμάτων και τεχνών
6. Σχετικά με την εισαγωγή και εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης ποιότητας
7. Ανάπτυξης και ενίσχυσης εταιρικών σχέσεων
8. Επιχειρηματικής δράσης γυναικών και νέων

Ø Μελέτες και συμβουλευτικές υπηρεσίες

Ø Προβολή – Προώθηση - Ευαισθητοποίηση

Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση πληθυσμού για το τοπικό πρόγραμμα

Προβολή – προώθηση τομέων και περιοχών από συλλογικούς φορείς

ΜΕΤΡΟ 4: « Προστασία – ανάδειξη και αξιοποίηση φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς »

Στο μέτρο αυτό εντάσσονται παρεμβάσεις , οι οποίες υποστηρίζουν τη στρατηγική ανάπτυξης του αγροτικού τουρισμού και συνεπώς οροθετούνται κατά κανόνα στις περιοχές που επιλέγονται για την ανάπτυξη του τομέα . Ακόμη μπορούν να αφορούν σε προστασία του περιβάλλοντος , ιδιαίτερα σε ευαίσθητες περιβαλλοντικά περιοχές . Είναι αυτονόητο ότι όλες οι παρεμβάσεις θα αναδεικνύουν τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής .

Ενδεικτικές δράσεις : Αξιοποίηση , ανάδειξη και προστασία περιοχών φυσικού κάλλους ,περιοχών Natural 2000

- Συστήματα προστασίας περιβάλλοντος
- Βελτίωση καταφυγίων
- Διαδρομές πρόσβασης , μονοπάτια, γεφύρια
- Οικιστική αναβάθμιση περιοχών με αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον , σε εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου οικιστικής ανάπτυξης
- Ανάδειξη μνημείων και κτηρίων αγροτικής κληρονομιάς
- Σήμανση αξιοθέατων , μνημείων , μονοπατιών
- Μουσεία αγροτικής , λαογραφικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
- Κέντρα πολιτιστικών και λοιπών δραστηριοτήτων
- Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς

Άξονας προτεραιότητας 2 : « ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ »

Κατά την εφαρμογή της LEADER 2 τέθηκαν σημαντικές βάσεις στην προσπάθεια συνεργασίας μεταξύ Ο.Τ.Δ. Στη χώρα μας εγκρίθηκε η εφαρμογή 16 σχεδίων διακρατικής συνεργασίας , τα οποία αφορούσαν κυρίως θέματα όπως : αγροτικό τουρισμό , οργάνωση κοινών εκδηλώσεων στα πλαίσια εναλλακτικών μορφών

τουρισμού , τοπικά προϊόντα και τοπική κουζίνα ,δικτύωση κλπ . Κύριο αντικείμενο της συνεργασίας απετέλεσαν :

- Η από κοινού υλοποίηση και συμπληρωματική δράση σε κάποιο κοινό θέμα που απασχολούσε δύο ή περισσότερες Ο.Τ.Δ και περιοχές
- Η ανταλλαγή απλών εμπειριών
- Η διαμόρφωση συνθηκών μακροπρόθεσμης συνεργασίας, εστιασμένης σ' ένα σημαντικό ζήτημα και
- Η συνεργασία και από κοινού υλοποίηση ενέργειας , με την αξιοποίηση μιας μόνιμης διάρθρωσης για την εξασφάλιση προστιθέμενης αξίας για την περιοχή

Συμπερασματικά , ενώ οι συνεργασίες αύξησαν την κινητικότητα μεταξύ των Ο.Τ.Δ. και των περιοχών δράσης και είχαν διακρατικό χαρακτήρα , εν τούτοις δε βοήθησαν σημαντικά στην διασφάλιση συνέχειας και στη διαμόρφωση συνθηκών κοινής προοπτικής των συνεργαζομένων περιοχών . Με άλλα λόγια, οι συνεργασίες ήταν χαλαρές και δεν απετέλεσαν δράσεις με προοπτική ανταποδοτικότητας , με συνέπεια να μην έχουν προδιαγραφές βιωσιμότητας .

Παρόλα αυτά, συνέδραμαν θετικά στην εξωστρέφεια περιοχών και Ο.Τ.Δ. που με τη σειρά της βελτίωσε τους όρους λειτουργίας τους και ενίσχυσε τα ερεθίσματα των τοπικών κοινωνιών στα πλαίσια της προσπάθειας για ανάπτυξη με την ενσωμάτωση πετυχημένων πρακτικών .

Απαραίτητη προϋπόθεση υλοποίησης ενεργειών συνεργασίας είναι η ύπαρξη σαφούς ,συγκεκριμένου και πλήρους σχεδίου δράσης , το οποίο θα εντάσσεται στη γενική στρατηγική του προγράμματος της Ο.Τ.Δ. και στο οποίο θα διατυπώνονται συγκεκριμένοι στόχοι και στρατηγικές συνεργασιών , λαμβάνοντας υπόψη τις διαπιστώσεις που θα έχουν προκύψει από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στη συγκεκριμένη περιοχή και τις δυνατότητες και προοπτικές υποστήριξης νευραλγικών τομέων .

Τα σχέδια συνεργασίας εντάσσονται στα ακόλουθα 2 μέτρα :

ΜΕΤΡΟ 1 : « Συνεργασία μεταξύ περιοχών της Ελλάδας : διατοπική – διαπεριφερειακή συνεργασία »

Το μέτρο αφορά συνεργασίες μεταξύ :

- Ομάδων Τοπικής Δράσης του σκέλους 1 της LEADER +

- Ομάδων Τοπικής Δράσης του σκέλους 1 της LEADER + και των Ομάδων Τοπικής Δράσης LEADER 1 και LEADER 2, που δεν έχουν ενταχθεί στο σκέλος 1 της LEADER + .
- Ομάδων Τοπικής Δράσης του σκέλους 1 της LEADER + με Αναπτυξιακούς Φορείς άλλων περιοχών , αναγνωρισμένης προσέγγισης LEADER περιλαμβανομένων και των λοιπών συλλογικών φορέων κατά την έννοια της LEADER 2 .

ΜΕΤΡΟ 2 : « Συνεργασία μεταξύ περιοχών δύο ή περισσότερων κρατών : διακρατική συνεργασία »

Το μέτρο αφορά συνεργασίες μεταξύ Ομάδων Τοπικής Δράσης του σκέλους 1 της LEADER + :

- Με αντίστοιχες Ομάδες Τοπικής Δράσης άλλου κράτους μέλους
- Με Αναπτυξιακό Φορέα οργανωμένου βάσει της προσέγγισης LEADER υπό ένταξη χωρών , καθώς και τρίτων χωρών

Ενδεικτικά θέματα συνεργασιών μπορούν να είναι :

- Συνεργασίες σε θέματα αγροτικού τουρισμού (προώθηση κοινών τουριστικών πακέτων , διοργάνωση κοινών δραστηριοτήτων εναλλακτικού τουρισμού , αξιοποίηση γυναικείας επιχειρηματικότητας , αντιμετώπιση ομοειδών προβλημάτων με την προώθηση ενδεδειγμένων λύσεων , διευκόλυνσης της πρόσβασης σε αγορές κλπ)
- Συνεργασίες σε θέματα μικρών επιχειρήσεων αγροτικού και λοιπών τομέων της οικονομίας (αξιοποίηση τοπικών προϊόντων , με έμφαση στα επώνυμα προϊόντα ποιότητας , αξιοποίηση δεξιοτήτων , νέων μορφών απασχόλησης , γυναικείας επιχειρηματικότητας , αντιμετώπιση ομοειδών προβλημάτων με την προώθηση ενδεδειγμένων λύσεων , διευκόλυνσης της πρόσβασης σε αγορές κλπ)
- Συνεργασίες σε θέματα νέων τεχνολογιών και τεχνογνωσίας (ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και τεχνογνωσίας , ανάπτυξη συστημάτων τηλεργασίας , τηλεαγοράς και ηλεκτρονικού εμπορίου , δικτυώσεις κλπ)

- Συνεργασίες σε θέματα περιβάλλοντος και πολιτιστικής κληρονομιάς (αξιοποίηση κοινών ή ομοειδών φυσικών και πολιτιστικών πόρων και άλλων στοιχείων που αποτελούν το απόθεμα των αγροτικών περιοχών , αντιμετώπιση κοινών θεμάτων / προβλημάτων για περιοχές , όπως Natura 2000)

Άξονας προτεραιότητας 3 : « ΔΙΚΤΥΩΣΗ »

Από τις βασικές και καινοτόμες δράσεις της πρωτοβουλίας LEADER αποτέλεσε η δικτύωση , που είχε στόχο τη διάχυση και ανταλλαγή πετυχημένων πρακτικών , καθώς και την προώθηση εμπειριών και τεχνογνωσίας μεταξύ όλων των περιοχών ολοκληρωμένης αγροτικής ανάπτυξης με βάση τη LEADER .

Χρήσιμα εργαλεία προς την κατεύθυνση αποτέλεσαν :

- Το Ελληνικό Δίκτυο LEADER , στο οποίο συμμετείχε το σύνολο των Ο.Τ.Δ και λοιποί Συλλογικοί Φορείς της Ελλάδας
- Η Μονάδα Εμπύχωσης Δικτύου (Μ.Ε.Δ) LEADER Ελλάδας και
- Το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο

Οι Ο.Τ.Δ. γενικά , ανταποκρίθηκαν θετικά στις υποχρεώσεις και τις απαιτήσεις της δικτύωσης και συνεργάστηκαν για αυτό το σκοπό στενά με τους παραπάνω φορείς .

Τα αποτελέσματα ήταν πολύ ενθαρρυντικά και ενίσχυσαν περαιτέρω τη μεταβιβασιμότητα και εφαρμοσιμότητα καινοτόμων πρακτικών μεταξύ αγροτικών περιοχών της Ελλάδας και των άλλων χωρών . Η πρωτοβουλία LEADER + δίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στο τομέα της δικτύωσης και για το λόγο αυτό καθιερώνει ειδικό Άξονα Προτεραιότητας . Η δικτύωση , επιδιώκεται να εφαρμοσθεί με περισσότερο συστηματικό τρόπο , με τη χρήση έντυπων , τηλεματικών και ανθρώπινων μέσων .

Στα πλαίσια αυτά , η δικτύωση θα περιλαμβάνει :

- A) το σύνολο των αγροτικών περιοχών , ανεξάρτητα από το εάν τις αφορά ή όχι η LEADER +
- B) το σύνολο των οργανώσεων που εμπλέκονται στην διαδικασία της τοπικής ανάπτυξης π.χ. αγροτικά forum
- Γ) το σύνολο των διοικητικών υπηρεσιών που εμπλέκονται στην διαδικασία της τοπικής ανάπτυξης

Στόχοι της δικτύωσης των Φορέων Αγροτικής Ανάπτυξης είναι :

- § Η ανταλλαγή και μεταφορά εμπειριών και πετυχημένων πρακτικών
- § Η τόνωση και ολοκλήρωση της συνεργασίας μεταξύ περιοχών
- § Η πληροφόρηση και αποκόμιση διδαγμάτων για την αγροτική ανάπτυξη
- § Η ανάπτυξη κατάλληλης μεθοδολογίας και διάχυση αυτής στις αγροτικές περιοχές
- § Η χρήση σύγχρονης τεχνολογίας και η διάχυση τεχνογνωσίας

Στο συγκεκριμένο άξονα προτεραιότητας περιλαμβάνει δύο μετρά :

ΜΕΤΡΟ 1 : « Λειτουργία δικτύου LEADER »

Στα πλαίσια του μέτρου αυτού μπορούν να περιληφθούν οι εξής ενδεικτικές δράσεις :

- Λειτουργικές δαπάνες δικτύου
- Δαπάνες οργάνωσης των συνοδών του δικτύου

Κατά την εφαρμογή της LEADER + θα επιδιωχθεί η διεύρυνση του δικτύου και με άλλους Φορείς Αγροτικής Ανάπτυξης , ώστε να εμπλουτισθεί το εύρος των εμπειριών και να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή διάχυση της πληροφόρησης για την αγροτική ανάπτυξη .

ΜΕΤΡΟ 2 : « Λειτουργία Ελληνικής Μονάδας Εμφύχωσης Δικτύου LEADER (Μ.Ε.Δ) »

Στα πλαίσια του μέτρου αυτού και προκειμένου να επιλεγεί ο Φορέας που θα αναλάβει την υποστήριξη του δικτύου (Μ.Ε.Δ) , το Υπουργείο Γεωργίας θα προβεί σε μια σειρά ενεργειών , όπως προβλέπεται στους σχετικούς Κανονισμούς της Ε.Ε.

Συγκεκριμένα ,είναι απαραίτητη η διενέργεια ανοικτού διαγωνισμού , αξιολόγηση των προσφορών και ανάθεση του έργου και τέλος υπογραφή σύμβασης με τον ανάδοχο .Το αντικείμενο της Μ.Ε.Δ είναι το εξής :

- Εντοπισμός ,ανάλυση και πληροφόρηση σε Εθνικό επίπεδο , για τις μεταβιβάσιμες ορθές πρακτικές
- Εμφύχωση του δικτύου αγροτικών περιοχών
- Οργάνωση της ανταλλαγής εμπειριών και τεχνογνωσίας ,ιδίως προς όφελος των λιγότερο προηγμένων περιοχών ,από τις πεπειραμένες Ο.Τ.Δ.
- Υποστήριξη των Ο.Τ.Δ. για την ανάπτυξη σχεδίων συνεργασίας

Ενδεικτικές δράσεις :

- Ημερίδες
- Εκδόσεις
- Σχεδιασμός και λειτουργία βάσεων δεδομένων
- Αξιοποίηση του Internet
- Πρότυποι φάκελοι για μεταφορά των πιλοτικών και πετυχημένων πρακτικών
- Μεθοδολογικοί οδηγοί
- Οργάνωση θεματικών συναντήσεων εργασίας
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες προς τις Ομάδες Τοπικής Δράσης ,την Υπηρεσία Διαχείρισης και την Επιτροπή Παρακολούθησης του προγράμματος κλπ

Άξονας προτεραιότητας 4 : «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ-ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ »

Για την επιτυχία των στόχων και την έγκαιρη υλοποίηση της παρέμβασης ,καθώς και την εξασφάλιση της μέγιστης αποτελεσματικότητας , συμπληρωματικότητας και χρηστής διαχείρισης των πόρων , λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν οι διαρθρωτικοί Κανονισμοί ,είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί ειδική μονάδα διαχείρισης της πρωτοβουλίας και εθνική επιτροπή παρακολούθησης αυτής . Επιπλέον ,η επιτυχία του προγράμματος θα εξαρτηθεί και από άλλες ενέργειες τεχνικής υποστήριξης ,ενώ παράλληλα ,υπάρχει υποχρέωση διεξαγωγής αξιολογήσεων του προγράμματος για τον επαναπροσδιορισμό της πορείας σε σχέση με τους στόχους της παρέμβασης .

Η Υπηρεσία Διαχείρισης είναι επιφορτισμένη με πληθώρα υποχρεώσεων , όπως συντονισμό και παρακολούθηση ενεργειών, φορέων ,συνεργασιών και δικτύων του προγράμματος σε εθνικό και τοπικό επίπεδο ,εξυπηρέτηση των πληροφοριακών συστημάτων , συνεργασία με εμπλεκόμενες αρχές ,διενέργεια εσωτερικών ελέγχων κλπ . Με στόχο λοιπόν τη βέλτιστη αξιοποίηση των διατιθέμενων κοινοτικών και εθνικών πιστώσεων στον αγροτικό χώρο ,θα πρέπει η διαχειριστική αρχή να έχει πλήρη διάρθρωση και στελεχιακό δυναμικό ,ώστε να ανταπεξέλθει στις αυξημένες απαιτήσεις του προγράμματος .

3.5.5. Φορείς υλοποίησης τοπικών προγραμμάτων LEADER +

Φορείς Υλοποίησης των τοπικών προγραμμάτων της πρωτοβουλίας LEADER + είναι **Ομάδες Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.)** . Οι ομάδες αυτές πρέπει να αποτελούν τη σύγκλιση του προβληματισμού των κοινωνικών ,οικονομικών και λοιπών εταίρων μιας περιοχής στα πλαίσια ισχυρής και διευρυμένης βάσης συνεργασίας και να αποτυπώνουν τη συμφωνία όλων για την ανάγκη συντονισμένης προώθησης ενός νέου τρόπου ανάπτυξης της περιοχής τους ,με βάση την από κοινού εφαρμογή συγκεκριμένης αναπτυξιακής στρατηγικής .

Ως νομική μορφή της Ομάδας Τοπικής Δράσης ορίζεται αυτή της Ανώνυμης Εταιρείας ,της οποίας μέλη αποτελούν συλλογικοί φορείς του ευρύτερου Δημόσιου τομέα και του ιδιωτικού τομέα . Ως ενδεικτικοί εταίροι –μέτοχοι θα μπορούσαν να αναφερθούν : η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού ,Σύλλογοι ,Παραγωγικά και Επιστημονικά Επιμελητήρια , Συνεταιρισμοί και Ενώσεις Γεωργικών Συνεταιρισμών ,επιστημονικοί φορείς ,περιβαλλοντικές και λοιπές οργανώσεις ,εκπρόσωποι εργαζομένων , ιδιώτες (ΝΠΙΔ ,φυσικά πρόσωπα) και άλλοι ως απόδειξη της ενεργοποίησης και συμμετοχής του τοπικού πληθυσμού .

Μια τέτοια σύνθεση έχει διπλό χαρακτήρα :

Ποιοτικό , με την έννοια της συμμετοχής εταίρων που θεσμικά έχουν σαν στόχο την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και την υλοποίηση των αναγκαίων έργων υποδομής ,καθώς επίσης εταίρων που υλοποιούν δράσεις που συμβάλλουν σε νέες μορφές αγροτικής ανάπτυξης και ποσοτικό , με την έννοια της μέγιστης συμμετοχής διαφορετικών εταίρων στην εταιρική σχέση και άρα υιοθέτησης στο σύνολο της ,όχι μόνο της αναπτυξιακής στρατηγικής ,αλλά επιπρόσθετα των μέσων και του τρόπου επίτευξης της . Στην ουσία Ο.Τ.Δ. θα πρέπει να αποτελεί έναν αναπτυξιακό πυρήνα και εργαλείο στα χέρια των τοπικών φορέων και προϊόν κοινής συμφωνίας όλων των δυνάμεων του τόπου .

Ειδικά για την εφαρμογή του προγράμματος LEADER + είναι απαραίτητο να καθορισθεί το ΕΠΙΠΕΔΟ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ , στο οποίο οι οικονομικοί εταίροι και οι ενώσεις πρέπει να εκπροσωπούν τουλάχιστον το 50% της τοπικής εταιρικής σχέσης . Το επίπεδο λήψης αποφάσεων μπορεί να συμπίπτει με το Δ.Σ. της Ο.Τ.Δ. ,εφόσον αυτό καλύπτει την ανωτέρω αναγκαία σύνθεση . Σε αντίθετη περίπτωση ,ως επίπεδο λήψης αποφάσεων ορίζεται ειδική επιτροπή : « **Επιτροπή Διαχείρισης**

Προγράμματος LEADER + -Ε.Δ.Π. L+» , με απόφαση του Δ.Σ. και με την έγκριση της Γ.Σ. της Ο.Τ.Δ. ,στην οποία καθορίζονται :

- Η σύνθεση της , η οποία πρέπει να ικανοποιεί το ανωτέρω ποσοστό που ορίζει η ανακοίνωση ,ενώ παράλληλα ,η συμμετοχή φορέων το ευρύτερου Δημόσιου Τομέα σε αυτήν , να μην είναι μικρότερη του 30%
- Όλες οι αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται στην Ε.Δ.Π. L+ , προκειμένου να επιτευχθεί η αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος

Τα φυσικά πρόσωπα , της επιτροπής αυτής ,πρέπει να καθορίζονται με αποφάσεις αρμοδίων αποφασιστικών οργάνων των αντίστοιχων φορέων και τυχόν αντικατάσταση τους τίθεται υπόψη της διαχειριστικής αρχής το προγράμματος ,με πλήρη τεκμηρίωση ,προκειμένου να δοθεί σχετική έγκριση .

Το επίπεδο λήψης αποφάσεων κάθε Ο.Τ.Δ. πρέπει να καθορίζεται στο σχέδιο τοπικού προγράμματος και αποτελεί ελάχιστο κριτήριο ένταξης. Η εταιρική σχέση ,το Δ.Σ της Ο.Τ.Δ. ή και η Ε.Δ.Π L+ θα πρέπει να διασφαλίζουν :

- Την επίτευξη των στόχων και της στρατηγικής που έχουν υιοθετηθεί
- Τη μεγαλύτερη δυνατή διαφάνεια και το διαχειριστικό έλεγχο των πράξεων ,τόσο στο στάδιο προγραμματισμού ,όσο και στο στάδιο εφαρμογής
- Την αποτελεσματικότητα των επιλογών
- Τη δυνατότητα αντιμετώπισης των οικονομικών υποχρεώσεων της Ο.Τ.Δ. σε οποιοδήποτε συνθήκες (ικανή οικονομική επιφάνεια)
- Την εγκατάσταση στη περιοχή παρέμβασης ή στην ευρύτερη περιοχή ,εφόσον εξασφαλίζεται η ευχερής καθημερινή πρόσβαση στην περιοχή παρέμβασης
- Τον αξιόπιστο τρόπο λειτουργίας μέσω του σαφούς προσδιορισμού των ρόλων και αρμοδιοτήτων της υπηρεσιακής δομής ,του επιπέδου λήψης αποφάσεων και της διοίκησης
- Την αυτονομία του επιπέδου λήψης αποφάσεων για την πρωτοβουλία LEADER+
- Ικανό υπηρεσιακό πυρήνα, που θα διαθέτει εμπειρία ,διαχειριστικές ικανότητες ,σταθερότητα ,διάρκεια και ειδικότητες ,οι οποίες θα εξυπηρετούν του τρεις βασικούς τομείς του τοπικού προγράμματος ,δηλαδή την αναπτυξιακή διαδικασία του αγροτικού χώρου (γεωπόνος)

,την τεχνική παρακολούθηση (πολιτικός μηχανικός ή αρχιτέκτονας) και την οικονομική παρακολούθηση (οικονομολόγος) .

3.5.6 Κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής τοπικών προγραμμάτων και φορέων υλοποίησης (Ο.Τ.Δ.),

Η επιλογή των τοπικών προγραμμάτων LEADER + θα στηριχθεί στην αξιολόγηση της ποιότητας της πρότασης και της αξιοπιστίας του υποψήφιου φορέα υλοποίησης (υποψήφιας Ο.Τ.Δ.) .Ειδικότερα ,για την αξιολόγηση των σχεδίων τοπικών προγραμμάτων θα χρησιμοποιηθούν ελάχιστα κριτήρια ένταξης και ομάδες κριτηρίων αξιολόγησης με συγκεκριμένη βαρύτητα .

Ως ελάχιστα κριτήρια ένταξης καθορίζονται τα παρακάτω :

- Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης να ανήκει στις περιοχές εφαρμογής του προγράμματος
- Ο καθορισμός θέματος συσπείρωσης ,περί το οποίο αρθρώνεται και αναπτύσσεται το αναπτυξιακό σχέδιο και η σχέση του με την ταυτότητα ή και τους πόρους ή και την τεχνογνωσία της περιοχής
- Η ύπαρξη αξιολόγησης
- Η νομική μορφή της εταιρικής σχέσης , η οποία πρέπει να είναι αυτή της Α.Ε .
- Η εγκατάσταση της Ο.Τ.Δ. στην περιοχή παρέμβασης ή στην ευρύτερη περιοχή ,εφόσον εξασφαλίζεται ευχερής καθημερινή πρόσβαση προς και από την περιοχή παρέμβασης
- Η ύπαρξη συνοχής και επαρκούς κρίσιμης μάζας στην περιοχή παρέμβασης από την άποψη του ανθρώπινου δυναμικού και των χρηματοοικονομικών πόρων και ειδικότερα ,ο πληθυσμός της περιοχής παρέμβασης να είναι μεταξύ των 10000 και 100000 κατοίκων .Σε εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ. νησιωτικές περιοχές) μπορούν να γίνουν αποδεκτές προτάσεις για περιοχές κάτω των 10000 κατοίκων

Με την προϋπόθεση ότι πληρούνται τα ελάχιστα κριτήρια ένταξης , σε δεύτερο στάδιο , εξετάζονται **ομάδες κριτηρίων αξιολόγησης** που έχουν σχέση με :

1. Την περιοχή παρέμβασης
2. Το περιεχόμενο του σχεδίου

3. Τη συμπληρωματικότητα , συνάφεια και συσχετισμό με άλλα εφαρμοζόμενα προγράμματα και πολιτικές στη συγκεκριμένη περιοχή
4. Την εταιρική σχέση και την οργανωτική δομή της Ο.Τ.Δ.
5. Το χρηματικό πλάνο

Επιμέρους κριτήρια για κάθε ομάδα κριτηρίων αξιολόγησης μπορούν να αναφερθούν:

1. Όσον αφορά στην περιοχή παρέμβασης:

Η αξιολόγηση αυτής της ομάδας κριτηρίων έχει σχέση με :

- Την ύπαρξη αγροτικού χαρακτήρα και περιορισμένης έκτασης στην περιοχή παρέμβασης
- Την ύπαρξη ομοιογένειας από φυσικό-οικονομική-κοινωνική άποψη
- Το βαθμό ορεινότητας
- Το συνολικό και τον αγροτικό πληθυσμό
- Τις τάσεις γήρανσης
- Τις προοπτικές ανανέωσης του ενεργού πληθυσμού
- Την απασχόληση
- Την προοπτική συμπληρωματικής ανάπτυξης δεσμών μεταξύ των τομέων της τοπικής οικονομίας
- Την τεκμηριωμένη αιτιολόγηση της επιλογής της συγκεκριμένης περιοχής παρέμβασης

2. Όσον αφορά στο περιεχόμενο του σχεδίου

Το περιεχόμενο θα αξιολογηθεί , με βάση :

- Την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης με αξιόπιστα και συγκεκριμένα στοιχεία και δείκτες
- Τον σαφή καθορισμό στόχων , την ποσοτικοποίηση τους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα μετά την εφαρμογή του προγράμματος
- Τους τρόπους και μεθόδους εξυπηρέτησης των στόχων του εθνικού προγράμματος LEADER + και κοινοτικών πολιτικών και ιδιαίτερα της ισότητας ευκαιριών (γυναίκες και νέοι) , απασχόλησης , περιβάλλοντος
- Την ποιότητα συγκεκριμένης αναπτυξιακής στρατηγικής για την επίτευξη των στόχων και τη συσχέτιση με τις προτεινόμενες δράσεις

- Τη συσχέτιση του σχεδίου με τα αποτελέσματα προηγούμενων εφαρμογών LEADER
- Τη μεταβιβασιμότητα των ενεργειών
- Τον πιλοτικό χαρακτήρα του σχεδίου και ειδικότερα την ανάπτυξη νέων προϊόντων , μεθόδων ,τεχνικών και υπηρεσιών για την αξιοποίηση των φυσικών , οικονομικών και ανθρώπινων πόρων ,την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας του τοπικού πληθυσμού και την προώθηση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής παραγωγής
- Τον καθορισμό σαφών στόχων συνεργασίας και τη σχέση τους με τους στόχους του συνολικού προγράμματος
- Την ποιότητα τω συνεργασιών, την τεκμηρίωση της σπουδαιότητας τους ,το πρακτικό τους αποτέλεσμα και τον προβλεπόμενο τρόπο εφαρμογής τους
- Τις προοπτικές ,στόχους ,αναμενόμενα αποτελέσματα προτεινόμενων διατοπικών ή διαπεριφερειακών δικτύσεων και εκτίμηση κόστους
- Το βαθμό προετοιμασίας της εφαρμογής και την ετοιμότητα παρεμβάσεων , μηχανισμών ,ενεργειών

3. Όσον αφορά στη συμπληρωματικότητα , συνάφεια και συσχετισμό με άλλα εφαρμοζόμενα προγράμματα και πολιτικές στην περιοχή παρέμβασης

- Η εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των παρεμβάσεων είναι ένα ζητούμενο ,ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα πόρων και παρεμβάσεων ,ώστε να αξιολογηθεί:
- Η καταγραφή και συσχέτιση των λοιπών παρεμβάσεων που προγραμματίζονται ή πραγματοποιούνται στην περιοχή
- Η ανάπτυξη δικτύου δράσεων , που εξασφαλίζουν τη συμπληρωματικότητα προγραμμάτων και πολιτικών
- Η διαφοροποίηση των δράσεων σε περίπτωση επικάλυψης προγραμματικών περιοχών που θα προσδώσουν προστιθέμενη αξία στις ήδη πραγματοποιούμενες παρεμβάσεις
- Η αξιοποίηση ή στήριξη μηχανισμών που εξυπηρετούν άλλα πράγματα ή πρωτοβουλίες στις συγκεκριμένες περιοχές
- Ο βαθμός συνεργασίας με τους κρατικούς φορείς για την επίτευξη της ολοκληρωμένης ανάπτυξης της περιοχής .

4. Όσον αφορά στην εταιρική σχέση και οργανωτική δομή της Ο.Τ.Δ.

Πρέπει να παρέχεται δυνατότητα εκτίμησης της σοβαρότητας και της αποτελεσματικότητας της εταιρικής σχέσης . Ειδικότερα ,θα πρέπει να αποδεικνύεται η διάρκεια της σχέσης ,η διαφάνεια των αποφάσεων και ενεργειών , η προοπτική ανάλυσης της αναπτυξιακής διαδικασίας της περιοχής παρέμβασης .Έτσι τα κριτήρια αξιολόγησης θα εξετάσουν :

- § Τον αριθμό ,το είδος και την αξιοπιστία των εταίρων
- § Τον βαθμό κινητοποίησης των τοπικών φορέων και το βαθμό εκπροσώπησης του τοπικού πληθυσμού μέσω συλλογικών φορέων στην εταιρική σχέση
- § Την εξασφάλιση ,μέσω του καταστατικού ,του κοινωφελή σκοπού της Ο.Τ.Δ τόσο στον τρόπο λειτουργίας , όσο και στους τομείς παρέμβασης της
- § Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρικής σχέσης
- § Την ύπαρξη οργανογράμματος , τον σαφή καθορισμό αρμοδιοτήτων και ρόλων ,την ποιότητα και σταθερότητα της εσωτερικής στελεχιακής διαρθρωτικής δομής της ΟΤΔ, σε σχέση με το περιεχόμενο και τις ανάγκες του σχεδίου που πραγματοποίησε ή προτείνει να πραγματοποιήσει
- § Τον τρόπο διασφάλισης της διαφάνειας , της σωστής διαχείρισης και της αυτονομίας του επιπέδου λήψης αποφάσεων
- § Τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής των έργων , καθώς και τη διαδικασία ενημέρωσης για τα αποτελέσματα των ενεργειών αυτών και τεκμηρίωσης των σχετικών αποφάσεων
- § Τους τρόπους και τις ενέργειες ενημέρωσης ,ευαισθητοποίησης του πληθυσμού και τον τρόπο υποστήριξης του σχεδίου , των ενδιαφερομένων ή και των δικαιούχων
- § Την προηγούμενη εμπειρία υλοποίησης προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης και άλλων ομοειδών προγραμμάτων της Ο.Τ.Δ , την αποτελεσματικότητα και το βαθμό αξιοποίησης των πόρων προηγούμενων εφαρμογών
- § Τους τρόπους αξιοποίησης της σύγχρονης τεχνολογίας για την ενίσχυση της αναπτυξιακής διαδικασίας της περιοχής

5. Όσον αφορά στο χρηματοδοτικό πλάνο

Η εκτίμηση του κόστους των ενεργειών θα πρέπει να είναι ρεαλιστική και σύμφωνα με τις χρηματοδοτικές ενισχύσεις που προβλέπονται στους σχετικούς κοινοτικούς κανονισμούς . Το χρηματοδοτικό σχέδιο πρέπει να εξασφαλίζει τη μέγιστη αξιοποίηση των ιδιωτικών κεφαλαίων ,τη βιωσιμότητα των παρεμβάσεων και την υλοποίηση του . Η αξιολόγηση της ομάδας αυτής θα αφορά:

- § Τη ρεαλιστική εκτίμηση του συνολικού κόστους , σε σχέση με τη δυνατότητα εφαρμογής του σχεδίου στη συγκεκριμένη περιοχή
- § Το βαθμό κινητοποίησης ιδιωτικών κεφαλαίων
- § Τη σχέση κόστους- ωφέλειας
- § Την ισόρροπη και σύμφωνα με συγκεκριμένο σκεπτικό κατανομή των πόρων μεταξύ τομέων ,μέτρων ,δράσεων και ετών
- § Το κόστος τεχνικής στήριξης της ΟΤΔ και η συσχέτιση του με το κόστος του σχεδίου

3.65.7 Έγκριση τοπικών προγραμμάτων LEADER +

Η διαδικασία έγκρισης των τοπικών προγραμμάτων LEADER + είναι το σύνολο των ενεργειών που απαιτούνται , προκειμένου να εγκριθεί η χρηματοδότηση τους στα πλαίσια του επιχειρησιακού προγράμματος πρωτοβουλίας LEADER + . Η πρόταση , η επιλογή και έγκριση χρηματοδότησης των τοπικών προγραμμάτων LEADER + καθορίζονται με διαφανείς και αντικειμενικές διαδικασίες . Η Υπηρεσία Διαχείρισης πληροφορεί τις εν δυνάμει Ομάδες Τοπικής Δράσης για τις δυνατότητες συγχρηματοδότησης στα πλαίσια του επιχειρησιακού προγράμματος πρωτοβουλίας LEADER + και έχει την ευθύνη για την επιλογή ή την απόρριψη έγκρισης των τοπικών προγραμμάτων LEADER + στη βάση των προτεραιοτήτων και των κριτηρίων επιλογής . Σε κάθε περίπτωση τοπικά προγράμματα , που δεν έχουν αξιολογηθεί από την Υπηρεσία Διαχείρισης ή δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο

θετικής αξιολόγησης , δεν εντάσσονται στο πλαίσιο του Ε.Π. πρωτοβουλίας LEADER + και κατά συνέπεια δεν χρηματοδοτούνται από αυτό.

Στάδια διαδικασίας έγκρισης των τοπικών προγραμμάτων LEADER +:

1.Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς τις εν δυνάμει Ομάδες Τοπικής Δράσης για την υποβολή σχεδίων τοπικών προγραμμάτων LEADER + , στα πλαίσια της οποίας θα αναφέρεται ο τόπος και η προθεσμία υποβολής των σχεδίων .

2.Αξιολόγηση των προτάσεων που θα υποβληθούν με βάση τα καθορισθέντα ελάχιστα κριτήρια ένταξης και κριτήρια αξιολόγησης .

3.Έκδοση απόφασης για την καταρχήν έγκριση των τοπικών προγραμμάτων LEADER + και δέσμευσης των αναγκαίων πιστώσεων , οριστικοποίηση του τοπικού προγράμματος και πρόσκληση των Ο.Τ.Δ για υποβολή Τεχνικών Δελτίων Έργων .

4.Διαδικασία συντονισμού για την έγκριση του τοπικού προγράμματος

5.Υπογραφή επιμέρους συμβάσεων μεταξύ των Ομάδων Τοπικής Δράσης και του Υπουργείου Γεωργίας .

Πιο αναλυτικά:

Στο στάδιο 1 ,η Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π πρωτοβουλίας LEADER + καλεί τις εν δυνάμει Ομάδες Τοπικής Δράσης για εκδήλωση ενδιαφέροντος και κατάθεση σχεδίων τοπικών προγραμμάτων . Η πρόσκληση έγινε με σχετική δημοσίευση στον Τύπο , είτε/ και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο .Δόθηκε εύλογο χρονικό διάστημα ,το οποίο επέτρεψε στους ενδιαφερόμενους Φορείς Υλοποίησης να ετοιμάσουν τη πρότασή τους . Η σύνταξη των σχεδίων τοπικών προγραμμάτων έγινε με βάση τυποποιημένο πρότυπο που αποτελούσε παράρτημα της πρόσκλησης , με στόχο την καλύτερη προετοιμασία και την πληρέστερη μορφή των σχεδίων , αλλά και τη διευκόλυνση της αξιολόγησης τους . Το τοπικό πρόγραμμα έπρεπε να βασίζεται και να αποτυπώνει τις ανάγκες των τοπικών φορέων και πληθυσμού . Κατά το σχεδιασμό του τοπικού προγράμματος , οι εν δυνάμει Ομάδες Τοπικής Δράσης , προβαίνουν σε ενέργειες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης πληθυσμού και φορέων της περιοχής τους και εξασφαλίζουν την ενεργό συμμετοχή και τη συναίνεση αυτών για τους

στόχους , τη στρατηγική και γενικά την αναπτυξιακή διαδικασία που σχεδιάζεται για την περιοχή τους .

Στο στάδιο 2 , η Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. πρωτοβουλίας LEADER + εξετάζει τα σχέδια τοπικών προγραμμάτων με βάση τα ελάχιστα κριτήρια ένταξης και τις ομάδες κριτηρίων αξιολόγησης . Η μεθοδολογία και τα κριτήρια αξιολόγησης δημοσιοποιούνται στα πλαίσια της σχετικής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος . Στα πλαίσια της Υπηρεσίας Διαχείρισης συγκροτείται επιτροπή για την αξιολόγηση των σχεδίων τοπικών προγραμμάτων και σε ειδικά θέματα μπορεί να υποστηριχθεί και με υπηρεσίες εξωτερικών εμπειρογνομώνων . Εάν το προτεινόμενο τοπικό πρόγραμμα, με βάση τα ελάχιστα κριτήρια ένταξης , κρίνεται ανεπαρκές ,η Υπηρεσία Διαχείρισης ενημερώνει το υποψήφιο Φορέα Υλοποίησης για την απόρριψη , με σχετική αιτιολόγηση . Όπου κρίνεται αναγκαίο , με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης , η Υπηρεσία Διαχείρισης προσκαλεί τον υποψήφιο Φορέα Υλοποίησης να επανυποβάλλει διορθωμένο σχέδιο του τοπικού προγράμματος σε τακτή προθεσμία .

Στο στάδιο 3 ,εκδίδεται από το Υπουργείο Γεωργίας –μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης- , απόφαση έγκρισης του Τοπικού Προγράμματος με αντίστοιχη κατανομή πιστώσεων , η οποία κοινοποιείται στην Ο.Τ.Δ. . Μετά την οριστικοποίηση του τοπικού προγράμματος , η Υπηρεσία Διαχείρισης προσκαλεί τις Ο.Τ.Δ για υποβολή Τεχνικών Δελτίων Έργων ,τα οποία αξιολογούνται σύμφωνα με τα κριτήρια ένταξης πράξεων και για τα οποία συμπληρώνονται αντίστοιχα ΔΕΕΚ (Δελτία ελέγχου εκπλήρωσης κριτηρίων) .Τα κριτήρια επιλογής πράξεων εγκρίνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. πρωτοβουλίας LEADER + .

Στο στάδιο 4 ,τα τοπικά προγράμματα υποβάλλονται σε μια διαδικασία συντονισμού για την έγκρισή τους, που λειτουργεί στο επίπεδο της Υπηρεσίας Διαχείρισης του Ε.Π. Αυτή η διαδικασία συντονισμού αποσκοπεί κυρίως στην εξασφάλιση της συμβατότητας των τοπικών προγραμμάτων LEADER + με τη στρατηγική και τις προτεραιότητες του ΚΠΣ και στην επιβεβαίωση ή και προσαρμογή του χρηματοδοτικού σχήματος .Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται ώστε αυτή η διαδικασία να ολοκληρώνεται σε σύντομο χρόνο .

Στο στάδιο 5 ,εκδίδεται από την Υπηρεσία Διαχείρισης απόφαση ένταξης πράξεων (έργων) σε επίπεδο τοπικού προγράμματος .Στη συνέχεια ,καλείται η Ο.Τ.Δ. να υπογράψει σύμβαση με το Υπουργείο Γεωργίας στην οποία αποτυπώνεται λεπτομερώς οι υποχρεώσεις της , καθώς και οι όροι και οι διαδικασίες εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος . Στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής των Τοπικών

Προγραμμάτων LEADER + όλες οι αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένες .

3.6 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ.

Ο κοινωνικός λειτουργός προσέφερε σημαντική πρακτική υποστήριξη στις ωφελούμενες και οι συνεδρίες είχαν χαρακτήρα εξατομικευμένης προσέγγισης. Εκτός από την υποστήριξη με την παροχή με την παροχή εξειδικευμένων συμβουλών σχετικά με την ίδρυση της νέας επιχείρησης και τον τρόπο αντιμετώπισης των πρακτικών θεμάτων, παρασχέθηκε σημαντική πληροφόρηση για το επιχειρηματικό περιβάλλον στο οποίο σκόπευε να ενταχθεί ως νέο μέλος η ωφελούμενη του προγράμματος.

Η συμβουλευτική διαδικασία υλοποιήθηκε με δύο τρόπους από τον κοινωνικό λειτουργό:

- ατομικά με κάθε γυναίκα χωριστά
- ομαδικά από 3 έως 10 γυναίκες στην ομάδα.

Η ατομική συμβουλευτική στόχευε να βοηθήσει την κάθε γυναίκα στην:

- Ανάπτυξη
- Προσωπική ολοκλήρωση
- Βελτίωση αυτοπεποίθησης και αυτοεικόνας
- Ανάπτυξη κοινωνικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων για επιτυχή προσαρμογή στην επαγγελματική τους προσπάθεια.
- Λήψη αποφάσεων και απόκτηση ικανοποιητικού βαθμού αυτενέργειας
- Συζήτηση των ενδιαφερόντων της και των επιδιώξεων της.

Η ομαδική συμβουλευτική βοήθησε στην:

- Ενδυνάμωση των μεταξύ τους σχέσεων
- Καλλιέργεια της συνεργασίας τους
- Επίλυση προβλημάτων ανταγωνισμού
- Προετοιμασία λειτουργίας του Συνεταιρισμού

Ατομικές συνεδρίες

Στις ατομικές συνεδρίες ο κοινωνικός λειτουργός ασχολήθηκε εξατομικευμένα με την κάθε ωφελούμενη. Μέσω της εξατομικευμένης παρέμβασης έγινε λήψη ατομικού και κοινωνικού ιστορικού προκειμένου να διαπιστωθούν οι ψυχοκοινωνικές παράμετροι και οι οικογενειακές υποχρεώσεις που κράτησαν τις ωφελούμενες μακριά από την αγορά εργασίας. Στη διάρκεια των ατομικών συνεδριών σκιαγραφήθηκε σε συνεργασία με την ωφελούμενη το επαγγελματικό της προφίλ. Καθ' όλη τη διάρκεια της συμβουλευτικής ο κοινωνικός λειτουργός ενίσχυε τη γυναίκα στην αναζήτηση εργασίας ή στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας με βάση των ιδιαίτερων επαγγελματικών της προσόντων. Στην προσπάθειά της για επαγγελματική αποκατάσταση, σε περιπτώσεις δυσκολιών ή αποτυχιών, λάμβανε συνεχώς ψυχοκοινωνική υποστήριξη προκειμένου να μην αισθάνεται ματαιώση των προσδοκιών της.

Ομαδικές συνεδρίες

Η ομαδική συμβουλευτική στηρίχτηκε στη λειτουργία ομάδων που αποτελούνταν από 3 έως 10 ωφελούμενες με κοινό στόχο: Οι μεν άνεργες στην ανεύρεση εργασίας οι δε αυτοαπασχολούμενες στην ανάπτυξη της επιχείρησής τους. Σκοπός της ομάδας ήταν η ανάπτυξη δυναμικής των σχέσεων μεταξύ των ωφελούμενων, η θετική τους αλληλεπίδραση, η αλληλοϋποστήριξη τους και το μοίρασμα των γεγονότων που κουβαλούσε η καθεμία από την προσωπική και την επαγγελματική της ζωή.

Στοιχεία των ομαδικών συνεδριών:

- Η διάταξη της ομάδας ήταν κυκλική. Ο κοινωνικός λειτουργός βρισκόταν σε οπτική επαφή με όλες τις ωφελούμενες. (Σχήμα 1, παράρτημα)
- Ομάδα ψυχοκοινωνικής υποστήριξης. Σχετικά με το αντικείμενο ψυχοκοινωνικής στήριξης προσπάθησαν οι ομάδες να λειτουργήσουν < κλειστές> δηλαδή οι ωφελούμενες που ξεκίνησαν στην πρώτη ομαδική συνάντηση, ολοκλήρωσαν τον κύκλο των τεσσάρων συναντήσεων. Οι <όροι συμβολαίου> που τέθηκαν στην πρώτη συνάντηση ήταν η εχεμύθεια, η ελευθερία έκφρασης των στόχων σε όλους τους τομείς της ζωής, των συναισθημάτων και των επιθυμιών. Η <κλειστή> ομάδα βοήθησε στην καλύτερη γνωριμία των γυναικών, στην ανάπτυξη κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ τους, στην αλληλοαποδοχή και στη συνένωση.

- Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού. Στη λειτουργία της ομαδικής συμβουλευτικής χρησιμοποιήθηκε η διαλεκτική μέθοδος.(ερωτήσεις-απαντήσεις). Ο κοινωνικός λειτουργός λειτουργούσε ως συντονιστής , μεσολαβητής και ενθάρρυνε την συμμετοχή όλων των γυναικών. Χρησιμοποιήθηκαν εργαλεία που βοήθησαν τις ωφελούμενες να κατανοήσουν στοιχεία της προσωπικότητας τους, να αξιολογήσουν τις επικοινωνιακές τους ικανότητες και να αναπτύξουν τις κοινωνικές τους δεξιότητες.

Πλεονεκτήματα της ομάδας:

- Ø Η ομάδα συνέβαλε στην ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης των γυναικών.
- Ø Η συμβουλευτική μέσω της ομαδικής διεργασίας βοήθησε την ωφελούμενη να αποκτήσει αυτογνωσία, να κατανοήσει καλύτερα τις δικές της συμπεριφορές μέσα από την ανταλλαγή εμπειριών με άλλες γυναίκες.
- Ø Η ομάδα έδωσε τη δυνατότητα σε κάποιο μέλος που υπόκειται μια μορφή βίας ακόμα και αν δεν εκφράσει το πρόβλημα της με λόγια στην ομάδα, να δυναμώσει και να επηρεαστεί από τα άλλα μέλη της ομάδας.
- Ø Οι γυναίκες απέκτησαν το αίσθημα ότι ανήκουν σε μια ομάδα, όπου γίνονται αποδεκτές με όλες τις ιδιαιτερότητες τους.
- Ø Οι ομαδικές συναντήσεις βοήθησαν στη δημιουργία δικτύων μεταξύ των γυναικών. Δημιουργήθηκαν φιλίες και γίνονταν συναντήσεις και εκτός των συνεδριών. (Σχήμα 2, παράρτημα)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Εισαγωγή

Με τον όρο μεθοδολογία-μέθοδοι ,εννοούμε αυτό το φάσμα των προσεγγίσεων οι οποίες χρησιμοποιούνται στην εκπαιδευτική έρευνα προκειμένου να συλλεγούν δεδομένα που πρόκειται να αξιοποιηθούν ως βάση συμπερασμάτων και ερμηνείας ,εξήγησης και πρόβλεψης .(Cohen ,Manion ,1994)

Η έρευνα η οποία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια αυτής της πτυχιακής εργασίας ,έχει θέμα την γυναικεία απασχόληση και τους γυναικείους συνεταιρισμούς .Η έρευνα είναι ποιοτική και ο πληθυσμός είναι τα μέλη του Γυναικείου Συνεταιρισμού Αιγείρας του Νομού Αχαΐας . Ως ερευνητικό εργαλείο χρησιμοποιήθηκε η συνέντευξη με χρήση μαγνητοφώνου .

4.1Είδος έρευνας

Το είδος της έρευνας που χρησιμοποιήθηκε είναι η ποιοτική ,η οποία είναι κατάλληλη για περιγραφή ,παραγωγή υπόθεσης και ανάπτυξη θεωρίας .(Ιωσηφίδης 2003) .Αυτό σημαίνει ότι όταν επιλέγουμε μια ποιοτική ερευνητική προσέγγιση (μεθοδολογία) ,αυτή εμπεριέχει κάποιες παραδοχές για την φύση της επιστημονικής γνώσης και για τη φύση της κοινωνικής πραγματικότητας .

«Σύμφωνα με τον Σαχίνη- Καρδάση (2007) ,ποιοτική έρευνα είναι η συστηματική διερεύνηση , που ενδιαφέρεται για την κατανόηση των ανθρώπινων υπάρξεων και τη φύση των συναλλαγών μεταξύ τους και με το περιβάλλον τους .Περιγράφεται συχνά ως ολιστική (δηλαδή ενδιαφέρεται για τους ανθρώπους και τα περιβάλλοντα τους σε όλες τις πολυπλοκότητες τους)και φυσική (δηλαδή ,χωρίς περιορισμούς και ελέγχους που επιβάλλονται από τον ερευνητή) . Στηρίζεται στην υπόθεση ότι η γνώση για τους ανθρώπους είναι αδύνατη χωρίς την περιγραφή της ανθρώπινης εμπειρίας ,όπως βιώνεται από τους εκτελεστές . Η ποιοτική έρευνα στοχεύει στη κατανόηση των άλλων ανθρώπων και του τρόπου ζωής τους ,γι αυτό προσπαθούν να έρθουν στη θέση τους για να διακρίνουν πώς σκέπτονται ,αισθάνονται ,συμπεριφέρονται .»

4.2 Ερευνητικά ερωτήματα

Από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση σχετικά με το θέμα «Γυναικεία απασχόληση και γυναικείοι συνεταιρισμοί », προέκυψαν τα εξής ερευνητικά ερωτήματα :

1. Ποιοι παράγοντες οδήγησαν την γυναίκα στην αναζήτηση εργασίας ;
2. Ποιος είναι ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στη δημιουργία γυναικείων συνεταιρισμών ;
3. Ποια ήταν τα κίνητρα που ώθησαν τις γυναίκες να συμμετάσχουν στη δημιουργία των γυναικείων συνεταιρισμών ;
4. Ποιες δυσκολίες αντιμετώπισαν οι γυναίκες κατά τη δημιουργία των συνεταιρισμών ;

4.3 Πληθυσμός – Δείγμα

Σύμφωνα με τον Α. Σαχίνη –Καρδάση (2007) ως πληθυσμός ορίζονται όλα τα δυνατά μέλη της ομάδας που θα μελετηθούν . Ονομάζεται και πληθυσμός –στόχος (target population) .

Ο πληθυσμός της συγκεκριμένης έρευνας είναι όλες οι γυναίκες που είναι μέλη των γυναικείων συνεταιρισμών.

Δεδομένου ότι η διερεύνηση ολόκληρου του πληθυσμού είναι ανέφικτη , οι ερευνητές επιλέγουν ως πηγή των δεδομένων μια υποομάδα του πληθυσμού μελέτης που ορίζεται ως δείγμα . (Α.Σαχίνης –Καρδάσης ,2007)

Η δειγματοληψία είναι η διεργασία με την οποία ο ερευνητής επιλέγει από το σύνολο του πληθυσμού που θα μελετήσει . Οι μέθοδοι δειγματοληψίας ομαδοποιούνται σε δύο κατηγορίες :

1. Δειγματοληψία πιθανότητας
2. Δειγματοληψία μη πιθανότητας

Στη παρούσα έρευνα έγινε δειγματοληψία μη πιθανότητας δηλαδή σύμφωνα με τον Α.Σαχίνη –Καρδάση(2007) δεν παρέχεται κανένας τρόπος για υπολογισμό της πιθανότητας ότι κάθε στοιχείο του πληθυσμού θα έχει την ίδια ευκαιρία να συμπεριληφθεί στο δείγμα . Πιο συγκεκριμένα επιλέχθηκε η δειγματοληψία ευκολίας η οποία ανήκει στη δειγματοληψία μη πιθανότητας . Δεδομένου ότι , η συγκεκριμένη δειγματοληψία δίνει τη δυνατότητα στον ερευνητή να επιλέξει την οποιαδήποτε ομάδα-στόχο με βάση την γεωγραφική εγγύτητα και την εύκολη πρόσβαση σε αυτή , το δείγμα το οποίο χρησιμοποιήσαμε για την συνέντευξη είναι η πρόεδρος και δύο μέλη του Γυναικείου Συνεταιρισμού Αιγείρας και μία κοινωνική λειτουργός .

4.4 Επιλογή εργαλείων έρευνας

Ως ερευνητικό εργαλείο για τη συλλογή πληροφοριών της συγκεκριμένης μελέτης ,επιλέχθηκε η συνέντευξη . «Σύμφωνα με την Τζόνσον (1993) ορίζεται σαν συνέντευξη το είδος της κατευθυνόμενης συνομιλίας μεταξύ δύο ή περισσότερων ατόμων όπου τα άτομα επικοινωνούν , κυρίως προφορικά με σκοπό να επιτευχθούν οι προκαθορισμένοι στόχοι .»

Στη παρούσα εργασία επιλέχθηκε η μη δομημένη συνέντευξη , η οποία όπως υποστηρίζει ο Σαχίνης- Καρδάσης (2007) μπορεί να είναι αυθόρμητη ή προγραμματισμένη ,όμως το διακριτικό χαρακτηριστικό της είναι ότι το άτομο ενθαρρύνεται να μιλήσει για οτιδήποτε θέλει , που είναι σχετικό με το ενδιαφέρον του ομιλητή .Μέσα από τη μη δομημένη συνέντευξη ο ερευνητής μπορεί να κατανοήσει την αντίληψη που έχει το άτομο για τον κόσμο ,χωρίς να υπάρξει καμιά παρέμβαση από τον ίδιο .

Το συγκεκριμένο είδος συνέντευξης αρχίζει με ανοιχτές ερωτήσεις οι οποίες βοηθούν τον κοινωνικό λειτουργό να έχει πιο ολοκληρωμένη άποψη για το θέμα ,εφόσον δεν υπάρχουν πολλοί περιορισμοί στις απαντήσεις .Με αυτό τον τρόπο ,ο συνεντευξιζόμενος μπορεί να εισάγει σημαντικό υλικό για την έρευνα και να αναφέρει τα στοιχεία που έχουν σημαντικότερη αξία για αυτόν .

4.5 Τόπος και χρόνος έρευνας

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τον Αύγουστο του 2009 στους Αμπελόκηπους του Δήμου Αιγείρας και στη Πάτρα Αχαΐας .Αφού καθορίστηκαν οι ερωτήσεις και το δείγμα από το οποίο θα παίρναμε συνέντευξη ,ορίστηκε ο χώρος και ο χρόνος των συναντήσεων με την πρόεδρο και δύο μέλη του Γυναικείου Συνεταιρισμού Αιγείρας και μία κοινωνική λειτουργό.

Στη συνέχεια , αφού έγινε η επικοινωνία με το δείγμα ώστε να ενημερωθούν για το σκοπό της συνέντευξης ,ορίστηκαν οι συναντήσεις . Οι συνεντεύξεις με τα μέλη του συνεταιρισμού πραγματοποιήθηκαν στον χώρο του συνεταιρισμού και η συνέντευξη με την κοινωνική λειτουργό στον χώρο εργασίας της .

4.6 Συλλογή δεδομένων

Στην κοινωνική έρευνα υπάρχουν τρεις μέθοδοι συλλογής δεδομένων : 1) η συνέντευξη ,κατά την οποία ο ερευνητής μπορεί να συλλέξει τα στοιχεία του μέσω

ερωτήσεων που θα υποβάλλει στο δείγμα ,2) η παρατήρηση , μέσω της οποίας ο ερευνητής μπορεί να παρατηρήσει τη συμπεριφορά του δείγματος ,3) η βιβλιογραφική ανασκόπηση με την οποία ο ερευνητής μπορεί να συλλέξει τις πληροφορίες που χρειάζεται από ήδη υπάρχοντα γραπτά κείμενα .

Στη παρούσα μελέτη η συλλογή δεδομένων έγινε με μη δομημένες συνεντεύξεις και τη χρήση μαγνητοφώνου .

4.7 Κριτήρια εισαγωγής και αποκλεισμού δεδομένων

Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας μας συλλέχθηκαν στοιχεία τα οποία βοήθησαν στο να απαντηθούν τα ερωτήματά μας .Δεν χρησιμοποιήθηκαν πληροφορίες οι οποίες δεν αφορούσαν το θέμα μας .

4.8 Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας

Στην κοινωνική έρευνα ,ο κοινωνικός επιστήμονας ως επαγγελματίας οφείλει να είναι υπεύθυνος απέναντι στο επάγγελμα του ,την αναζήτηση της γνώσης και της αλήθειας, αλλά και απέναντι στα άτομα τα οποία στηρίχθηκε για τη διεξαγωγή της έρευνας του .(Cohen ,Manion ,1994)

Στην κοινωνική έρευνα υπάρχουν δύο δικαιώματα :1. το δικαίωμα της έρευνας και της απόκτησης γνώσης και 2. το δικαίωμα των συμμετεχόντων στη προστασία της ιδιωτικής τους ζωής και την αξιοπρέπεια . Η απόφαση να μη διεξαχθεί ένα ερευνητικό πρόγραμμα ,διότι παρεμβαίνει την ιδιωτική ζωή των συμμετεχόντων , αποτελεί περιορισμό στο πρώτο δικαίωμα ,ενώ η απόφαση να διεξαχθεί η έρευνα παρά τη δεοντολογικά αμφισβητούμενη πρακτική ,στο δεύτερο δικαίωμα .

Σεβασμός στην ιδιωτική ζωή

Τα υποκείμενα που συμμετέχουν σε μια έρευνα έχουν το δικαίωμα να αποφασίζουν για τους εαυτούς τους ,το κατά πόσο οι προσωπικές τους απόψεις, συνήθειες και φόβοι θα ανακοινωθούν ή θα κρατηθούν μυστικοί .

Το δικαίωμα τους αυτό ,δηλαδή η ιδιωτικότητα περιγράφεται από τρεις οπτικές γωνίες, οι οποίες είναι ο ευαίσθητος χαρακτήρας των πληροφοριών που παρέχονται ,το σκηνικό το οποίο παρατηρείται και η δημοσιοποίηση των πληροφοριών .

Επομένως ,ο κοινωνικός ερευνητής οφείλει να αποσαφηνίζει στους συμμετέχοντες τις προθέσεις του και να ζητάει τη συνειδητή τους συναίνεση .

Ανωνυμία

Η ουσία της ανωνυμίας είναι ότι οι πληροφορίες που παρέχονται από τους συμμετέχοντες δεν πρέπει με κανέναν τρόπο να αποκαλύπτουν τη ταυτότητα τους .Ένας συμμετέχων θεωρείται ανώνυμος όταν ο ερευνητής ή καποιος άλλος δεν μπορεί να τον εντοπίσει από τις παρεχόμενες πληροφορίες .

Ένας που απαντά σε ένα ερωτηματολόγιο ,το οποίο δεν έχει κανένα απολύτως αναγνωριστικό σημείο ,εξασφαλίζει πλήρη και απόλυτη ανωνυμία .Αντιθέτως ,ένα άτομο που συμφωνεί για συνέντευξη πρόσωπο με πρόσωπο ,δεν μπορεί να αναμένει ανωνυμία .Όμως ο ερευνητής μπορεί να υποσχεθεί εμπιστευτικότητα.

Οι κύριοι τρόποι για να εξασφαλιστεί η ανωνυμία είναι ,ο ερευνητής να μη χρησιμοποιήσει τα ονόματα των συμμετεχόντων ή άλλα στοιχεία πιστοποίησης της ταυτότητας τους .

Εμπιστευτικότητα

Ο ερευνητής αν και γνωρίζει ποιος παρέχει τις πληροφορίες και μπορεί να αναγνωρίσει τους συμμετέχοντες από τα στοιχεία που έχουν δοθεί ,δεν μπορεί να κάνει δημοσίως γνωστή τη συσχέτιση .Οφείλει να είναι πολύ σαφής όταν εξηγεί στα υποκείμενα την έννοια και τα όρια της εμπιστευτικότητας ,δεδομένου ότι όσο πιο ευαίσθητης φύσεως ,προσωπικές ή απόρρητες είναι οι πληροφορίες ,τόσο μεγαλύτερη είναι η υποχρέωση του για εμπιστευτικότητα .

Προδοσία

Προδοσία υφίσταται όταν δεδομένα τα οποία παρασχέθηκαν με εμπιστευτικότητα δημοσιοποιούνται κατά τρόπο ώστε να προκαλέσουν ενόχληση ,άγχος ή ίσως και πόνο στο υποκείμενο το οποίο παρείχε τις πληροφορίες .

Εξαπάτηση

Η πειραματική κατάσταση κατά την οποία ο ερευνητής αποκρύπτει εσκεμμένα τον αληθινό σκοπό και τις συνθήκες της έρευνας ή παραπληροφορεί και εκθέτει χωρίς λόγο τα υποκείμενα σε καταστάσεις που τους προκαλούν ενόχληση ,χωρίς ωστόσο τα ίδια να το γνωρίζουν . Η εξαπάτηση συνίσταται στο ότι δεν λέγεται ολοκληρωμένη η αλήθεια .

Δεοντολογία της συνέντευξης

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης ,ο ερευνητής πρέπει να τηρεί τους κανόνες δεοντολογίας . Ο ερευνητής οφείλει πιο συγκεκριμένα :

- Να ορίσει τον χώρο και τον χρόνο της συνάντησης , αφού έρθει σε συνεννόηση με τον συνεντευξιαζόμενο .
- Να συστηθεί και να προσδιορίσει τον σκοπό της συνέντευξης .
- Να ενημερώσει για τη χρονική διάρκεια της συνέντευξης (Τζόνσον ,1984)
- Να είναι ευγενικός και να σέβεται τη προσωπικότητα του συνεντευξιαζόμενου , έχοντας καταπολεμήσει τις προκαταλήψεις του .

4.9 Περιορισμοί έρευνας

Στις συνεντεύξεις των μελών του Γυναικείου Συνεταιρισμού Αιγείρας , δεν αντιμετωπίστηκε σχεδόν κανένα πρόβλημα . Τα μέλη ήταν πολύ συνεργάσιμα απαντώντας σε όλα τα ερωτήματα που τέθηκαν ,χωρίς να μας δίνουν περιττές πληροφορίες .Οι γυναίκες του συνεταιρισμού ήταν ιδιαίτερος φιλόξενες και πρόθυμες να μας βοηθήσουν στη διεξαγωγή της έρευνας μας .Το μοναδικό πρόβλημα που αντιμετωπίστηκε ήταν ο καθορισμός της συνάντησης λόγω του βεβαρημένου προγράμματος των μελών του συνεταιρισμού . Η συλλογή πληροφοριών έγινε με μαγνητοφώνηση των συνεντεύξεων της προέδρου και του ενός μέλους και με σημειώσεις που κρατήθηκαν από τη συνέντευξη του δεύτερου μέλους .

Αντιθέτως στη συνάντηση με την κοινωνική λειτουργό υπήρξαν ορισμένα προβλήματα τα οποία δυσκόλεψαν τη συλλογή πληροφοριών .Μερικά από αυτά ήταν οι συχνές επισκέψεις ατόμων στο γραφείο της και τα συχνά τηλεφωνήματα .Για τους παραπάνω λόγους και δεδομένου ότι η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε στο χώρο εργασίας της, διήρκησε ελάχιστα . Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να συλλεχθούν λίγες πληροφορίες για το θέμα της έρευνας με κάποιες σημειώσεις που κρατήθηκαν .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Όταν μια μελέτη περιλαμβάνει ανοιχτά ,μη αριθμητικά δεδομένα , που συγκεντρώθηκαν με δομημένες ή μη δομημένες συνεντεύξεις , ο ερευνητής έρχεται αντιμέτωπος με τη πρόκληση να βγάλει νόημα από τη μάζα των ετερογενών αυτών δεδομένων σε σχέση με τις κεντρικές ερωτήσεις της μελέτης . Αν ο σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση των εμπειριών των ανθρώπων κάτω από φυσικές

συνθήκες ,για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιούνται ποιοτικές μέθοδοι . (Σαχίνης –Καρδάσης ,2007)

Οι κύριοι σκοποί που εξυπηρετούνται από τη χρησιμοποίηση τεχνικών ποιοτικής ανάλυσης είναι οι εξής :

- Διερεύνηση και περιγραφή .
- Επεξήγηση και διευκρίνιση ποσοτικών ευρημάτων
- Ανακάλυψη και ερμηνεία
- Διερεύνηση θεωρίας

Ο ερευνητής πρέπει ανεξάρτητα από τον τύπο των δεδομένων ,να οργανώσει το υλικό του για ανάλυση και να αναπτύξει έναν τρόπο κατάταξης τους σε πίνακα . Δηλαδή ,ο ερευνητής πρέπει να σχεδιάσει έναν μηχανισμό για να έχει τη δυνατότητα πρόσβασης σε μέρη των δεδομένων χωρίς να είναι υποχρεωμένος να ανατρέχει σε όλα τα δεδομένα . Η κατάταξη των δεδομένων σε πίνακα περιλαμβάνει την ανάπτυξη κωδικών που αντιπροσωπεύουν μέρη των δεδομένων . (Σαχίνης – Καρδάσης ,1997)

Μετά την επιλογή του δείγματος και της μεθόδου επιλογής στοιχείων ορίστηκαν οι ερωτήσεις που θα απαντούσαν στα ερευνητικά ερωτήματα και αυτές είναι οι παρακάτω :

- Οι γυναίκες είχαν σαν κίνητρο το οικονομικό όφελος ;
 - Ποιοι ήταν οι λόγοι που σταματούσαν οι γυναίκες να έρχονται στον συνεταιρισμό;
 - Τι ακριβώς κάνατε με τους κοινωνικούς λειτουργούς ;
 - Σας βοηθούσαν οι συναντήσεις ;
- Ακολούθησε έρευνα με μη δομημένες συνεντεύξεις , με τη χρήση μαγνητοφώνου και με σημειώσεις .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα δεδομένα που προέκυψαν από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση και τις συνεντεύξεις . Οι συνεντεύξεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν ήταν τέσσερις , από τις οποίες οι τρεις έγιναν με γυναίκες του συνεταιρισμού και η τέταρτη με τη κοινωνική λειτουργό της Ν.Ε.Λ.Ε ,η οποία ενεπλάκη στη συμβουλευτική διαδικασία που υλοποιήθηκε στην αρχική φάση της

δημιουργίας του συνεταιρισμού. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στο χώρο του συνεταιρισμού και στο γραφείο της κοινωνικής λειτουργού με τη χρήση μαγνητοφώνου και σημειώσεων .

Σκοπός της έρευνας είναι να κατανοηθεί η διαδικασία δημιουργίας συνεταιρισμών , να αναδειχθεί ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στην όλη διαδικασία και να εντοπιστεί αν η παρουσία του υπήρξε βοηθητική .

Η διαδικασία της συνέντευξης βασίστηκε στα ερευνητικά ερωτήματα που προέκυψαν και αναφέρονται παρακάτω :

1. Ποια ήταν τα κίνητρα που ώθησαν τις γυναίκες να συμμετάσχουν στη δημιουργία γυναικείων συνεταιρισμών ;

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφική ανασκόπηση , αποδεικνύεται ότι οι περισσότερες γυναίκες είχαν σαν κίνητρο την οικονομική τους ανεξαρτησία και την οικονομική ενίσχυση της οικογένειάς τους . Τα συγκεκριμένα κίνητρα επαληθεύονται και από τις απαντήσεις που δόθηκαν από τις γυναίκες του συνεταιρισμού ,δεδομένου ότι και τα τρία μέλη τόνισαν ότι ως έναυσμα για τη συμμετοχή τους στον συνεταιρισμό είχαν την απόκτηση οικονομικού οφέλους .

2. Ποιες δυσκολίες αντιμετώπισαν οι γυναίκες κατά τη δημιουργία των συνεταιρισμών ;

Τόσο από τη βιβλιογραφία όσο και από τις συνεντεύξεις προέκυψε ότι οι δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι γυναίκες ήταν οι έλλειψη χρόνου ,λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων και η έλλειψη εμπιστοσύνης και υποστήριξης από τη πλευρά της οικογένειας και της τοπικής κοινωνίας .

3. Ποιος είναι ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στη δημιουργία γυναικείων συνεταιρισμών ;

Η βιβλιογραφία και οι απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων παρουσιάζουν τον κοινωνικό λειτουργό ως σύμβουλο και αναφέρουν ότι ο ρόλος του ως εμπνευστής ήταν σημαντικός . Ωστόσο , οι γυναίκες του συνεταιρισμού τόνισαν ότι δεν υπήρξε λύση στα προβλήματα που αντιμετώπιζαν ως ομάδα ,σημειώνοντας βέβαια ότι αυτό το αποτέλεσμα δεν ήταν εξολοκλήρου ευθύνη του κοινωνικού λειτουργού .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η γυναίκα της υπαίθρου αντιμετωπίζει σήμερα σοβαρά προβλήματα στην ένταξή της στην αγορά εργασίας ή στη διατήρηση της απασχόλησής της. Οι λόγοι είναι πολλοί και σχετίζονται τόσο με τις γενικότερες συνθήκες που επικρατούν στην ύπαιθρό μας (πρωτογενής τομέας που δεν είναι θελκτικός και διαρκώς συρρικνώνεται, ανεπαρκής ανάπτυξη του δευτερογενούς και του τριτογενούς τομέα που συνδέονται κυρίως με τον αστικό χώρο ή με τις κατ' εξοχήν τουριστικές περιοχές, ανεπάρκεια σε κατάλληλες υποδομές και μηχανισμούς υποστήριξης κ.ά.), όσο και με κοινωνικού – μορφωτικού χαρακτήρα αίτια που εμποδίζουν την αγρότισσα να βγει από την απομόνωση και να αναλάβει επιχειρηματικές πρωτοβουλίες (κοινωνικά στερεότυπα για το ρόλο της γυναίκας, αποθάρρυνση από το στενό οικογενειακό της περιβάλλον, άγνοια των διαδικασιών δημιουργίας και λειτουργίας μιας επιχείρησης, σοβαρή υστέρηση σε εκπαίδευση – επιμόρφωση και έλλειψη επιχειρηματικής νοοτροπίας και κουλτούρας).

Τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα, τόσο του Κοινωνικού Ταμείου όσο και της Αγροτικής Ανάπτυξης, αλλά και οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες (Equal, Leader κλπ) εμπεριέχουν τη διάσταση του φύλου, περιλαμβάνουν δηλαδή δράσεις και ενέργειες που σχετίζονται με την ισότητα των ευκαιριών μεταξύ των δύο φύλων και ενθαρρύνουν – παρέχουν κίνητρα για τη συμμετοχή των γυναικών. Επίσης υπάρχουν συγχρηματοδοτούμενα εξειδικευμένα προγράμματα αποκλειστικά για τη στήριξη της γυναικείας απασχόλησης και επιχειρηματικότητας όπως π.χ. οι Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις υπέρ των Γυναικών, η Ενίσχυση της Γυναικείας Επιχειρηματικότητας του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα» κλπ. Παρά τα προγράμματα που «τρέχουν» και παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται τα τελευταία χρόνια, κυρίως από τις ίδιες τις γυναίκες και τις οργανώσεις τους, για να διαμορφωθούν συνθήκες «ίσων ευκαιριών» γι' αυτές, τα μέχρι τώρα αποτελέσματα δεν μπορεί να χαρακτηριστούν ικανοποιητικά. Απέχουμε πολύ από το ζητούμενο που είναι η ισότιμη και χωρίς διακρίσεις συμμετοχή τους σε όλους τους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Φαίνεται ότι τα εμπόδια δεν είναι εύκολο να ξεπεραστούν. Η ανεργία εξακολουθεί να πλήττει περισσότερο, από κάθε άλλη κατηγορία πληθυσμού, τις γυναίκες της υπαίθρου μας.

Πολλές γυναίκες, ιδιαίτερα οι νέες και καλύτερα μορφωμένες, εγκαταλείπουν τα χωριά τους σε αναζήτηση καλύτερης τύχης στα αστικά κέντρα της χώρας μας, ενώ αυτές που παραμένουν για οικογενειακούς κυρίως λόγους ουσιαστικά αποκλείονται από την αγορά εργασίας. Άλλη δυσμενής συνέπεια της φυγής των νέων γυναικών είναι ανατροπή της αριθμητικής ισορροπίας μεταξύ ανδρών και γυναικών στα αγροτικά νοικοκυριά, ιδιαίτερα σε ορεινά απομονωμένα χωριά όπου η έλλειψη γυναικών για παντρεία αποτελεί σοβαρό πρόβλημα.

Διερωτάται κανείς αν είναι αναστρέψιμη η κατάσταση και αν υπάρχουν σήμερα προοπτικές απασχόλησης και επαγγελματικής αποκατάστασης για τις γυναίκες στην ύπαιθρο. Για να δώσουμε απάντηση σ' αυτό το ερώτημα θα πρέπει να εξετάσουμε τι αλλαγές γίνονται γενικά τα τελευταία χρόνια ή επιδιώκονται να γίνουν στην ύπαιθρό μας. Το μοντέλο αγροτικής ανάπτυξης που ακολουθήθηκε τις προηγούμενες δεκαετίες (εντατική γεωργία) έδειξε ότι ο πρωτογενής τομέας δεν μπορεί από μόνος του να δημιουργήσει συνθήκες επαρκούς απασχόλησης και παραμονής των αγροτικών πληθυσμών στις εστίες τους. Σήμερα, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προωθείται ένα πιο ολοκληρωμένο μοντέλο ανάπτυξης του αγροτικού χώρου που βασίζεται στον «πολυλειτουργικό χαρακτήρα» της γεωργίας και τη «διαφοροποίηση» των δραστηριοτήτων, στην ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη όλων των τομέων της οικονομίας, στην αξιοποίηση του ενδογενούς παραγωγικού δυναμικού και στην αειφορική χρήση των τοπικών πλουτοπαραγωγικών πόρων. Επιζητείται επίσης η βελτίωση των κοινωνικών υποδομών στην ύπαιθρο έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ένα ικανοποιητικό επίπεδο ποιότητας ζωής για τους κατοίκους της. Κεντρικός στόχος είναι η «ανασυγκρότηση της υπαίθρου» σε τρόπο ώστε να αποτελέσει ένα ελκυστικό τόπο εγκατάστασης νέων ανθρώπων και επιχειρήσεων αλλά και πόλο έλξης και αναψυχής για τους ανθρώπους των πόλεων. Αυτή η με έντονα ποιοτικά στοιχεία «αγροτική ανάπτυξη» δεν μπορεί παρά να στηριχθεί στη συμμετοχή και αξιοποίηση όλων των δυνάμεων των τοπικών κοινωνιών (και κυρίως της γυναίκας).

Αναμφισβήτητα, στα περισσότερα πεδία δραστηριοτήτων που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα μ' αυτό το νέο πρότυπο αγροτικής ανάπτυξης (π.χ. τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την ανάδειξη και διάσωση του αγροτικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς, την παραγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών ποιότητας, τις κοινωνικού χαρακτήρα υπηρεσίες, τον αγροτουρισμό, την οικοτεχνία, κλπ), η γυναίκα της υπαίθρου μπορεί και πρέπει να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο. Άλλωστε οι παραπάνω δράσεις ταιριάζουν απόλυτα με την ιδιοσυγκρασία και την ευαισθησία της

γυναίκας και μπορούν να συνδυαστούν άριστα με τα καθήκοντά της ως μητέρας και νοικοκυράς.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται τάσεις για την ανάληψη της ευθύνης λειτουργίας αγροτικών εκμεταλλεύσεων από γυναίκες (κυρίως μέσα από το πρόγραμμα βελτίωσης της ηλικιακής σύνθεσης του αγροτικού πληθυσμού). Αυτό γίνεται σχεδόν κατά κανόνα όταν οι άνδρες τους αναπτύσσουν άλλες δραστηριότητες. Όμως δεν πρέπει να μείνουμε εκεί. Οι γυναίκες επιβάλλεται, με την κατάλληλη στήριξη, να αναλάβουν πρωτοβουλίες να επενδύσουν και να επιδοθούν όχι μόνο στον αγροτικό τομέα αλλά και στους άλλους επαγγελματικούς τομείς που έχουν σχέση με την ανάπτυξη της υπαίθρου. Να δημιουργήσουν νέες επιχειρήσεις σε καινοτόμους κατά προτεραιότητα τομείς παραγωγής, τυποποίησης και μεταποίησης προϊόντων. Να προωθήσουν ακόμη περισσότερο τη συνεργασία και τη συλλογική τους δράση (ίδρυση νέων γυναικείων συνεταιρισμών). Επισημαίνουμε σχετικά ότι ορισμένοι γυναικείοι συνεταιρισμοί έχουν να επιδείξουν μια ιδιαίτερα ικανοποιητική επιχειρηματική δραστηριότητα και έχουν πετύχει να βελτιώσουν την οικονομική και κοινωνική θέση των γυναικών μελών τους. Όμως οι περισσότεροι γυναικείοι συνεταιρισμοί αντιμετωπίζουν προβλήματα που συνδέονται κατά κύριο λόγο με τη μικρή και ανισοβαρή συμμετοχή των μελών στις εργασίες τους, τις ελλείψεις σε τεχνογνωσία, τις δυσκολίες στην προβολή και προώθηση στην αγορά των προϊόντων τους, τις ελλείψεις σε βασικό εξοπλισμό (και σε μεταφορικά μέσα) για τη διεξαγωγή των εργασιών τους, τη στενότητα κεφαλαίων για την πραγματοποίηση επενδύσεων (κάλυψη ίδιας συμμετοχής), κλπ. Όλα αυτά τα προβλήματα θα πρέπει να επιλυθούν. Ποιες δράσεις και ενέργειες μπορούν να συμβάλουν θετικά στην τόνωση της απασχόλησης και της επιχειρηματικής δράσης των γυναικών της υπαίθρου μας; Πρώτα απ' όλα η κατάλληλη εκπαίδευση και επιμόρφωσή τους. Εκπαίδευση που να είναι προσαρμοσμένη στις πραγματικές ανάγκες τους και να μπορεί να οδηγήσει στην αξιοποίηση των νέων γνώσεων και δεξιοτήτων. Ακόμη η ενθάρρυνση και σωστή ενημέρωσή τους από τους αρμόδιους φορείς, αλλά κυρίως η συμβουλευτική και οργανωτική – τεχνική υποστήριξή τους. Τέλος η σωστή αξιοποίηση των σχετικών κινήτρων (επιχορηγήσεων) που υπάρχουν για την πραγματοποίηση επενδύσεων αλλά και η χρηματοδοτική ενίσχυση των γυναικών με ευνοϊκούς όρους. Εξυπακούεται ότι τα παραπάνω πρέπει να εφαρμόζονται με συνέπεια και συνέχεια, από ανθρώπους με εμπειρία και γνώση για

να

υπάρξει

αποτέλεσμα.

Τελειώνοντας πρέπει να τονίσουμε με έμφαση και πρέπει να γίνει απόλυτα κατανοητό από όλους μας (τόσο από τον αστικό όσο και από τον ανδρικό αγροτικό πληθυσμό) ότι οι γυναίκες της υπαίθρου αποτελούν ένα ισχυρό παράγοντα κοινωνικής συνοχής και ένα σημαντικό αλλά αναξιοποίητο δυναμικό και ότι «αν τους δοθεί η ευκαιρία» μπορούν να συμβάλουν με την εργασία τους πολύ θετικά την ανασυγκρότηση – ανάπτυξη της υπαίθρου, στην βελτίωση της οικονομικής θέσης των αγροτικών πληθυσμών και στην αναστροφή της τάσης εγκατάλειψης των πατρογονικών εστιών τους. Κάτω από αυτό το πρίσμα η εξασφάλιση εργασίας για την γυναίκα στην ύπαιθρο (παράλληλα με τη βελτίωση των κοινωνικών παροχών και των συνθηκών διαβίωσης) πρέπει να αποτελέσει στόχο απόλυτης προτεραιότητας. Επιβάλλεται λοιπόν η Πολιτεία, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι υπόλοιποι Φορείς που εμπλέκονται στα θέματα της γυναικείας απασχόλησης και επιχειρηματικότητας, να επιδείξουν ουσιαστικό ενδιαφέρον και να παρέχουν συνεχή στήριξη προς τις γυναίκες της υπαίθρου μας. Μόνο έτσι θα μπορέσουν οι τελευταίες να ξεπεράσουν τα συναφή εμπόδια και προβλήματα και να επιδοθούν, με την ευρηματικότητα, την ευαισθησία και την αποτελεσματικότητα που τις διακρίνει, σε νέες δραστηριότητες και στο έργο τους γενικότερα. Και αυτό θα αποβεί προς όφελος της οικονομίας και της κοινωνίας μας συνολικά.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Παρά το γεγονός ότι η υποστήριξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας αποτελεί διακηρυγμένο πολιτικό στόχο τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη, συνήθως προβάλλεται η κοινωνική ομάδα στην οποία η πολιτική ενίσχυσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας μπορεί να είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική. Πρόκειται για την ομάδα εκείνη των γυναικών με υψηλό μορφωτικό επίπεδο που κατευθύνεται κυρίως σε επιχειρηματικές πρωτοβουλίες υψηλών δυνατοτήτων.

Μια από τις σημαντικότερες προτάσεις είναι η εισαγωγή διδασκαλιών σχετικά με την επιχειρηματικότητα στις βασικές βαθμίδες της εκπαίδευσης. Με άλλα λόγια κρίνεται σκόπιμο να αναζητηθούν τρόποι επηρεασμού των γενικών κοινωνικών στάσεων έναντι της επιχειρηματικότητας μέσω της εκπαίδευσης.

Ακόμα προτείνεται η κρατική βοήθεια στην ασφαλιστική κάλυψη, ώστε η γυναίκα επιχειρηματίας να αντιμετωπίζει λιγότερη ανασφάλεια σχετικά με το προσωπικό της μέλλον.

Τέλος θα ήταν χρήσιμο να γίνουν περαιτέρω επιστημονικές έρευνες σχετικά με το θέμα οι οποίες θα βοηθήσουν να προβληθούν τα πραγματικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες σήμερα στον εργασιακό χώρο και να ληφθούν ουσιαστικά μέτρα για την βελτίωση της δεδομένης κατάστασης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική βιβλιογραφία

- Αποστολόπουλος, Κ. και Γιάγκου, Δ. (1998). Αγροτουρισμός και Αγροτουριστικοί Συνεταιρισμοί: παράγοντες τοπικής ανάπτυξης του ελληνικού αγροτικού χώρου, στο Χ. Ζιωγάνας (Επιμ.), Ανταγωνιστικότητα και Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη του αγροτικού τομέα. Οι νέες προκλήσεις για την Ελλάδα. Θεσσαλονίκη: Εταιρία Αγροτικής Οικονομίας, Εκδόσεις ΖΗΤΗ.

- Γιδάρáκου, Ι. (1999). Ενδογενής ανάπτυξη στην ύπαιθρο και γυναικεία απασχόληση. Στο Ύπαιθρος χώρα. Η ελληνική αγροτική κοινωνία στο τέλος του 20^{ου} αιώνα, Χ. Κασίμης και Λ. Λουλούδης (Επιμ.), Αθήνα: ΕΚΚΕ/Πλέθρον.

- Παπαγαρουφάλη, Ε., (1986). Ελληνίδα αγρότισσα και γυναικείοι συνεταιρισμοί. Αθήνα: Κέντρο Ερευνών για τις γυναίκες της Μεσογείου.

- Τσάρτας, Π. και Θανοπούλου, Μ. (1994). Γυναικείοι αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί στην Ελλάδα. Μελέτη αποτίμησης της λειτουργίας τους. Κέντρο Ερευνών Για Τις Γυναίκες Της Μεσογείου. Αθήνα: ΚΕΓΜΕ.

- Αβδελίδης , Π. (1986) . Το αγροτικό συνεταιριστικό κίνημα στην Ελλάδα . Αθήνα : Παπαζήση

- Αντωνοπούλου , Χ. (1999) . Κοινωνικοί ρόλοι των δύο φύλων .Αθήνα : Καστανιώτη

- Βουτυράς , Σ. (1981) . Η γυναίκα στη μισθωτή εργασία . Αθήνα: Παπαζήση

- Δαράκη , Π. (1995) . Το όραμα της ισοτιμίας της γυναίκας . Αθήνα : Καστανιώτη

- Δροσοπούλου ,Σ. (1989) . Αγροτο- Τουριστικοί Συνεταιρισμοί .Αθήνα : Interbooks

- Ησίοδος (2003) . Έργα και ημέραι . Θεογονία . Ασπίς Ηρακλέους .Αθήνα: Δαίδαλος

- Ιατρίδης , Δ. (1990) . Σχεδιασμός κοινωνικής πολιτικής : Θεωρία και πράξη του κοινωνικού σχεδιασμού . Αθήνα: Gutenberg
- Ιωαννίδης , Σ. (2007) . Η γυναικεία επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα 2006-2007 . Αθήνα: Ίδρυμα οικονομικών και βιομηχανικών ερευνών
- Ιωσηφίδης, Θ. (2003). Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στις κοινωνικές επιστήμες. Αθήνα: Κριτική
- Καρζής , Θ. (1993) . Η γυναίκα στον 20^ο αιώνα : βιομηχανική επανάσταση ,μάχη της ψήφου , οι γυναίκες στον πόλεμο , κοινωνική επανάσταση . Αθήνα : Gutenberg
- Καρζής , Θ. (1997) . Η γυναίκα στην αρχαιότητα : προϊστορία , ανατολικοί πολιτισμοί ,Ελλάδα , Ρώμη . Αθήνα: Φιλιπότης Στρατής
- Κυριαζή , Ν. (1999) . Η κοινωνιολογική έρευνα κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών . Αθήνα : Ελληνικά γράμματα
- Λάμπου , Κ. (1986). Συνεταιρισμοί και ανάπτυξη. Αθήνα: Κοχλίας
- Μίχου , Ι. (2002) . Η γυναίκα της υπαίθρου στην Ελλάδα . Αθήνα : Σταμούλης
- Μουσούρου , Λ . (2005) .Γυναίκα και Απασχόληση – Δέκα ζητήματα .Αθήνα : Gutenberg
- Μουσούρου , Λ.(1985) . Γυναικεία απασχόληση και οικογένεια . Αθήνα : Εστία
- Παπαγιαννοπούλου Μ. , Παπαρούνη Ρ. (2005) . Οι εθνικές πολιτικές για την ισότητα των φύλων στην απασχόληση .Αθήνα : Α.Σ. EQUALITY – Ελληνικό συμβούλιο για τους πρόσφυγες
- Σαχίνης Καρδάσης ,Α .(2007) .Μεθοδολογία έρευνας .Αθήνα : ΒΗΤΑ
- Σκόδρα , Ε. (1993) . Η ψυχολογία της γυναίκας . Αθήνα : Ελληνικά γράμματα.

-Στρατηγάκη ,Μ. (2006) . Το φύλο της κοινωνικής πολιτικής . Αθήνα : Μεταίχμιο

-Φίλιας, Β. (1977). Εισαγωγή στην μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών. Αθήνα: Κοινωνιολογική βιβλιοθήκη.

-Χαραλάμπους , Κ. (1997) .Ελληνικό συνεταιριστικό κίνημα . Αθήνα: Γόρδιος

-Χασσίδ ,Ι. , Καραγιάννης ,Δ . (1999) .Η επιχειρηματικότητα στην ελληνική οικονομία .Αθήνα : interbooks

-Χατζηφώτης , Ι. (2002) . Η καθημερινή ζωή των Ελλήνων στη Τουρκοκρατία . Αθήνα : Παπαδήμα

Ξενόγλωσση

- Drucker, P. (1985). Innovation and Entrepreneurship, Practice and Principles. New York: Harper and Row.

-Bradleg ,Η . (1989) . Men’s work , women’s work . Cambridge UK and Oxford UK : Polity Press

-Braithwaite , Μ . , Daly , Μ . , Havnor , Α . , Lombardo , Ε . , Villagomez , Ε . , Καραμάνου , Α . , Καραμεσίνη Μ . , Παπαρρήγα , Κ . (1999) .Πολιτικές ισότητας των φύλων : ευρωπαϊκές κατευθύνσεις και εθνικές πρακτικές . μτφ Στρατηγάκη , Μ . Αθήνα : Gutenberg

-Downling , C .(1983) . The Cinderella complex : woman’s hidden fear of independence . Αθήνα : Γλάρος

-Horney , Κ. (1978) . Η ψυχολογία της γυναίκας . μτφ Λώμη , Μ. Αθήνα : Γλάρος

-Loscocco, Κ. (1990) .Reaction to blue – colar work: a comparison of women and men , work occupation . Cheltenham : Edward Elgar

-Middleton , H. (2003) . Οι γυναίκες στην αρχαία Ελλάδα .(μτφ) Σιδέρη , Κ. Αθήνα: Σαββάλας

-Rattner , J. (1970) . Ψυχολογία της γυναίκας : η σύγχρονη γυναίκα ανάμεσα στο μύθο και στην πραγματικότητα .μτφ Βαμβαλής , Γ. Αθήνα : Μανιατέας

Πηγές από το διαδίκτυο

-Θετικές δράσεις για την ισότητα των ευκαιριών ανδρών και γυναικών στις μικρομεσαίες και στις μεγάλες επιχειρήσεις
<http://www.kethi.gr/greek/meletes/index.htm> Πρόσβαση την 3η Ιουλίου 2009

-Το σύστημα κοινωνικής προστασίας και οι γυναίκες
http://www.kethi.gr/greek/meletes/index.htm/DIKAOMATA_TON_GYNAIKON_SIMERA/contents.htm Πρόσβαση την 4^η Ιουλίου 2009

- Οι συνθήκες της γυναικείας απασχόλησης στην Ελλάδα : 1980-2000
<http://www.kethi.gr/greek/meletes/index.htm> Πρόσβαση την 25η Ιουλίου 2009

- Απασχόληση, επαγγελματική εξέλιξη, επιχειρηματικότητα γυναικών
<http://www.isotita.gr/index.php/docs/c15> Πρόσβαση την 8η Αυγούστου 2009

- Πέντε μύθοι του πολιτισμού για την γυναικεία απασχόληση
http://www.koinoniatopoliton.gr/site/content/view/203/27/lang,el_GR.UT Πρόσβαση την 15^η Ιουνίου

-Γυναικεία απασχόληση-Επιχειρηματικότητα και ενδογενής τοπική ανάπτυξη
<http://openarchives.gr/view/275671> Πρόσβαση την 27η Αυγούστου

-Η απασχόληση και επιχειρηματικότητα των γυναικών της υπαίθρου
http://ec.europa.eu/ellada/pdf/k_xeimariotis .doc Πρόσβαση την 1^η Σεπτεμβρίου

-Γυναικεία επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα
http://www.lib.unipi.gr/epeaekIsotitaFulon/files/No_9.pdf Πρόσβαση την 29^η Μαΐου

-Αποσπασματικό και φτωχό το νέο κοινοτικό πρόγραμμα Leader
<http://www.paseges.gr/portal/cl/tn/Agrotourism/co/fe912b43> Πρόσβαση την 29^η Μαΐου

-Καλές πρακτικές ενίσχυσης της γυναικείας απασχόλησης και επιχειρηματικότητας
http://www.wbc_net.org/images/other/best_pracice_GR.pdf Πρόσβαση την 2η
Σεπτεμβρίου

-Γυναικεία απασχόληση
http://lib.unipi.gr/epaekIsotitaFulon/files/paper_kostantakou.pdf Πρόσβαση την 12η
Αυγούστου

([http://europa.eu/legislation_summaries/empoyment_and_social_policy/equality betweeen_men_and_women/index_el.htm](http://europa.eu/legislation_summaries/empoyment_and_social_policy/equality_betweeen_men_and_women/index_el.htm)) Πρόσβαση την 3^η Σεπτεμβρίου

- Γυναικεία απασχόληση στην Ελλάδα
<http://www.xarisi.gr/?cat:8> Πρόσβαση την 1^η Ιουνίου

Άρθρα

- Σαλαμούρης , Δ. , Χάλκος , Γ. (2001) .Προσδιοριστικοί παράγοντες επιτυχίας – αποτυχίας των γυναικείων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων . Επιθεώρηση εργασιακών σχέσεων ,σελ. 57-70

- Sexton , D. , Bowman-Upton , N., (1990) . Female and male entrepreneurs: psychological characteristics and their role in gender- related discrimination . Bussiness Venturing .p. 29-36

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ.

Η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε στο χώρο του γυναικείου συνεταιρισμού Αιγείρας. Την συνέντευξη μας την παραχώρησε η πρόεδρος του συνεταιρισμού η οποία για λόγους ανωνυμίας θα αναφέρεται παρακάτω ως Π.Σ.. Η συνάντηση έγινε κατόπιν τηλεφωνικού ραντεβού και αφού ενημερώσαμε για το σκοπό της επίσκεψης μας.

Π.Σ: Γεια σας κορίτσια.

- Γεια σας, τι κάνετε;

Π.Σ: Καλά, εσείς;

- Μια χαρά.

Π.Σ: Τι ακριβώς σπουδάζεται;

- Σπουδάζουμε κοινωνική εργασία στο ΤΕΙ Πάτρας.

Π.Σ: Α! πολύ ωραία. Ακούγεται και ενδιαφέρουσα η σχολή σας.

- Ναι, είναι πολύ ενδιαφέρουσα. Μαθαίνουμε πολλά πράγματα. Κάνουμε λοιπόν την πτυχιακή μας σχετικά με την γυναικεία απασχόληση και τους γυναικείους συνεταιρισμούς και θα θέλαμε να μας πείτε μερικά πράγματα για τον συνεταιρισμό σας.

Π.Σ: Ναι φυσικά θα σας πω ότι θέλετε, ρωτήστε με.

- Αρχικά θα θέλαμε να μας πείτε πως γεννήθηκε η ιδέα του συνεταιρισμού κ πότε δημιουργήθηκε τελικά ο συνεταιρισμός;

Π.Σ.: Η ιδέα του γυναικείου συνεταιρισμού γεννήθηκε στο μυαλό μου όταν παρακολούθησα ένα σεμινάριο αγροτουρισμού που οργάνωσε το Κ.Ε.Κ. Πατρών το καλοκαίρι του 2000 σε έναν ξενώνα που βρίσκεται εδώ. Μετά από αυτό ο δήμαρχος που είναι πολύ φίλος μου, μου είπε από αυτό το διάστημα που ερχόσουν εδώ και από αυτά που άκουσες θέλω να μου πεις τι μπορούμε να κάνουμε για να αναδείξουμε τον τόπο μας; Σκέφτηκα αρκετά και του είπα ότι το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι ένας γυναικείος συνεταιρισμός. Επειδή η περιοχή μας έχει αρκετά φρούτα μπορούμε να τα εκμεταλλευτούμε, μπορούμε να αγοράσουμε κιάλας. Μπορεί να απασχολήσει και τις γυναίκες του τόπου. Ο δήμαρχος συμφώνησε και έτσι βγάλαμε ανακοινώσεις

σε όλα τα δημοτικά διαμερίσματα. Καλέσαμε τις γυναίκες να έρθουν. Η συμμετοχή ήταν πολύ μεγάλη. Ήρθαν περίπου πενήντα γυναίκες, αλλά στην πορεία υπήρχαν απουσίες, ώσπου έμειναν είκοσι επτά γυναίκες. Για να στείλουμε το καταστατικό και να δουλέψει ο συνεταιρισμός έπρεπε να είναι 27 γυναίκες. Για την ανάδειξη του τόπου μας αλλά κυρίως για την καταπολέμηση της ανεργίας των γυναικών του δήμου μας θέλαμε πολύ να ξεκινήσει ο συνεταιρισμός. Έτσι στις 13 Μαρτίου 2003 εγκρίθηκε το καταστατικό και μετά από πολλούς αγώνες και ανησυχίες το όνειρο μας έγινε πραγματικότητα. Στις 18 Μαΐου 2004 εγκρίνετε και η πρόταση μας για την ένταξη του συνεταιρισμού στο πρόγραμμα Leader+. Επιτέλους το όνειρο μας έγινε χειροπιαστό

- Πόσες γυναίκες έμειναν τελικά;

Π.Σ.: όταν ξεκινήσαμε κανονικά τη δουλειά 27 γυναίκες, τώρα έχουμε μείνει μόνο 10.

- Υπάρχει βοήθεια από τους τοπικούς φορείς;

Π.Σ.: Όχι, μόνο από τον δήμαρχο που μας έδωσε 9000 ευρώ όταν ξεκινήσαμε και μας παραχώρησε και το κτίριο αυτό που είμαστε τώρα για 10 χρόνια χωρίς ενοίκιο. Βάλαμε και εμείς κάποια χρήματα από τις οικονομίες μας και έτσι αγοράσαμε τα μηχανήματα και όλα όσα απαραίτητα για τον συνεταιρισμό.

- Δηλαδή στην αρχή βάζατε λεφτά από την τσέπη σας;

Π.Σ.: ναι, έπρεπε κάπως να ξεκινήσουμε.

- Από το πρόγραμμα δεν πήρατε κάποια χρήματα;

Π.Σ.: Πήραμε 5000 ευρώ, τίποτα άλλο. Ενώ στα χαρτιά που είχαμε στείλει εμείς λέγαμε ότι όλα τα έξοδα του συνεταιρισμού ανέρχονταν στις 11.152 ευρώ. Κάναμε και διάφορες συγκεντρώσεις όπου έρχονταν κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι από την Πάτρα και μας μιλούσαν. Στο τέλος κάθε συγκέντρωσης βάζαμε 2 ευρώ ο καθένας στην άκρη και έτσι μαζεύαμε και από εκεί κάποια λεφτά και παίρναμε σιγά σιγά ότι χρειαζόμασταν π.χ. κατσαρόλες, πάγκους κ.τ.λ. Είχαμε βοήθεια και από κάποιους συλλόγους και έτσι ξεκινήσαμε.

- Τι προϊόντα παράγει ο συνεταιρισμός;

Π.Σ.: Τα προϊόντα που παράγει ο συνεταιρισμός μας είναι γλυκά του κουταλιού, μελομακάρονα, κουραμπιέδες, μαρμελάδες, κομπόστες, ποτά, αφεινήματα, ζυμαρικά, τραχανά, χυλοπίτες, παραδοσιακές πίτες. Αναλαμβάνουμε και γλυκά για γάμους, βαφτίσια και διάφορες εκδηλώσεις.

- Μας είπατε πριν ότι παρόλο που είχατε συμμετοχή στην αρχή μετά μείνατε λίγες;

Π.Σ.: Ναι, στην αρχή ήταν 50 γυναίκες, μετά 30, μετά 20, στη συνέχεια 12 και τώρα είμαστε μόνο 10.

- Οι λόγοι που σταματούσαν οι γυναίκες ποιοι ήταν;

Π.Σ.: Οι λόγοι ήταν κυρίως ότι δεν ήταν μια σίγουρη δουλειά που να τους αποδίδει ένα σίγουρο μεροκάματο και ένα σίγουρο μηνιαίο εισόδημα. Γιατί στην αρχή δεν είχαμε επεκταθεί όσο τώρα. Δεν είχαμε κάνει τίποτα εκτός της τοπικής κοινωνίας. Είμασταν πολλές γυναίκες, τα χρήματα ήταν λίγα και τα δίναμε όλα σε αγορές μηχανημάτων. Λίγες είμασταν αυτές που το βλέπαμε σαν χόμπι. Οι περισσότερες θέλανε να έχουν κέρδος εφόσον κατανάλωναν πολύ χρόνο για τον συνεταιρισμό. Αρκετές από αυτές σταμάτησαν όταν βρήκαν μια άλλη σίγουρη δουλειά.

- Από την οικογένεια είχαν υποστήριξη να συνεχίσουν;

Π.Σ.: Μερικές είχαν πρόβλημα. Είχαν μικρά παιδιά και έπρεπε να τα διαβάζουν. Είχαν φασαρίες από τον άνδρα τους και έτσι έφευγαν. Γενικά στην αρχή όλοι ήταν αρνητικοί. Ακόμα και ο δικός μου ήταν αρνητικός. Επειδή δεν είχα δουλέψει ποτέ στη ζωή μου και με είχε συνηθίσει μέσα στο σπίτι του φάνηκε κάπως. Υπήρχε δυσπιστία.

- Τώρα άλλαξαν τα πράγματα;

Π.Σ.: Τώρα εντάξει δεν μιλάει. Εμένα τα παιδιά μου είναι μεγάλα και ήθελα και εγώ να ασχολούμαι με κάτι. Να κάνω κάτι που μου αρέσει.

- Τα λεφτά που εισπράττεται τα μοιράζεστε;

Π.Σ.: Ναι, πρώτα βέβαια πληρώνουμε όλα τα έξοδα του συνεταιρισμού όπως την ζάχαρη που αγοράζουμε, τα φρούτα, τα βάζα για τα γλυκά και τα υπόλοιπα τα μοιραζόμαστε. Βέβαια δεν είναι πάντοτε πολλά τα χρήματα. Ανάλογα με την δουλειά που έχουμε.

- Δηλαδή οι γυναίκες σαν κίνητρο για να έρθουν είχαν το οικονομικό όφελος;

Π.Σ.: Ναι, οι περισσότερες έρχονταν με σκοπό να παίρνουν ένα σίγουρο εισόδημα, ώστε να ενισχύουν την οικογένειά τους, για προσωπικά τους έξοδα και για να αγοράζουν πράγματα που πριν δεν μπορούσαν.

- Δουλειά έχει ο συνεταιρισμός;

Π.Σ.: Έχει, και όσο περνάει ο καιρός έχουμε και πιο πολύ δουλειά. Βέβαια υπάρχει και περίοδος που δεν έχει όση δουλειά θα θέλαμε. Ανάλογα με την εποχή μειώνεται ή αυξάνεται η δουλειά. Το καλοκαίρι ας πούμε έχει πιο πολλούς γάμους και βαφτίσεις και έτσι έχουμε πιο πολύ δουλειά. Ανάλογα με το αν θα δουλέψουν κάποια μαγαζιά ή όχι εξαρτάται και η ζήτηση των προϊόντων.

- Πως διαφημίζεται τον συνεταιρισμό και τα προϊόντα σας;

Π.Σ.: Στην αρχή πηγαίναμε στα μαγαζιά,δειγματίζαμε τα προϊόντα μας, βλέπανε οι καταστηματάρχες τα προϊόντα μας, μαθαίνανε για τον συνεταιρισμό μας, τους λέγαμε ότι τα γλυκά μας δεν είχαν γλυκόζη και έτσι σιγά σιγά αγόραζαν γλυκά από εμάς και τα πουλούσαν. Επίσης μέσω ίντερνετ, μέσω γνωστών αλλά και μέσω εκδηλώσεων που μας καλούν.

- Με ποιον τρόπο μοιράζεται τις παραγγελίες σας;

Π.Σ.: Τις πηγαίνουμε εμείς με το αυτοκίνητο του συνεταιρισμού.

- Από τι είδους μαγαζιά έχετε παραγγελίες;

Π.Σ.: Από μαγαζιά που έχουν είδη παντοπωλείου, από ζαχαροπλαστεία και από ξενοδοχεία που δίνουν για πρωινό τις μαρμελάδες μας. Ξενοδοχεία όχι μόνο της περιοχής αλλά και από άλλα μέρη της Ελλάδας. Αλλά δεν έχουμε πολλές γυναίκες να επεκταθούμε κι άλλο.

- Υπήρξε κάποια στιγμή που ακυρώσατε κάποια από τις παραγγελίες που σας είχαν κάνει;

Π.Σ.: Όχι ποτέ. Παρόλο που είμαστε λίγες δουλεύουμε παραπάνω και βγάζουμε τις παραγγελίες. Δουλεύουμε και μόνες μας στο σπίτι.

- Υπήρξαν φορές που δεν είχατε επιτυχία στα γλυκά;

Π.Σ.: Ναι, βέβαια. Στην αρχή που ξεκινήσαμε δεν τα κάναμε όλα σωστά. Υπήρξαν φορές που τα γλυκά ζαχάρωναν και μας τα έφερναν πίσω. Γιατί είναι διαφορετικό να φτιάχνεις γλυκό για το σπίτι σου και διαφορετικό να φτιάχνεις πολλά κιλά γλυκό για παραγγελία. Βέβαια τώρα δεν κάνουμε λάθη, προσπαθούμε να είμαστε πιο προσεκτικές. Γιατί τα λάθη πληρώνονται. Αν και όλοι μας εμπιστεύονται γιατί ξέρουν ότι τα προϊόντα μας είναι αγνά και φρέσκα.

- Εκπληρώθηκαν οι προσδοκίες που είχατε για τον συνεταιρισμό; Περιμένατε ότι θα πάει τόσο καλά;

Π.Σ.: Η αλήθεια είναι ότι δεν περιμέναμε με τίποτα να έχει τόση επιτυχία. Λειτουργεί εδώ και 2,5 χρόνια και η επιτυχία τώρα πλέον είναι δεδομένη. Ακούμε τόσα καλά λόγια από τον κόσμο. Έχουν αυξηθεί και οι παραγγελίες. Όλα πάνε καλά. Βέβαια εκτός από τα μαγαζιά μας ενδιαφέρει και η τοπική κοινωνία, οι γυναίκες που θα φάνε τα γλυκά μας και θα μας ξαναπροτιμήσουν.

- ποιο ήταν το πρώτο γλυκό του συνεταιρισμού;

Π.Σ.: λοιπόν είχαμε πάρει απόφαση ότι εφόσον εγκρίθηκαν όλα τα χαρτιά μας να ξεκινήσουμε τον συνεταιρισμό. Έτσι λοιπόν ξεκινήσαμε μέσα Ιουνίου με αρχές

Ιουλίου και το μόνο πράγμα που είχαμε άφθονο ήταν η ρίγανη. Είχαμε και λίγο βύσσινο και το κάναμε γλυκό. Μετά λίγο αχλάδι, λίγο σταφύλι και έτσι αρχίσαμε σιγά σιγά.

- Η συνεργασία μεταξύ σας πως είναι;

Π.Σ.: Τώρα πια είναι καλή. Είμαστε μια οικογένεια. Μετά από τόσα που περάσαμε έχουμε δεθεί μεταξύ μας. Στην αρχή επειδή ήμασταν πολλές οι γυναίκες υπήρχε ανταγωνισμός, όλες θέλουνε να γίνεται το δικό τους και υπάρχουν συγκρούσεις ανάμεσα μας. Ότι κάναμε 27 γυναίκες τώρα το κάνουμε 10 και πολύ καλύτερα.

- Υπήρξε υποστήριξη από το κράτος;

Π.Σ.: Άκου να δεις, εμείς είχαμε ενταχθεί σε ένα πρόγραμμα και συνεργαζόμασταν με την κα Μ. από το Ν.Ε.Λ.Ε. Από εκεί μας έμαθε το ΚΕΜΟΠ που βρίσκεται στη Ναύπακτο, με πήραν τηλέφωνο και μου είπαν ότι μάθαμε για τον συνεταιρισμό και θέλουμε να σας βοηθήσουμε, να σας στείλουμε κοινωνικούς λειτουργούς, οικονομολόγους, ψυχολόγους και γεωπόνους να σας στηρίξουμε. Φυσικά δεν υπήρξε καμιά βοήθεια. Όλα ήταν στα λόγια. Στην πράξη δεν έκαναν τίποτα.

- Τι ακριβώς κάνατε με τους κοινωνικούς λειτουργούς;

Π.Σ.: Κάναμε ομαδικές συναντήσεις, συζητούσαμε ότι πρόβλημα προέκυπτε αλλά κάναμε και ατομικές συναντήσεις όπου μας ρωτούσαν και για οικογένειές μας.

- Σας βοήθησαν αυτές οι συναντήσεις;

Π.Σ.: Τώρα που έχει περάσει ο καιρός και το σκεφτόμαστε καλύτερα νομίζω ότι όποια ήθελε να βοηθηθεί, βοηθήθηκε, και όποια ήθελε να δουλέψει πραγματικά έβρισκε τρόπο να μείνει στον συνεταιρισμό.

- Σκέφτεστε να γράψετε άλλες γυναίκες αν έρθουν τώρα;

Π.Σ.: Όχι, γιατί είμαστε πλέον μια ομάδα. Έχουμε την σειρά μας και είναι δύσκολο και για την κοπέλα που θα έρθει να ενταχθεί στην ομάδα, αλλά και για εμάς να την δεχτούμε.

- Όταν υπάρχει δουλειά τι κάνετε;

Π.Σ.: Πληρώνουμε μεροκάματα σε γυναίκες, έρχονται μας βοηθάνε και φεύγουν.

- Εσείς ασχολείστε πολλές ώρες την ημέρα με τον συνεταιρισμό;

Π.Σ.: Ανάλογα με τις παραγγελίες που έχουμε να βγάλουμε, ερχόμαστε εδώ και δουλεύουμε.

- Εσείς πως γίνετε πρόεδρος;

Π.Σ.: Βγήκα μετά από ψηφοφορία που κάναμε με κάλπες κανονικά. Ψηφίσαμε όλες οι γυναίκες και εκλέξαμε τα μέλη του συνεταιρισμού. Πιο πολύ εγώ κάνω τα

γραφειοκρατικά του συνεταιρισμού. Κατά τα άλλα τις αποφάσεις τις παίρνουμε όλες μαζί. Πάντα συνεννοούμαστε για το τι θα γίνει.

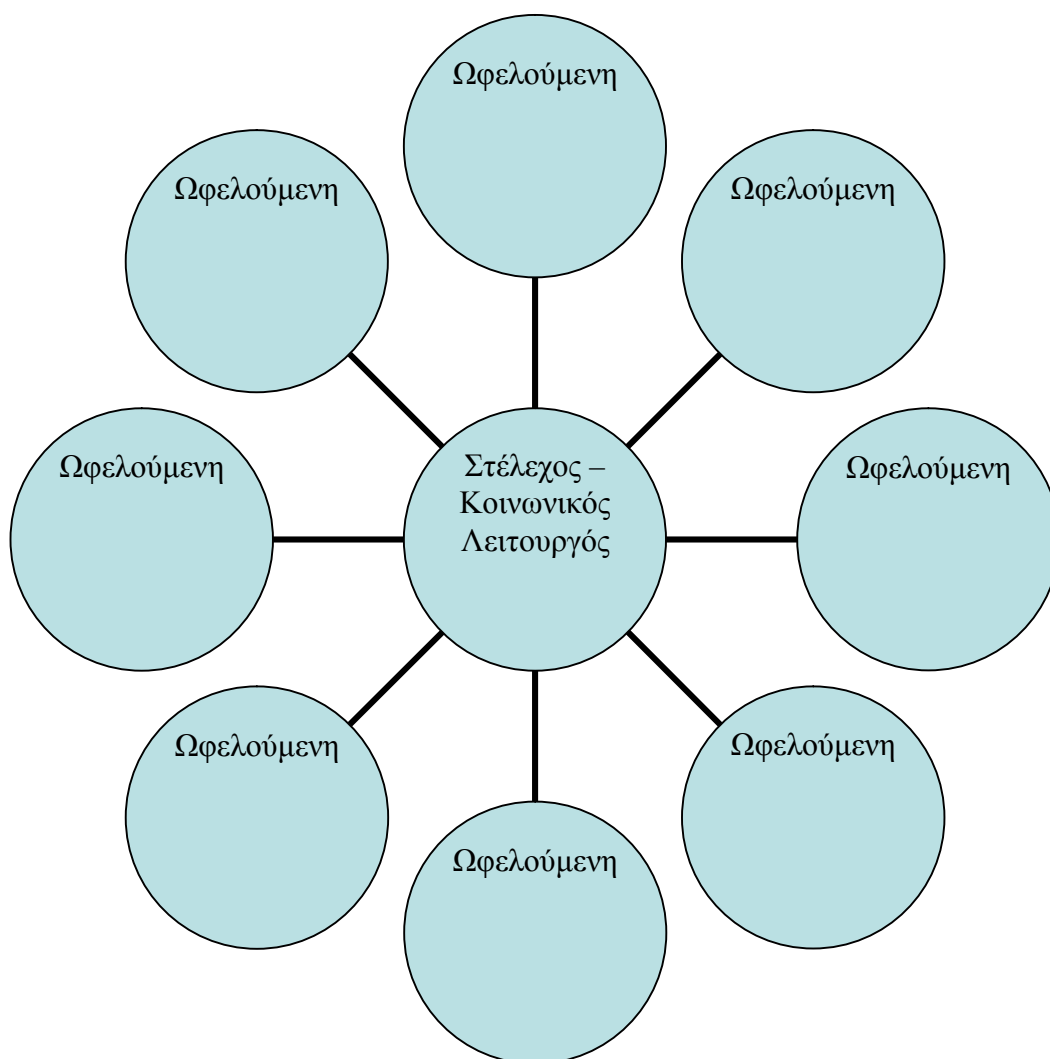
- Ωραία, νομίζω ότι με τις απαντήσεις σας μας καλύψατε όλες τις απορίες που είχαμε σχετικά με τον συνεταιρισμό. Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για όλα.

Π.Σ.: Εγώ σας ευχαριστώ πολύ. Και όποτε θέλετε να ξανάρθετε. Θα σας περιμένω.

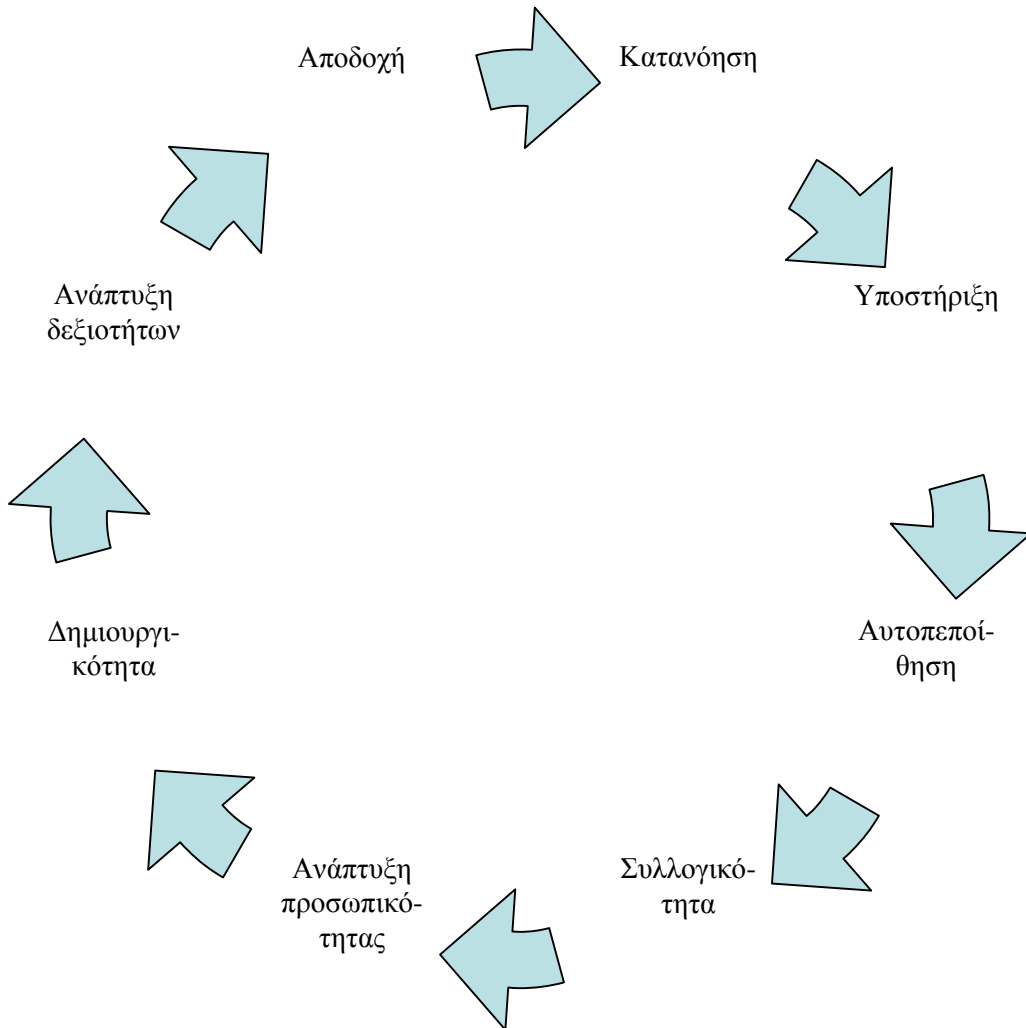
- Φυσικά και θα ξανάρθουμε. Γειά σας.

Π.Σ.: Γεια σας. Να πάτε στο καλό.

Διάταξη ομάδας συμβουλευτικής
(Σχήμα 1)



**Τα πλεονεκτήματα της ομαδικής συμβουλευτικής
(Σχήμα 2)**



ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Γυναικείος Συνεταιρισμός Αιγείρας





Γυναικείος Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγ. Αντωνίου Θεσσαλονίκης



Αγροτικός Βιοτεχνικός Γυναικείος Συνεταιρισμός Βελβεντού Κοζάνης



Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Τριγώνου Έβρου «ΓΑΙΑ»



Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Γυναικών Μεσοτόπου Λέσβου



Γυναικείος Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Ζαγοράς



Γυναικείος Αγροτικός Συνεταιρισμός Πτελεού Μαγνησίας «Φτελιά»





Αγροβιοτεχνικός Συνεταιρισμός « Η Κρουσανιώτισσα »



Γυναικείος Συνεταιρισμός Ασιτών Ηρακλείου Κρήτης



Αγροτικός Συνεταιρισμός Γυναικών Κοιλιωμένου Ζακύνθου

